BOSTON PUBLIC LIBRARY
Benton Fund

XQ.492.Ae8E

Aesopus moralisatus, Cologne
Heinrich Quentell, 29 sept. 1492.
35 ff. Coll. complet
L.P.

HC 310
Pell 215
Polain (B) 43
BMC I, 277
GW 410
Goff A 135 (cité seulement d'après un cat.
Scribner, pas d'ex. dans les bibliothèques
publiques des USA).

Eſopus moraliſatus cum bono cōmento

Magr̄ walterꝰ burley. de vita et moribꝰ philoſophorū.

Marcꝰ tullius cicero. ad filiū. de officiis. in tribꝰ libris.

Liber fratrum ſancte crucis montis Helene

Codex fratrū ſcē crucis. montis ſcē helene prope caſtrū welſchbilch Treuereñ dioceſis.

Johannes Romanus Liber [illegible]

Joes Romanus [illegible]

1514

Liber Eſopi

Grecia diſciplinarū mater ꝛ artiū inter ceteros (quos mūdo tulit ſapientes) vnū edidit memorie dignū Eſopū noīe. Erat eī ingenio clarus. ſtudio ſedulus. ꝛ placid⁹ facūdia. Qui inter cetera (q̄ ſcripſerat vtilia fabularū exēpla) vtilib⁹ plena etiā litteris ꝯmiſit. ꝛ in vnū redigit opuſculū. In quo ꝛ paruuli diligētes inſtruātur. ꝛ iocūdi reddant adulti. Liber igiẗ iſte primo grece ꝯſcript⁹ eſt ab Eſopo. Poſt hoc a romulo imꝑatore romano ad inſtruendū Tiberiū filiū ſuū in latinū venit. Deinde rex anglie Affer⁹ in anglicā linguam eam etiā transferri precepit. Eſopus itaq; de fabulis agens res inaīatas introducit loquens videlicet ꝛ beſtias ꝛ volucres. et fabuloſe de eis ſcripſit. ſed de ſingulis moraliter ꝯcludit.

delectet vtile ſit intendit pn̄s liber
Ut iuuet et proſit conatur pagina preſens
maiorē faciūt vtilitatē vtilia. i. iocoſis ſmonib⁹
Dulcius arrident ſeria picta iocis
pn̄s liber generat dulcedinē fabulis
Ortulus iſte parit fructum cum flore: fauorem
. i. fabula . ſ. fruct⁹ . ſ. flos. ſplēdet
Flos ꝛ fructus emunt hic ſapit. ille nitet
. i. ꝟtus moralis fabula delectat. vtilitatē fabula
Si fructus plus flore placet. fructum . ſi flos
. i. ſi hꝫ maiorē delectatōem: in flore ambo ſcꝫ flos ꝛ fruct⁹ placeāt
Plus fructu florem. ſi duo carpe duo
pigrū pigritaret animū
Ne mihi torpentem ſopiret inertia mentem
. ſ. in ope vigilare debet. i. intellect⁹ me⁹ acceptauit
In quo peruigilet mens mea: mouet opus
opis ꝑmiū ꝓueniat de ope fabuloſo
Ut meſſis precium de vili ſurgat agello
arida ꝟba imple . i. tua gr̄a
Uerbula ſicca deus impluc rore tuo
fabularū facultas: moraliū ꝟtutū ſufficientē oſtēſionē
Uerborum leuitas morum fert pondus honeſtum
abſcōdit durus cortex bonū fructū
Ut nuclium celat arida teſta bonum

Antequā ꝓcedaẗ ad textū aliq̄ ſunt ꝑmittenda. Et ꝑmo de cauſis huius libri. Un̄ notandū q̄ pn̄tis libri (ſicut alioꝝ libroꝝ) q̄tuor ſunt cauſe. ſcꝫ materialis. formalis. efficiēs: ꝛ finalis. Un̄ cā materialis ſiue ſubiectū hui⁹ libri ē ꝑmo fabuloſus in reſpectu ad ꝟtutes morales. Cauſa formalis eſt duplex ſm q̄ duplex eſt forma. ſcꝫ forma tractat⁹ ꝛ forma

tractādi. Forma tractādi eſt modus agēdi. q̄ in ꝓpoſito eſt metric⁹. Sʒ forma tractat⁹ ꝯſiſtit in ꝯpōne. ⁊ explicabit̄ ꝑ ꝯtinuas actões ⁊ diuiſiones. Cauſa efficiēs dr̄ fuiſſe Eſopus. q̄ erat grecus. vnde (vt fert̄) pn̄s liber ꝯſcript⁹ erat in greco. ſʒ poſtea iuſſu Rhomuli impatoris rhomanorū fuit trāſlat⁹ in latinū. ⁊ h̄ ꝓpter filios ei⁹ q̄s voluit inſtruere ꝑ doctrinas hui⁹ libri. Cā finalis eſt duplex. ſcʒ intrinſeca ⁊ extrinſeca: Finalis intrinſeca eſt cognitio eoꝝ q̄ tradunt̄ in hoc libro. Sʒ extrinſeca eſt vt nos ꝑ documenta ⁊ fabula hui⁹ libri gradiamur ad bonos mores: His viſis accedēdū eſt ad formā tractat⁹. i. diuiſionē libri. Diuidit̄ ergo iſte liber in duas ptes pncipales. ſcʒ in ꝓhemialē ⁊ in executiuā. ſcd̄a ibi (Dū rigido) Pars ꝓhemialis pt̄ diuidi in q̄tuor ptes. Nā pmo autor innuit delectatōeʒ ⁊ vtilitatē hui⁹ libri. Scd̄o tāgit cām ſuſcepti opis. ibi (Ne mihi torpētē) Tercio inuocat diuinū auxiliū. ibi (Ut meſſis pciū) Quarto excuſat ſe de facilitate ſtili. ibi (Verboꝝ leuitas) Notādū igit̄ ꝙ autor dr̄ in textu ꝙ pn̄s liber nedū eſt iocūd⁹ ſʒ etiā eſt vtilis ad inſtructionē moꝝ. ⁊ ꝗ pt̄ apte ſubordinari phie morali. Eſt em̄ duplex poetria. q̄dā eſt ad delectatōem tm̄. ⁊ talis nō ſubordinat̄ alicui pti phie. Alia eſt q̄ ꝯſiſtit ad vtilitatē. ⁊ talis eſt iſta. vn̄ Orati⁹. Aut pdeſſe volūt. aut delectare poete. ⁊ hoc eſt qđ dr̄ (Ut iuuet ⁊ pſit ⁊c̄) Pro quo notāduʒ ꝙ autor declarās ſimul delectatōem ⁊ vtilitatē huius libelli innuit hanc ſniam. ꝙ pn̄s pagina. i. pn̄s libellus dʒ deſcribere fabulas ad delectatōeʒ et etiā ꝟtutes morales q̄ ſunt ad vtilitatē. Si aūt aliq̄s q̄reret q̄re autor nō ſolū tangit ꝟtutes abſq; fabulis Ad hoc rn̄dit autor cū ſubdit (Dulcius arridēt) Nā ſeria ſiue vtilia magis delectāt ſiue alliciūt q̄n ſunt depicta reb⁹ iocoſis: ⁊ ꝓpter hoc in iſto libello erūt ꝟtutes ꝯmendande cum fabulis pmittēdo fabulas ⁊ ſubiūgēdo ꝟtutes. Tūc ibi (Ortulus iſte parit) autor magis declarat vtilitatē libelli dicēs. ꝙ in iſto libello eſt flos cū fructu. q̄ faciūt hoīem fauorabilē. ⁊ q̄ vult cape fructū pt̄ cape. ⁊ q̄ florem etiā pt̄ cape. ⁊ q̄ vtrūq; etiā rapiat vtrūq;. Et nota ꝙ autor ꝯpat ſermonē fabuloſum flori. ⁊ ꝑ fructū dat intelligere ꝟtutes morales. q2 ſicut flos eſt modici valoris ſine fructu. ſic etiā ſermo fabuloſus eſt modici valoris ſine ꝟtutib⁹ que trahūtur ex fabulis

De gallo et iaſpide

puertit. roſtro. i. lutū   i. q̄rit grana
Dum rigido fodit ore fimum. dum querit at eſcam
ꝑ q̄n   āmirat̄   repta   tali. lapide   tal' auis dr̄
Dum ſtupet inuenta iaſpide gallus ait
turpi   ſ. infimo. i. ſplendidi
Res vili precioſa loco nitidiq; decoris
luto   vtilitatis
Hac in ſorde iaces. nil mihi meſſis habes
ſcʒ lapidi   ſcʒ ille   inuētor. ſ. aut faber
Si tibi nunc eſſet. qui debuit eſſe repertor
nitorē   fim⁹   abſcōdit   ſplēderet
Quem limus ſepelit viueret arte minor

lapidi precioſo. ſ. ego gall⁹ ſu̅ vtilis gallo lapis p̄cioſus
Nec tibi conuenio. nec tu mihi. nec tibi proſum
. ſ. gallo. lapis p̄ cioſe. magis. deſiderio. min⁹ p̄cioſa: ſ. grana
Nec tibi tu prodes: plus amo cara minus
p gallino. i. imprudēte ſapiētie
Tu gallo ſtolidum tu iaſpide pulcra ſophie
. ſ. munera. intelligas. fatuo ſcꝫ ꝟtutu̅ ꝛ moꝝ
Pulcra notes. ſtolido nil ſapit iſta leges

Finita pte pҺemiali. hic ꝯñter autoꝛ ponit ptem executiuā. Et pt dı uidi in tot ptes q̄t ponit fabulas. Primo autoꝛ ponit vnā fabulā. cui⁹ documētu̅ eſt tale. ꝙ ſtulto ac vicioſo nō valet ſcia. vel ꝙ ſtulti ꝑuipēdu̅t ſciam. Et hoc oſtendit ꝑ quādā fabulā de gallo. Nā gallus quadā vi/ce q̄rens eſcā fodiendo fimu̅ inuenit lapidē p̄cioſum latentē in loco imu̅/do. Cui dixit gallus. tu iaces in loco vili ꝛ imu̅do tu nō es vtilis mihi. ſed ſi aurifaber vel alius gēmaru̅ cupidus te inueniſſet ꝑ eum ad ſplēdo/rem tuu̅ venires et honores ꝑcipes. Ergo ꝓpo eſcam quero ꝛ te nō hono rabo. qꝛ tu nō ꝓdes mihi. nec ego ꝓſum tibi: nec de te curo. qꝛ amo min⁹ cara ꝛ vilia. ſcꝫ grana ꝛ ſilia que mihi ꝓſunt ad nutrimentum. Deinde ſubdit doctrinā hui⁹ fabule. dicens ꝙ ꝑ gallu̅ debemus intelligere ſtul/tum. per lapidē precioſum ſciam ꝛ ſapiam. Unde ſicut gallus ſpernit la pidē p̄cioſum ranq̄ꝫ ſibi nō valentē neqꝫ vtilē. ſic etiā ſtultus ſpernit ſapi entiā. eo ꝙ nō reputat eā neccāriam neqꝫ vtilem.

De lupo et agno

comedit cōedit ſitim patiꝛ agnus
Et lupus. eſt agnus. ſitit hic. ſitit ille fluentem
inequali via . ſ. tā lup⁹ q̄ꝫ agn⁹ . aquā fluentē
Tramite non equo querit vterqꝫ lacum
in ſupioꝛi pte. potat . i. aque . i. in inferioꝛi pte aque
In ſummn bibit amne lupus. bibit agnus in ymo
. ſ. agnu̅ pauoꝛ inuadit . ſ. litigia faciente
Hunc timoꝛ impugnat. verba mouente lupo
maculaſti ſcꝫ lupo mu̅de aq̄. formoſitatē
Rupiſti potum mihi riuiqꝫ decoꝛem
h aial. ſ. ſibi imputatu̅ cauſa defendēs
Agnus vtrunqꝫ negat. ſe ratione tuens
. ſ. lupo dānu̅ intuli
Nec tibi nec riuo nocui. nam prona ſupinum
ignoꝛat ꝓ nō ꝛ et aqua claritate ſua
Neſcit iter. nec adhuc vnda nitoꝛe caret
clamat. ſ. ſuo ſcd̄ario. ſ. lupo nociua . ſ. tu agne
Sic clamat oꝛe lupus. iterum mihi damna minaris
nō intēdo vobis inferre dānu̅. ſ. agno. ſ. ait. minaris mihi
Nec minoꝛ agnus ait. cui lupus immo facis.

ſcȝ'minatus eſt etiā trāſactis
Fecit idem tuus antepater ſex menſibus actis
p̄rem ſeq̄ris mori
Cum bene patriſes: crimine patris obi
dixit nō dum ſum adeo ſenex
Agnus ait. tanto non vixi tempꝛe. pꝛedo
dicit sc adhuc. ſ. lupꝰ gerēs furtū. ſ. agnū necat
Sic tonat: an loquaris furcifer. hunc qȝ voꝛat
innocēti agno. ſ. lupꝰ. occaſionē interficiēdi
Sic qȝ nocet innocuo nocuus. cauſam qȝ nocendi
sc ꝑ totū mūdū tales tyrāni
Inuenit. hi regnant qualibet in parte lupi

Hic ponit documentū ꝙ mali tyrāni ꝛ potentes de facili inueniūt cām nocendi paupib' ꝛ impotētib'. qđ ſic inuit. Nā q̄dā tꝑe dū lupꝰ ꝛ agnus ſimul biberent. tūc lupus ꝙuis ſtetit in ꝑte ſupiori ꝛ agnꝰ in ꝑte inferiori tn̄ cū hauſtū faceret erexit ſe ꝛ dixit ad agnū. Tu (q̄ lanā poꝛtas in deceptōem) ſemꝑ meis offenſis inſiſtis. Agnꝰ ꝟo ad hāc vocē tremidꝰ timide r̄ndit ſic. Dn̄e potēs q̄re mihi tā aſpere loq̄ris innocēti. cū ego paruulus nullas offenſas tibi inferre poſſem. Ait turbas aq̄s q̄s bibere volo. Rn̄dit agnꝰ. ſalua reuerētia q' tu ſtas ſupius longe a me ꝛ ego inferius. quō ꝗ poſſem tibi aq̄s turbare. Tūc aūt exaſperatꝰ lupus ait iteruȝ Tu nimis es garrulus. ꝛ iurgia mecū multiplicare p̄ſumis ſicut pater tuus. q̄ nōdū trāſactis trib' menſib' de eodem in hoc loco mihi forefecit. qđ in te merito redūdabit. Et ait agnus Cur ſic in me patris culpas refundis qui nō dum natus eram. Ait lupꝰ. q' ſic loq̄ris mihi volo te corrigere. ꝛ irruēs in eum guttur eius crudeliter appꝛehendit ꝛ finem ꝟboꝝ fecit Moꝛaliter ſic tyranni faciūt cū innocentū res vel moꝛtē cupiunt ſiue iuſte ſiue iniuſte eos ſpoliando oppꝛimunt

Vetepreacum lac... pugnam nea... Non est di... tantum cum... potentibus

De mure et rana

illiꝰ aīalis viam in occurſū illi aīali
Muris iter rumpentem lacu venit obuiam muri
hoc aīal damoſa auxiliū impedire deſiderat
Rana loquax. et opem pacta nocere cupit
oēm modū .i. peſtilēti sc praua
Omne genus peſtis ſuperat mens diſſona verbis
volūtatis dulciloquiū oꝛnat
Cum ſentis animi floꝛida lingua poſcit
tale aīal tale aīal cū filo annectat auſa eſt
Rana ſibi murem filo confederat: audet
alligare cū filo frāgere ꝑ fraudē fidelitatē
Flectere fune pedem. rumpere fraude fidem
ſ. rane ꝯnectit ſ. muris. ſ. rane intētio. ſ. muris
Pes coit ergo pedi qȝ. mens a mente recedit

Liber Eſopi

vide .ſ. rana ⁊ mus ſcʒ rana. ſcʒ murē
Ecce natant. trahitur ille. ſed illa trahit
ſcʒ rana tēdit ad fundū periclitari faciat
Mergitur. vt ſecum murem demergat in ymo
periculū maris naufragiū patiꝛ .i. fiducia
Naufragium faciens. naufragat ipſa fides
nitiꝛ ad fundū natare .i. eleuat ſe ꝯtrariaꝛ
Rana ſtudet mergi. ſed mus emergit ⁊ obſtat
periculo ptātes augmētat .i. pauor
Naufragio vires ſuggerit ipſe timor
talis auis feroci capit .i. bellū
Miluus adeſt. miſerum truci rapit vngue duellum
.ſ. miluꝰ ſcʒ rana ⁊ mus inteſtina fracta natāt
Hic iacet. ambo iacent. viſcera rupta fluunt
ſcʒ oēs illi dicūt impediūt
Sic pereant. qui ſe fatentur ⁊ obſunt
.i. q̄ intēdit aliū decipe
Diſcat in autorem pena redire ſuum

Hic ponit documentū ꝙ nemo dʒ alteri aliq̄d ꝓmittere qđ nō intēdit facere. q2 ſepe alios intendētes decipe ſeipſos decipiūt. qđ innuiꝛ nobis ꝑ ranā ⁊ mureī Mure in oſtio molendini ſuꝑ limen reſidēte. ſuꝑuenit rana ex campo. ⁊ mure ſalutato cuiꝰ illa domꝰ eſſet eū interrogauit. quā ſuam eſſe rn̄dit. Rogauit ꝰ rana ipm̄ murē vt ipam nocte illa in hoſpicio ſuſciperet. Cui mus benigne eā intrare ꝯceſſit. factaqꝫ hora cene appoſuit ei groſſam farinaʒ dicens ei vt lete ꝯmederet q2 bn̄ ſibi faueret. ⁊ ſi meliora habere etiā apponerē. Et placuit rane locus ⁊ cibꝰ. ſed cū potus diu expectatus nō venit. rana ꝰ potu aſſueta ſitibūda triſtis recedit. ⁊ dixit ꝙ mallet eſſe ſub molendino abſqꝫ tali cibo q̄ꝫ in molēdino ſine potu. Cui mus ait moleſtū ſibi eē ꝙ oblata ſibi nō placerēt. ⁊ iurauit ſe nunq̄ꝫ tā bn̄ ꝓcuratā fuiſſe. ⁊ de illo bn̄ficio recōpenſam ſe velle habere dixit: Illis auditis rana rn̄dit. ꝙ ſi ſecū ad ſua vellet trāſire ſibi reddere vellet cibū cuʒ potu in copia: Cui mus aſſentiens pariter iuerūt ꝑ prata ad fluuiū. erat aūt rana ore plena. ⁊ mus incipiebat deficere ex ieiunio. ſed ipm̄ rana cōfortauit. et in vicino domū ſuā eſſe dixit. tandē itaqꝫ prato a mure vix ꝑtranſito venerūt ad fluuiū. ⁊ ait rana. hanc aquā trāſire debemus q2 domus mea hic vltra eſt. Feſſus igiꝛ mus ex longa via attediatus ad ranā ſic inq̄t: amiciciā tuā inuite ꝑdo. ſed hoſpiciū tuū adire nequeo. q2 rore prati grauatus adhuc grauioribꝫ aq̄s me ꝯmittere nō audeo: Ait ꝰ rana. turpe eſt mō deſiſtere ⁊ viā breuē non ꝑficere: ſi feſſus es ⁊ debilis ego iuuabo te nē in aqua deficias. faciamus ergo ſic: filo nos alligabimꝰ tu in collo ⁊ ego in pede meo. ⁊ ſic te adiuuabo. Cuius dictis mus acq̄euit. Ipſis itaqꝫ in medio fluminis iam poſitis rana exclamando dixit. ego ꝯfiſa nimis meis viribꝫ iam deficio ⁊ ad profunduʒ ducor peritura. ſponteqꝫ ſe ſubmergens muri machinata eſt naufragium. ⁊ ſic mure ad

huc exiſtente ad litus fraudem intellexit. et ſic orta eſt ibi lis magna int̃ ambas partes: illis in partẽ trahentib9. rana nanq3 ad fundum traxit ⁊ mus ad litus. Dũ em̃ ſic parit̃ ꝯtenderẽt. miluus (qui forte ſpectatrix erat) miſerũ dirimit duellum. murem vnguib9 arripiens. ⁊ annexã ranã ſimiliter trahens. qui cũ ſe ad mortẽ trahi videret ſic fertur locuta fuiſſe Qui ſocio ſuo parat opprobrium nõ immerito cadit in laqueũ. Allegorice per ranam p̃t illigi caro humana. per murẽ aũt intelligit̃ anima q̃ aduerſus carnẽ ſemp̃ militat. caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpũm: ⁊ ſpũs aduerſus carnem. Caro em̃ nititur trahere animam ad terrena ⁊ carnales delectationes. anima vero reſilit ad bona opera. et iſtis ſic litigãtib9 venit miluus. i. diabolus quaſi bolus. i. morſus duoꝝ. ſc3 corporis ⁊ anime et rapit ambo. Vel aliter. ſicut tangitur in fine littere. per ranã intelliguntur deceptores bonũ dicentes ſed deceptõem intendentes. ⁊ ſepe ꝯtingit tales in illam (quam alijs preparauerũt) foueam cadere. Juxta illud Incidit in foueam quam fecit

De cane et oue

coȓã iudice coheret ſc3 ad iudicãdũ aduertit
In cauſam canis vrget ouem. ⁊ arbiter audit
ſoluat .ſ. ꝯceſſum ſc3 ouis .ſ. debere panẽ
Reddat ouis panem. vult canis. illa negat
in p̃te canis ꝯtra ouẽ. teſtat̃ teſtat̃ teſtat̃ ſc3 iſti tres
Pro cane ſtat miluus ſtat vultur. ſtat lupus inſtant
ꝓmiſit reſtituere tribuat
Panem (quem pepigit reddere) reddat ouis
ſoluere ſc3 ouis nõ tenet̃ ſc3 ouis reſtituere
Reddere non debet. nec habet quod reddere poſſit
ſoluat iudex teſtat̃ agno
Et tamen vt reddat arbiter inſtat oui
ideo q̃uis adeſt ſ. ouis .i. lanã
Ergo ſuum licet inſtat hyems pretendit amictum
.i. frigidũ ventũ ſuſtinet lana ſ. ouis
Et boream patitur. vellere nuda ſuo
mẽdicã acq̃rit pigricia teſtãte
Sepe fidem falſo mendicat inertia teſte
innocẽtia delicti aſtucia decipi
Sepe ſolet pietas criminis arte capi

Hic autor ponit aliã fabulã dicẽs q꜄ quodã t̃pe canis traxit ouẽ in cãm pro pane quem dixit illi ꝯceſſiſſe. ſed ouis hoc negauit dicens ſe nunq̃ panẽ a cane mutuaſſe. Judex ergo canẽ interrogauit ſi teſtes haberet ſeu fideiuſſores. qui tres teſtes noĩauit. ſc3 lupum miluum ⁊ vulturem. et iudex ab illis veritatẽ req̃rit. at illi teſtimonium veritatis cani dederũt. q2 partẽ habere ſperabant in oue ſi damnaret̃. Judex ergo precepit quaten9 de debito ſuo cani ſatiſfaceret. ex quo idoneis teſtib9 ꝯuicta eſſet. ſed illa miſera ouis nihil habuit preter lanam quod dare poſſet. ⁊ hyems erat

dat veniam corvis
censura columbas
De
Falso testimo
adversus inno

canis fortiter inſtabat. ouis ꝗ lanā exuens eā cani pn̄tauit ⁊ nuda remā
ſit. Canis aūt hac ſatiſfactōe nō ɔtēt⁹ in pellē ipſius pepegit. ⁊ irruens
ſup eā cū falſis teſtibꝫ ſuis lupo ⁊ miluo miſerā illam miſeriorē reddidit
Moralit̄ ſic ꝑuerſi ⁊ fallaces faciūt qn̄ res alioꝝ appetūt tūc cū ſuis cō
plicibꝫ tractāt qualit̄ iudicijs ſuis eos ſubuertere poſſint

De potentibꝫ et paupibꝫ

.i. equali euētus dona accipiāt
Vt ratione pari fortune munera ſumant
accipiūt pacē agn⁹ iſta ꝗtuor aīalia
Sumunt fedus ouis capra iuuenca leo
illud aīal. pn̄s eſt sᶜ pdcā ꝗtuor aīalia poſſeſſor
Ceruus adeſt. ceruum rapiunt. leo ſic ait. heres
sᶜ detur
Prime partis ero. nam mihi primus honor
ꝓtegit fortitudo
Et mihi defendit partem vis prima ſecūdam
donat terciā ꝑtē niſus
Et mihi dat maior terciam iure labor
frāgit dilectiōem
Et pars quarta meum (niſi ſit mea) rumpit amorem
bona cōia sᶜ leo poſſidet debiliores opprimēs
Publica ſolus habet fortior yma premens
potēti iūgat debilis poſtulat pn̄s fabula
Ne forti ſociet fragilis. vult pagina preſens
qꝛ debili fidelis nō ſciat diues
Nam fragili fidus neſciat eſſe potens

C Hic ponit documētū ꝙ hoīes paupes (ꝗ ſunt ꝑue potētie) nō debēt ſe ſo
ciare potētibꝫ. qm̄ potētes ſemꝑ volūt hr̄e ꝑtē meliorē. qđ innuit̄ nobis ꝑ
leonē caprā vaccā ⁊ ouē. Iſta aūt aīalia ɔpactū fecerūt inuicē ꝙ quecun
ꝗ rapina eis occurreret illā inter ſe diuideret. Accidit aūt ꝙ capiebāt cer
uū quē in ꝗtuor ꝑtes diuiſerūt. ꝗ diuiſiōe facta dixit leo. ex ꝗ rex ſuꝫ ideo
rōne regalis dignitatis ꝑma ꝑs erit mea. ſcđa ꝑs etiam qꝛ fortior vobis
ſum. tercia ꝓ ꝑs mihi iure debet̄. qꝛ vobiſcū laboraui. ꝗrtā ꝓ ꝑtē ſi ꝗs
caꝑe voluerit me⁹ nō erit amic⁹. ꝗre alia aīalia timore leonis ɔcuſſa fugi
erūt. ⁊ nullā ꝑtē acceperūt Moralit̄ ꝑ leonē intelligunt̄ potētes ⁊ per
alia aīalia intelligunt̄ impotētes. ſi aūt ɔtingat ꝙ paupes hn̄t aliqđ diui
dere cum potentibꝫ. potentes accipiūt pro ſe partes meliores

De Iniustitia
... iustu sit
iniustu pote
in causis cu pau
...s) preualere
nt
simile simili
gaudet

De cane et ſua vmbra

natat portās maſſam carnis dat sᶜ de ſe
Nat canis ore gerens carnem. caro porrigit vmbram
adheret inuadit vndas
Vmbra coheret aquis. has canis vrget aquas
sᶜ hn̄de sᶜ quā habebat vero lucro ſcꝫ vmbrā
Spem carnis plus carne cupit. plus fenore ſignum

¶ Cum commento

lucri veri   s. canis   quā hēbat s. carnis bn̄de]
Fenoris os aperit. ſic caro ſpeſq; perit
ꝑ incertis   dimitti
Non igitur debent pro vanis certa relinqui
s. bona aliq̄s diligit ſtatim   s. bonis
Non ſua ſi quis amat. mox caret ipſe ſuis

¶ Hic au. po. aliam fabulā cui⁹ documentū eſt. ꝙ hō prudens nō dꝫ dimittere certa q̄uis ſint modica ꝓ incertis q̄ reputanꝰ magna. q2 modica res certa plus vꝫ q̄ꝫ magna res incerta. iuxta illō Plus vꝫ in manib9 paſſer q̄ꝫ ſub dubio grus Iſtud nobis innuiꝰ ꝑ canē qui natauit ꝑ aq̄s maſſam carnis in ore gerēs. ꝛ vidit in aq̄s vmbrā carnis maiorē q̄ꝫ erat fruſtum qđ hēbat in ore. ꝛ ſic cupiēs illud fruſtū magnū apit os ad capiēdū illud. ꝛ ſic tandē cum os apiuit amiſit tam carnē verā q̄ꝫ vmbrā carnis ¶ Allegorice ꝑ carnē intelligiꝰ hō ꝑcus vel auar⁹ q̄ multotiēs q̄rit bona aliena. ꝛ q̄nq; ꝯtigit ꝙ talis ex nimia cupiditate amittit bona ꝓpria Vel aliter ꝑ canē poſſum⁹ intelligere hoīem. q̄ dimiſſo ſūo bono inheret bonis terrenis. iō finaliꝰ remanet vacu⁹. eo ꝙ ipſo moriēte ſummū bonū nō q̄ſiuit. vn̄ bona tꝑalia dimittit moriēs in man⁹ alioꝝ. ꝛ ſic a ſe tranſeūt bona tꝑalia ſic acq̄ſita. ꝛ cum hoc amittit bona eterna

De fure vxorem ducēte

mulier   maritaꝰ   collectio vicinoꝝ letaꝰ
Femina dum nubit furi vicinia gaudet
ſapiens   narrat
Vir bonus ꝛ prudens talia verba mouet
pheb9 duxit vxorē   illi⁹ dei   h̄ elemtū q̄rimonijs
Sol pepigit ſponſam. iouis aures terra querelis
ꝑcuſſit   rōem q̄re eſſet triſtis dixit
Pertulit. ꝛ cauſam cur foret egra dedit
vxor vno q̄d fiet s. generat⁹ ſol
Sole necor ſolo. quid erit ſi fuerit alter
quantū ſuſtinebo   faciet   caliditatꝫ copia
Quid patiar: quid aget tanta caloris hyemis
inhibet hec fabula   dare s. illis
Hic prohibet ſermo letum prebere fauorem
maleficia ꝑpetrarūt   maleficia intendūt
Qui mala fecerunt. aut malefacta parant

¶ Hic au. po. aliā fabulā. ꝙ q̄dā tꝑe fur q̄dā duxit vxorē. ad cui⁹ nuptias vicini ꝯuenerūt gaudētes ꝛ letātes. qđ vidēs vir q̄dā diſcret⁹ ꝛ ſapiēs ꝓtulit hanc fabulā Quodā tꝑe ſol debebat ducere vxorē. vt filios ſibi cōformes generaret. qđ ꝑcipiēs vniuerſa terra ꝯſiderās ꝑiculū qđ inde immineret. ꝛ dixit ardores vni⁹ ſolis ſe vix poſſe tolerare. q̄d ḡ fiet ſi plꝛes ſoles generarenꝰ. ꝛ clamās in celū q̄rulosis vocib9 iouē ſummū deoꝝ inuocauit. q̄tenus illi ꝑiculo obuiaret. Iupiꝰ autē miſcđia motus ꝑcepit ſolē ſine vxore ꝑmanere. Quaſi di. iſte vir ſapiēs O vos boni vicini res vr̄as ꝑditis ꝑ iſtū vnicū furē. q̄d ḡ erit ſi iſte fur alios genuerit fures. q̄re mul-

cum incipiēter agitis ꝙ ad nuptias eiꝰ venitis gaudētes. Iſta fabula docet nos moralit. ꝙ melius eſt hr̄e vnū principē ꝙ̄ plures. nā ſi pl'es ſint ſubditi eis nō ſufficiūt. ꝛ illis ꝓ honore diſcordātibꝫ neſcit ppl's cui adhereat. vel ſub q̄ tutius viuat. ꝛ ſic rapine homicidia ꝛ alia mala oriunť.

De lupo et grue

ſtricta torquet colli ſ. in collo
Arta lupum cruciat via gutturis oſſe retento
ſ. lupꝰ petit cyrurgicū dona tributurꝰ auxiliū
Mendicat medicum. multa daturus opem
tal'auis p̄mia poſcit ex gutture lupi extracto
Grus promiſſa petit. de faucibus oſſe reuulſo
ſ. grui dixit ecce .i. ex grā ſalua
Cui lupus. en viuis munere tuta meo
potuiſſem abſcindere
Nonne tuum potui morſu precidere collum
p̄mium
Ergo tuum munus ſit tua vita tibi
ſubueniſſe ſ. hoīb ꝯuerſa ſ. hoīm
Nil prodeſt prodeſſe malis. mens praua malorum
ingratꝰ recepti nō vereť beneficij
Immemor accepti non timet eſſe boni

Hic au. po. aliā fabulā. cuiꝰ documentū eſt. ꝙ nō expedit malis hoībꝫ bn̄facere. q2 ſunt ingr̄i ꝛ beneficioꝝ imemores. ꝛ iſtud innuiť nobis ꝑ lupū et gruē. Quodā em̄ tp̄e dū lupus ꝯſumptꝭ carnibꝫ oſſa roderet. ꝛ ꝑticula oſſis gutturi eiꝰ inheſiſſet. magnūꝙ dolorē ſibi intuliſſet. lupus ḡ potēs in curia regis leonis vt ſummꝰ ꝑpoſitus regis fecit oēs beſtias ꝯgregari ſperās ab aliquo medelā ſui doloris ꝑcipere. q̄ſiuit ſi aliq̄ beſtiaꝝ hr̄et artem medicine. q̄ ſuo poterit ſubuenire dolori: Adducta eſt itaꝙ grus ad lupi infirmi preſentiā. que ſalutiferā ꝓmittit lupo medicinā. ſi ꝓ ſuis laboribꝫ premiū ꝯſequi poſſet. lupus ḡ his ꝟbis ꝯſolatus dixit ſe in tanta neccītate ꝯſtitutū nullis velle ꝑcere expēſis. ꝓmittit ḡ munera mḡna ſi ſanitatē ꝯſequi poſſet. Grus aūt collo ſuo in guttur lupi imiſſo cām ſui doloris extraxit. ꝛ ſic lupus ſanatꝰ eſt. quo facto grus ſuam petijt mercedē. Cui lupus rn̄dit. nōne magna mee pietatꝭ munera recepiſti dū de gutture meo caput tibi ſanū emiſi. ſi ḡ ſapiens eſſes h̄ munere cōtenta fores et maxīe cum ſcias gruinas carnes me deſiderare ꝛ mihi ſanas eē in hac īfirmitate. Moralit' ꝑ gruē intelliguť paupes ꝛ impotētes. q̄ ſunt ſub potētioribꝫ. videť em̄ eis ꝙ paupes ſufficiētē ꝓ ſuis laboribꝫ recipiāt mercedē ꝙ eos viuere ꝑmittant. ꝛ reſidua bona (que hn̄t) ſibi nō vſurpāt

De duobꝫ canibus

de dolore ꝑtus ꝯquerentē dulcedie facundā
De partu querulam verborum nectare plenam
ꝯpaſſa acceptat i domo ꝑtu grauidā
Pro cane mota canis ſuſcipit ede canem
canis recedit i domo q̄rendo paſtū recūbit
Hec abit. illa manet. hec curſutat. illa quieſcit

[marginal handwriting:] potentibus eſt habendū commercium, nec beneficia jam rependenda

s. canis pro dolore deſtruit requies
Huic tamen a partu rumpitur illa quies
s. canis reuertitur reſtitui ſuā domū petit
Illa redit. reddiqꝫ ſibi ſue tecta precatur
claudit canis ymmo magis s. claudit
Obſerat hec aurem. nec minus aure domum
magis prevalere verba minacia eſtimat plia .ſ. prece ⁊ minis
Plus prece poſſe minas putat hec. plus bella duobus
cognoſcit valere verba minacia s. plus poſſe
Noſcit poſſe minas plus prece. verba minis
pro quanto canē muniat .ſ. catulus
Cum dolor hanc armet: plus matrem filius armat
locū dat s. canis .ſ. matri cū filijs
Cedit ſola gregi. cauſaqꝫ iuſta perit
nō bene ſecurū dulcibꝫ fidē habere
Non ſatis eſt tutum mellitis credere verbis
.i. ex blāda loquutiōe oriri
Ex hoc melle ſolet peſtis amara ſequi

¶ Hic au. po. aliā fabulā. cuius documentū eſt. quod nemo debet fidem adhibere blādientibus ⁊ adulātibus. ⁊ iſtud innuit nobis per duos canes. Quodā cū tēpe canicula quedā ingruēte partus tēpe cum aptū pariendi nō haberet locū rogauit aliā caniculā vt ipſam in hoſpitiū reciperet donec catulos ſuos ad lucē produxiſſet. que precibꝫ eius acqueſcens ipſam in domū ſuā intrare permiſit. partu vero edito mox iuſſit vt aliud ſibi hoſpiciū procuraret. eo quod propter anguſtiam domus eam ſuſtinere nō poſſet. Illa aūt propter partum adhuc languida inſtat ⁊ rogat vt eam toleraret donec catuli eius ludere poſſent. Hoſpita vero victa precibꝫ conceſſit ipſi. Poſt hoc verbo cum catulos ludere videret. iterū monuit eam ad aliud hoſpitiū procurandū. mater aūt catulorum ait. quo animo potes talia loqui. ⁊ ita nos contriſtari cū iam gelidus boreas niues voluat. ⁊ glaciali bruma oēm beſtiā conſtringat. ſed age miſericorditer nobiſcū humaniter nos tollerādo vſqꝫ ad amena eſtatis tēpa cum exire poterimus et hincinde diſcurrere. Hoſpita iterum precibꝫ placata vſqꝫ ad eſtatē eā tolerauit. Facta igitur eſtate iuſſit ipſam ſine oī contradictiōne domū exire. quia nec prece nec precio ipm de cetero ſuſtinere vellet. Videns igitur canis quod amplius precibꝫ proficere nō poſſet cepit minari ⁊ ait. Debilis ē tua potēs ⁊ mirū eſt quod putes ſola nos oēs expellere. meo igitur conſilio verbis tuis parcas. quia fortes mō ſunt catuli nri ⁊ feroces. quod ſi multū nos minari volueris tūc ve tibi ⁊ pelli tue. et domus (quā tuā dicis) in nros veniet vſus. Moraliter ſic callidi hoīes ſimplices quoſqꝫ decipiūt. ⁊ blandis adulationibꝫ primo eos rogitant. et poſtea ſuis domibꝫ ⁊ bonis eos violenter eliminant.

De colubro et hoſpite

pro quanto fulget terra aqua congelata prohibet vndarum
Cum niue candet humus. glacies dum ſopit aquarum
fluxum: in talē ſerpentē rigida turget
Curſum. in colubrum turbida ſeuit hyems

ſerpentē ſerpentē fouet bonitas frigus
Hunc vidit hunc reficit hominis dementia: ventum
repellit moderat calore frigus
Temperat huic tecto. temperat igne gelu
reuertit recedit caleſit
Ver redit. ymber abit. eſtas cum ſole caleſcit
maliuolus s' coluber
Sic importunus fit magis atqꝫ magis
euomit venenū ſerpens intoxicat domū
Ore ſerit virus coluber. ſic toxicat edem
dixit ſerpēti nō reuerſurꝰ recede
Hoſpes ait colubro. non rediturus abi
nō abceſſit ſerpens recedere manet
Non abijt coluber. nec vult exire. ſed heret
apprehēdens hoſpitē ſibulatōes aſpas facit
Amplectenſqꝫ virum ſibula dira mouet
tribuere cupit hō maleficus ꝓ bono malum
Reddere gaudet homo nequam pro melle venenum
ꝓ beneficio damnū ꝓ clemētia fraudē
Pro fructu penam. pro pietate dolum

Hic au. po. aliā fabulā. cuiꝰ documentū eſt. ꝙ hō cauebit malis hoīb impēdere beneficia. qꝛ mali ꝓ bonis ſibi impēſis ſepe mala reddūt. ſicut innuit nobis ꝑ colubrū Quodā em̄ tp̄e coluber rogauit quedā virū vt ipſum frigore inteſo inſtāte in hoſpitiū reciper. vt ſic frigora euadere poſſet Vir aūt miſcdia motus ſuꝑ colubrū in hoſpitiū recepit eū. ⁊ ad ignē calefecit Coluber aūt ſic calefactꝰ cepit emittere virus ſuū ⁊ totā intoxicauit domū. quāobrem hoſpes dixit ei vt domū ſuā exiret ⁊ ampliꝰ nō reuerteret. Coluber aūt exire nolens virū amplexus eſt. ⁊ veneno infecit eum.

Allegorice ꝑ colubrū p̄t intelligi carnalis delectatio. q̄ dum bene fouetur ⁊ nutrit venenū ſuū fundit. ⁊ ſic hoſpitē (.i. hoīem q̄ eam admittit) ꝑ pctm̄ intoxicat. ⁊ q̄nto diutiꝰ morat tanto difficiliꝰ expellit. Moralit ꝑ colubrū intelligunt hoīes praui ⁊ ingr̄ti. q̄ malū reddunt ꝓ bono

De aſello et apro

p̄ſumit aſinus porcū ſiluestrē deriſiōe infeſtare temeraria
Audet aſellus aprum riſu temptare proteruo
p̄ſumit fatuꝰ ſcꝫ apro loq̄ ſalue
Audet iners forti dicere frater aue
mouet ꝓ verbis reſpōſa dedignat
Vibrat aper pro voce caput. nam verba ſuperbit
dare ꝯpeſcit ꝯmotio crudelē
Reddere. ſed dentem vix tenet ira trucem
aper dicit reprobū .ſ. nobilis aīalis cibū
Sus tamen iſta mouet. vilem dens nobilis eſcam

ɔtẽnit pigricia ſecurꝰ ſc tu aſine
Spernit. deſidia tutus es ipſe tuis
fatua offendi prudẽs hõ deriſu
Non debet ſtolido ledi prudentia riſu
fatuus eruditum .i. accedere
Non ſtolidus doctum debet adire iocis

Hic autoꝛ ponit aliã fabulã. cuiꝰ documentũ eſt. ꝙ ſtolidi ꝛ indocti nõ debẽt deridere doctos ꝛ prudẽtes. neqꝫ debent offendi deriſionibꝫ. Iſtud innuit nobis ꝑ aprũ ꝛ aſinũ. Quodã em̃ tp̃e aſinus obuiauit apro ꝛ incepit ironice loq̃ ad aprũ ip̃m ſubſannãdo ſuis deriſionibꝫ dicens Aper bone frater aue. Aper audiẽs illã ſalutatõem ironicã nõ rñdit. ſed mouebat caput. qꝛ dedignabat̃ loq̃. ꝛ iraſcebat̃ in tantũ ꝙ vix tolerare potuit et dixit hec verba aſino. Meus dens ſpernit eſcã vilem ꝛ deſidez. q̃re tu ꝓpter tuã deſidiã ꝛ vilitatẽ es tutus Moꝛaliter ꝑ aſinũ intelligunt̃ ſeculares ꝛ indocti: ꝑ aprũ intelligunt̃ docti ꝛ ſpũales. qui ſepe deriſiões et detractões a ſecularibꝫ ꝛ indoctis patiũtur. quas patienter ꝛ lete ſufferre debent. qm̃ inde magnũ ꝯſequũtur p̃mium

De mure domeſtico et campeſtri

cãpeſter opidanũ recipit ĩ hoſpicio
Rusticus vrbanum mus murem ſuſcipit ede
prandet cibꝫ volũtate
Comedit ad menſam: menſaqꝫ mente minoꝛ
in macro ɔuiuio ſufficit libertas
In menſa tenui ſatis eſt in menſa voluntas
nobiles facit degeneres vultꝰ ingenuꝰ cibos
Nobilitat viles frons generoſa dapes
ɔpleto ɔuiuio ĩ cibarijs ſc murẽ ſcꝫ imitãdo ip̃m
Facto fine cibis. vrbanum ruſticus audit
muris mus cãpeſter vadit ciuitatis diuitias
Vrbani ſocius tendit in vrbe opes
vide cellariũ intrã miſtrat mus vrbanꝰ muri cãpeſtri
Ecce penu ſubeunt. inſeruit amicus amico
intẽdũt prãdio cibaria ɔuiuiũ poꝛtat
Inuigilãt menſe. fercula menſa gerit
melioꝛat eſcam largiflue dat pietas faciei
Emendatqꝫ cibum. conditqꝫ clementia vultus
ɔmeſſatõem diſponit. magis cibo vultꝰ reuerẽtia
Conuiuia faciat plus dape frontis honoꝛ
vide clauſure ſonũ facit ianuas aperit
Ecce ſere clauis immurmurat. oſtia laxat
ſc mures pauẽt fugã capiũt occultãt
Ambo timent. fugiunt ambo. nec ambo latent
vrbanꝰ cãpeſter obſcura loca motu querit inani
Hic latet. hic tenebras curſu mendicat inepto

De Deriſion[e]
Saeculares c[...]
clericis et sacer[...]
[...]us silere debe[...]
deridere minim[e]
et ideo tu

adheret pariett cāpeſtris pōdus
Aſſuitur muro reptile muris onus
.i.dulcia clauſa in penore
Blandia penu clauſa parcit fortuna timenti
pro ſed .i.tali paſſione
Ille tamen febrit. teſte tremore tremens
ſcʒ ille formidoloſum
Exit qui latuit. timidum ſic lenit amicum
ſis letus
Gaude. carpe cibum. hec ſapit eſca fauum
.i.loquit̃.ſ.mus occultat̃ ſub iſtis dulcib᷒ cibarijs
Fatur qui latuit. latet hoc in melle venenum
nō eſtimo
Fellitūꝗ metu non puto dulce bonum
voluptatē ꝑuenit
Quam timor obnuit. non eſt ſincera voluptas
ſollicitanti ſᶜ comedentis
Non eſt ſolicito dulcis in ore cibus
cōedere magis volo .i.eſſe in ꝑhēni timore
Rodere malo fabam. ꝗ̃ rodi perpete cura
cibaria ſolicitudo quotidiana
Degenerare cibos cura diurna facit
.i.ſolicitudinib᷒ triſtitia
His opibus gaude. qui gaudes turbine mentis
inediam abūdans
Pauperiem ditat pax opulenta meam
iſta dulcia cibaria retine amena
Hec bona ſolus habe que ſunt tibi dulcia ſoli
tribuit cibarijs ſecura
Dat precium dapibus vita quieta meis
reuertit̃ ꝑeligit ſecura
Finit verbo. redit. preponit tuta timendis
ille abhorret ſecuri⁹ cupit
Et (qui ſumma timet) tutius ima petet
inopia accedit
Paupertas (ſi leta venit) tutiſſima res eſt
moleſtior pauperē reddit
Triſtior immenſas pauperat vſus opes

Hic ponit documētū ꝙ melius eſt poſſidere pauca cū ſecuritate ⁊ libere ꝗ̃ multa cū ſeruitute ⁊ timore. Nō deſignat nobis ꝑ murū ſilueſtrē ⁊ vrbanū. Quodā em̄ tp̄e mus ſilueſtris inuitat ad prandiū murē vrbanuʒ ꝓponēs ſibi ea q̄ habebat. q̄ licet modica erāt ⁊ minus ꝑcioſa vtebat̃ tū

Paucis cote
eſſe debemus

eis cū ſecuritate. q̄dā aūt die cū iſta cibaria muri vrbano nō placerēt re-
dijt ad ciuitatē ⁊ duxit ſecū murē ſilueſtrē. q̄ parit̃ intrauerūt cellariū. q̄d
in cūctis bonis ſibi ꝯpetētibꝫ habūdabat. ⁊ ſic delicata faciebāt ꝯuiuia
q̄ adeo placuerūt muri ſilueſtri ꝙ amplꝰ nō intēdebat redire ad nemus
ſed ibidē delicate viuere putauit. qꝛ ꝑiculoꝝ ⁊ aduerſitatū ſibi iminētiuꝫ
adhuc erat ignarus. Cū aūt iſti duo mures ſic comedēdo gauderēt ſuꝑ-
uenit famulus domꝰ. ad cuiꝰ introitū p̄e nimio timore ambo mures fu-
gierūt. Mus aūt vrbanus (q̄ erat ibi notꝰ) ad locū ſatis tutū fugit. ſed
mus ſilueſtris antroꝝ ignarꝰ quo latitaret locū nō inuenit. tñ ad obſcu-
ra cucurrit ſe occultās donec famulus exiret. Quo recedēte ad eſcā ſunt
reuerſi. ſed mus ſilueſter ꝑterritus ⁊ triſtis in fine menſe ſedit. Cui mus
vrbanꝰ dixit. cur ſic ſedes ad mēſam triſtis. ꝯmede ⁊ ſis letꝰ iſta cibaria
melle ſtꝫ dulciora. Rn̄dit mus ſilueſter. vere ſub hoc melle latet venenū
qꝛ magno timore ſtꝫ mellita. nec eſt ſincera voluptas quā tantus timor
obſcurat. nec p̄t eſſe cibꝰ dulcis in ore ſolicito. Tuqꝫ bona mihi non mini-
ſtraſti ſed mala. qꝛ q̄ latent nō reuelaſti. Ego em̄ putaui tecū viuere in ſe-
curitate. ſꝫ iā video multiplices cauſas tue miſerie. qꝛ oꝫ te timere hoīes
et cattos q̄ ſemꝑ tibi inſidiant̃. Sint ḡ tibi bona veſtra ⁊ mala. ⁊ habere
ea q̄ tibi natura ꝯceſſit. mihi aūt modica ꝯtulit de q̄bꝰ ꝯtentor. His dic-
tis mus ſilueſter receſſit Moraliſatio patꝫ ſupra

De vulpe et aquila

hoc aīal .i. linit
Dum vulpes aquilam pro rapta prole perungit
dulcedine ꝓlem reſtituere aq̄la
Melle precum predam reddere neſcit auis
proles genitꝰ pauet .i. glutiētis
Preda gemit. natuſqꝫ timet cibus eſſe guloſi
liberauit filios aſtutia
Sed redemit natos. vrilis arte parens
arborē cingit ꝑuis lignis .i. ꝓgis
Arboreum zonat ſtipulis ⁊ vimine truncum
.i. magna ligna aſtuto .ſ. vulpe .ſ. ardorē
In ſtipulas docto dirigit ore facem
natos illius auis aſcēdit multitudo
In pullos aquile conſurgit copia fumi
abhorret illud aīal mitigat .ſ. aq̄la
Hunc timet ⁊ vulpem prouida placat auis
nō exiſtat diligētiā adhibeat nocere
Non ſit qui ſtudeat. quia maior obeſſe minori
potēti nocere minꝰ potēs
Cum bene maiori poſſit obeſſe minor

¶ Hic autor ponit aliā fabulā. cuiꝰ documentū eſt tale: ꝙ hō fortis ⁊ nobi-
lis rōne ſue potentie ⁊ fortitudinis nō debꝫ inferre nocumentū miſero et
impotenti. qꝛ ſepe ꝯtingit ꝙ pauꝑ ⁊ debilis infert nocumentum diuiti et
potenti. Et iſtud innuit̃ nobis ꝑ aq̄lā ⁊ vulpē. Vulpes quodā tp̄e erat

in cauerna ſua. ꝛ pulli ſui foris decurrebāt. quos cū vidit aq̄la diligent eos obſeruauit donec aliquos apprehendit. q̄s tandē apprehēſos cū vnguibꝰ ſuis ꝑmeret clamauerūt. Mater ad clamorē eoꝝ egreſſa vt eos dimitteret aq̄lā rogauit. Sꝫ illa hoc non poſſe fieri aſſeruit. qꝛ pullos in nido ſuo multū eſurientes haberet. q̄bꝰ illi neccarij forent. quo dicto nidū petit aq̄la. vulpecula poſt eā clamitante fruſtra. et quouſqꝫ potuit pullos ſuos ꝓſeq̄bat. Cū g̃ videret vulpecula q̄ p̄cibꝰ ꝛ clamoribꝰ nihil ꝓficeret ad ſolitas ſe ꝯuertit artes. Arripit g̃ ignitā faculam. ꝛ aridis ignis collectis arborē in (q̄ ſedit aq̄la cū pullis) circūdedit igne. quo ſuppoſito ad aq̄lā dixit. Fac mō pullos tuos ꝛ temetipm ſaluā ſi potes. His ergo auditis aq̄la materna pietate ſup pullos mota ꝓ eis vulpē rogat vt ignibꝰ ꝑcere vellet ꝛ arborē nō ꝯbureret. qꝛ pullos ſuos adhuc ſanos recipet Moraliter ꝑ aq̄lā intelligūtur diuites elati ꝛ ꝯtumaces. q̄ pauperes premūt ꝛ ſpoliāt. nec eos ad ſe clamātes exaudiūt. Sed cū venerit ignis diuine vltōis. vellent vtiqꝫ ſe ablata reſtituiſſe

na aliena et in / ta raro prosant / comunit... absunt

De concha et cornice

illiꝰ auis diuidit
Pes aquile predo teſtudinis aera ſcindit
teſtudinē teſta abſcōdit latera abſcōdēt
Hanc ſua concha tegit. cornua longa tegent
hac āmonitōe talis auis auiſat inſulſum
Hoc monitu cornix aquilam premunit. ieneptum
geris laborē ſalubre ſcꝫ cornici
Fers onus. ac fiat vtile crede mihi
fers teſta alimētū capit illud
Quod geris in concha cibus eſt. tibi ſurripit illud
teſta alimētū teſtā .i. ꝯtere
Concha cibum. concham frange. cibuſqꝫ cadet
.i. teſtam ꝑtātibꝰ fruere .i. arte
Ut concham frangas pro viribus vtere ſenſu
conchā ſumma lapidea terra
Hanc (ſi celſa cadit) ſaxea frangit humus
de ſeipo fatuꝰ circūuētꝰ tēpeſtate
De ſe ſtultus homo ſubuerſus turbine lingue
cadit ſcꝫ hoīes inq̄etudo capit
Corruit. et fortes iſta procella rapit

e astutia de / toru et blandoru

Hic autor ponit aliā fabulā: cuius documentū eſt: q̄ paupes ꝛ impotētes ſepe faciūt ſubtilitate ꝛ calliditate. q̄d fortes ꝛ potētes viri ꝓficere nequeūt. Iſtud eīn oſtendit nobis ꝑ teſtudinē ꝛ cornicem. Quodā eīn tpe aq̄la ſecus mare ambulauit piſcationis cā: ſed nullo piſce inuento rapuit conchā que teſtudinē intus habebat. hanc ergo vnguibꝰ rapuit ꝛ ad litꝰ deuexit vt ibi ſuis vſibꝰ applicaret. ſed concha que indurata erat nec vnguibꝰ nec roſtro frangi potuit. et ſic nec vi nec arte teſtudinē habere potuit. Cornix g̃ que aderat vidēs aquilam fruſtra laborare. acceſſit ꝓpius ꝛ dixit aquile. ſi me ꝑmittas tecū habere ꝑtem teſtudinis monſtrabo tibi.

modū ⁊ viam acq̄rendi hanc eſcam. qđ cū aquile placuiſſet ait ei cornix
Tu in ſublime volare debes. ⁊ ſic ex alto ꝓijcies conchā ad terrā petroſā
et tūc teſta fracta cibū accipies Aquila āt approbat ꝯſiliū cornic⁹. ⁊ in al
tū volās teſtudinē ex vnguib⁹ ad terrā ꝓiecit. quā cornix ſubt⁹ expectās
ꝓtinus rapuit. ⁊ ſic aquilā famelicā decepit. Moralit̄ intelligit̄ ꝙ hō
nō dꝫ credere ꝟbis ꝗrumcūqꝫ. qꝛ ſic ſepe decipit̄. ſicut aq̄la decepta fuit

ferēte eſuriē portat .ſ. caſeū
Vulpe gerente famem. coruum gerit arbor. ⁊ eſcam
roſtro portās ꝟba mouēte tacet
Ore gerens: coruus vulpe loquente ſilet
o corue ſplēdore ſplēdens olorē nitore excellis
Corue decore decens cignum ſplendore precellis
modulatōe .i. oīb⁹ auib⁹ vales
Si cantu placeas. plus aue quaqꝫ potes
ꝯfidit .ſ. coru⁹ delectāt modulatōes
Credit auis. ſic teqꝫ placent preludia lingue
cātat .i. ex ore excidit
Dum canit vt placeat. caſeus ore cadit
ſᵉ caſeo veſcit̄ accidūt pn̄ie
Hoc fruitur vulpes: inſurgunt tedia coruo
auget incōmoda .i. verecūdia
Asperat in modico damna dolore pudor
amarū fert deriſum decipit .i. vana
Fellitum patitur riſum quem fallit inanis
dat dāna iniqua laus
Gloria. vera parit tedia faſus honor

De vulpe et coruo

Nic au. po. aliā fabulā cui⁹ documentū eſt tale. ꝙ illi q̄ deſiderāt lau-
dem vanā ⁊ tranſitoriā gloriā ſepe incurrūt damnū ⁊ opprobriū Iſtud in
nuitur nobis ꝑ coruū ⁊ vulpē. Quodā em̄ tp̄e coruus q̄dā caſeū pinguē
furatus erat. q̄ ad ſiluā reuerſus in ſummo quercu reſidebat Cōtigit āt
ꝙ vulpes q̄dā famelica ſub arborē veniret dicēs. O corue tu es valde de
corus. ymmo cignū excedis in ſplēdore. ſi ḡ vox tua eſſet dulcis ⁊ ſonora
nō eſſet auis in tota ſilua tibi ſilis. His ḡ laudib⁹ coruus decept⁹ vt am
pliores ꝯſequat̄ laudes incepit cātare. ⁊ ſic caſe⁹ (quē roſtro tenebat) ex
ore eius decidit. quē vulpes ꝓſpiciens mox rapuit. ⁊ coruū ſic deluſū ſub
ſannauit Moralit̄ ꝑ coruū intelligunt̄ leues ⁊ minus ꝓuidi hoīes. qui
falſis adulationib⁹ ⁊ vanis laudib⁹ credunt. ⁊ ſic ſepe fallunt̄

Qui laudem vana gloriam petunt ſæpe co
qui ſe exaltat ... miliabit...

aggūat paupem .i. nimia ſenectus
Arretit miſerum grauitas annoſa leonem
pigrū reddit .i. frigiditas
Inglaciat corpus corqꝫ ſenile gelu
inſurgit verres reddēs ꝓ iniuria illata talionē
Inſtat aper penſans veteri pro vulnere vulnus

De leone et alijs aīalib⁹

Cum commento

capitis leonē cornu bos ledit
Frontis cum telo thaurus vtroqꝫ fodit
inſurgit aſinus piger sᶜ leonis pede cōcutit
Seuit aſellus iners. ⁊ frontem calce ſigillat
rugitu vlciſcit̄ iniurias ſuas
Ex ſolo gemitu vindicat acta leo
sᶜ aīalia ſupaui ſupant aīalia exſpirat
Omnia que vici me vincunt omnia. dormit
ptās mea receſſit laus nō viget laudis opatio]
Uis mea. dormit honor. dormit honoris opus
damnū intuli sᶜ aīalibꝫ
Cui nocui. nocet ille mihi. multiſqꝫ peperci
.i. nō miſerent̄ ꝓ beneficio sᶜ mihi
Qui mihi non parcunt. ꝓ pietate nocent
metuat penā nō ornat sᶜ fideli
Hanc timeat cauſam. qui ſe non fulcit amico
tribuere pſper paup̱ petit auxiliū
Nec dare vult felix quam miſer optat opem

¶ Hic au. po. aliā fa. cuiꝰ documentū eſt. q̄ nemo dꝫ ſe nimiū extollere in pſpitatibꝫ ſuis. nec dꝫ nimiū agguare debiliores. q: ſi poſtea ceciderit q̄ debilitatꝰ fuerit ꝯtemnet̄ tam ab illis q̄bꝫ nocuit q̄ʒ ab illis q̄bꝫ ꝓfuit. q: cū deficiūt munera ſepe tepeſcit amicicia. Iſtud innuit̄ nobis ꝑ leonē. q: quodā tp̄e leo q̄dā annoſus iacebat pre nimio ſenio in lecto egritudis. venerūt ergo oīa aīalia ad viſitandū eum. diſſili tn̄ mō. q: q̄dā venerūt ad plāgendū eū ipſi ꝯdolēdo. alia aūt venerūt ad irritandū eū ⁊ ad vindicā dū iniuriā q̄ndā a leone eis illatā. Aper em̄ dentibꝫ ſuis ipm vulnerauit et thaurꝰ ſuis cornibꝫ acrit̄ eum trāſfodit. ⁊ piger aſinꝰ frontē eius cū pede dire ꝑcuſſit. His g̊ plagis leo fatigatus ſolo gemitu ſe vindicauit dicens. oīa aīalia (que ṗus vici) iā me vincūt. q: deficit iā vis mea. ⁊ iō perit gl'a mea. ⁊ nullus honor mihi exhibet̄. ⁊ oīa aīalia q̄bꝫ ṗus rigidꝰ fui ⁊ durus nūc me infeſtant ⁊ pſequunt̄. ⁊ quibꝫ antea pepci mō derident me.

Moralit̄ ꝑ leonē intelligunt̄ potētes. ⁊ ꝑ alia aīalia impotētes. q: ipotētes ſepe cū fortuna mutat̄ inferūt potētibꝫ ꝯſilia his q̄ ab eis ſuſtulerūt

In omnibus ~
otijs respicie
s est finis.

De cātulo et aſino

.i. ludi oris sᶜ ſue diligētia oſtendit dilectōem
Murmuris ⁊ caude ſtudio teſtatur amorem
.i. cū lingua tangit .i. dn̄m ſuū
Nunc lingua catulus. nunc pede calcat herum
letat̄ dn̄s planat ſociū .i. menſe ſue
Gaudet herus. comitēqꝫ canem. comitemqꝫ ciborum
facit applaudit .i. familia
Efficit. alludit turba miniſtra cani
.i. ſili mō eq̄lia cibaria eandē dilectōem
Arte pari ſimileſqꝫ cibos. ſimilemqꝫ fauorem

acq̃rere volens dixit aſinus ſtultus
Lucrari cupiens inquit aſellus iners
aſinū cane corpis ſplēdor .ſ.ad laborē
Hic catulo prefert vite nitor.vtile tergum
sc dño meo .i.vtilitate catul⁹ ludis
Nec placeo fructu.ſed placet ille iocis
sc ego .i.ludēdo .i.tpe ꝯgruo ad ludendū
Ludam.ludo placens ſic ludi tempore viſo
ꝑludū sc aſinus accedit dño
Ut ludo placeat ludit ⁊ inſtat hero
.i.placere eſtimat rudens sc dñi ſui anterioꝝ
Blandiri putat.ore tonans.humeroſqꝫ priorum
ꝯcuſſit ꝗuitate eſtimat .i.delectabilē
Preſſit mole pedum.ſe putat eſſe pium
vociferat dñs petit auxiliū aduenit .i.ſeruoꝝ
Clamat herus.vult clamor opem.ſubit ordo clientum
coartat mg̃nis ꝑberib⁹ fuſtis .ſ.aſinū
Multa domat multo verbere claua reum
nō dedit .i.cū honore sc facere
Quod natura negat nemo feliciter audet
.i.nō placet inabilis .i.placid⁹ eſſe
Diſplicet imprudens vnde placere putat

Hic au.po.aliā fa.cui⁹ documentū eſt ꝙ ſtulti ⁊ imprudētes ſepe credunt placere prudētib⁹ ꝑ ea q̃ eis mag⁊ diſplicēt Quodā em̄ tpe vir q̃dā caniculā habuit multū ſibi dilectū.cui canis ſepe cauda pedib⁹ ⁊ ore ſuis alludebat Uidēs itaqꝫ aſinus canē ſic placere dño ſuo cogitauit quō ſibi arte tales cibos ⁊ fauorē apud dñm ꝯſeq̃ret.dicēs intra ſe Ego fortior ⁊ vtilior cane ſum. tn̄ ipſe plus placet ioco ⁊ ludo q̃ ego fructu ⁊ vtilitate. volo etiā dño ſic placere meo. Un̄ egreſſus ad dñm vt inſtar canis luderet pedib⁹ ꝯcuſſit eū mouēdo aures caput ⁊ caudā ſuā putans ſic placere dño. Sꝫ dñs ꝑterritus cepit clamare. vn̄ ſerui accurrētes aſinū diris fuſtib⁹ ꝑuerauerūt. adeo ꝙ vix ſemiuiu⁹ euadere potuit Moralit̄ ſic ſtulti ⁊ inſipiētes volunt ſe intromittere de his q̃ natura eis nō conceſſit. ⁊ fiunt inutiles in illis. ⁊ faciunt ſe confuſos

Non ſunt atten
quæ natura ne

De leone
et mure

amena ſoporifero delectat
Rigida ſopito blanditur ſilua leoni
currit cupiēs turba
Curſitat hic murum ludere prompta cohors
excitat⁹ capit sc mus rogat
Preſſus mure leo murem rapit. ille precatur
sc leo orōem obedit leonis muris
Ille precem liberat.ſubiacet ira preci

ꝑus cogitat in corde interēpto
Hoc tamen ante monet animo. quid mure perempto
honoris accipiēs fortes debiles redet
Laudis emes. ſummos vincere. parua pudet
morte .i. reū putet
Si nece dignetur leo murem. nonne leoni
vituperiū honor
Dedecus. et muri ceperat eſſe decus
ſupet debilem fortis honor ſupare
Si vincat minimum ſummus. laus vincere non non eſt
ſupare decēs eſt viciū
Vincere poſſe decet. vincere crimen habet
honor gloria ſupare
Si tamen hoc decus ꝛ laus ſit: ſic vincere laus eſt
honor .i. a minori īimico
Atqꝫ decus minimo fiet ab hoſte minus
ſupati ꝯſequiť laus ſupator
De precio victi pendet victoria: victor
tāte laudis ſupati laus
Tantus erit. victi gloria quanta fuit
receſſit grāꝝ actōes donare sc mus
Mus abit. ꝛ grates reddit. ſi reddere poſſit
ꝓmittit auxiliū .i. ꝑuū interuallū tp̄is
Spondet opem ſolus. fit mora parua dies
ꝑ qꝛ .i. laqos intrat sc ſuis
Nam leo rethe ſubit. nec prodeſt viribus vti
q̄reloſo rugitu incōmoda ꝯqueri
Sed prodeſt querulo murmure damna loqui
reuertiť leonē vidit ꝯſpexit retia diſſoluit
Mus redit. hunc reperit: vidit loca. vincula rodit
hoc auxilio reddit auxiliū ſecurꝰ recedit
Hac ope penſat opem. ſic leo tutus abit
valuit deſtrui aſtutia
Res potuit tanta minui prudentia muris
sc leoni tribuēs grates .i. ad nutū muris
Cui leo dans veniam. ſe dedit ipſe muri
sc hō magīa nō ꝯtemne .i. paupem
Tu qui ſumma potes ne deſpice parua potentem
ꝑ qꝛ auxiliari nocere nō valet
Nam prodeſſe poteſt. ſi quis obeſſe nequit

¶ Hic au. po. aliā fabulā. cuiꝰ documentū eſt. qꝫ diuites ꝛ potētes debēt paupibꝫ miſereri. etſi in quo deliq̄rint debēt ipſis indulgere. qꝛ poterūt in

in poſterū paupes diuitibꝰ ꝓdeſſe. Iſtud innuit nobis ꝑ leonē et mur. q̄ꝛ q̄dā tp̄e q̄dā leo dormiuit in nemore. vbi mures circūcirca curſitabāt ludentes Accidit aūt a caſu ꝙ q̄dā mus leonē tetigerit ꝛ ſomnū eiꝰ turbauerit. Vn̄ leo turbatus apprehēdit murē. cui mus ait. O leo tua mihi pcat nobilitas. q̄ꝛ nō malo aio ſed caſualiť hoc ꝯtigit. Leo āt miſcdia motus murē dimiſit illeſum. cogitans intra ſe ꝙ eſſet ſibi puus honoꝛ ſi murem deglutiret. Accidit aūt poſtea ꝙ cum idem leo ꝑ ſiluā tranſiret in laqueū cecidit. ꝛ ſuis dentibꝰ laqueū diſſoluere nequit. nec ſe a captiuitate liberare. vn̄ ꝛ querulosē cepit rugire. q̄d audiens mus cui leo pius pepcit videnſq̄ꝫ leonē laqueatū eum agnouit. ꝛ recordatꝰ beneficioꝝ leonis corroſit ꝛ diſſoluit cordas retis ſiue laquei. quibꝰ diſſolutis, leo liber abceſſit Et vt dr̄ autoꝛ ille leo dans grates muri dedit ſeipm ad nutū muris. eo ꝙ liberauit eum a morte Moraliť ſic potētes nō debēt ſpnere debiles ꝛ impotētes. q̄ꝛ multotiēs paupes pn̄t ꝓdeſſe diuitibꝰ

Patientia irae ... rum, ipſis multum pro...

De miluo egrotante

pestis ḡuitate tal' auis ſuā rogat
Morbi mole iacet miluus matremq̄ꝫ precatur
.i. dijs ſacrificia orōnes
Ut pro ſe ſuperis det ſacra detq̄ꝫ preces
dixit .i. o fili .i. ſacramēta
Mater ait. mi nate deos ꝛ ſacra deoꝛum
offendiſti recordanť .i. mala opa tua
Leſiſti. recolunt impia facta dei
delicti vindicātes impendūt penalitatē
Criminis vltoꝛes penſant pro crimine penam
ꝑ qn̄ .ſ. deoꝝ offenderes metuēda
Dum ſacra turbares pena timenda fuit
miluū ſc mortꝫ manſuetū ſc cogit
Te cogit timoꝛ eſſe pium. te pena fidelem
iſte pauoꝛ iſta ꝯtritio cū morte tarde
Hic timoꝛ: hec pietas cum nece ſero venit
deturpat ſuā q̄re imaculatas inhitat eccl'as
Qui maculat vitam. cur mundas incolit aras
opa opprimūt q̄re opa ſubleuēt
Quem ſua facta premunt. cur ſua facta leuent

¶ Hic au. po. aliā fabulā. cuiꝰ documentū eſt. ꝙ ille q̄ ꝑ totā vitā ſuā crudeliť vixit in fine cū viderit mortē inſtare ſepe fruſtra diuinū inuocat auxiliū. Iſtud nob̄ innuiť ꝑ miluū. quodā em̄ tp̄e miluus magnā incidit egritudinē. ita ꝙ de vita deſparet. rogauit igiť matrē ſuam vt ꝓ ſua ſanitate deū exoraret. Cui mater r̄ndit. fili mi tu offendiſti deos ꝛ ſacra deoꝝ. iō dij recolunt iā tua praua opa. q̄re dabūt tibi penā tuis demeritꝫ ꝯdignā ſed q̄ꝛ infirmaris iā imploras deoꝝ auxiliū. ſꝫ tarde. q̄ꝛ hec pena timēda fuit qn̄ peccaſti. vn̄ timoꝛ ꝛ pena mortis cogūt te nūc eſſe pium ꝛ fidelem Moraliť ſic viri criminoſi cū viderit mortē ſibi iminere inuocāt viros ſcōs ꝛ religioſos vt ꝑ ipſis orent ad dn̄m deum. ſed eſt nimis tarde

Extrema et pœnitentia ra... prodeſt peccato...

Cum commento

De lino et hyrundine

ꝓducat de ſegete ſc ſeminatū
Ut linum pariat lini de ſemine ſemen
fouet terra volucres monet tal' auis timore
Nutrit humus. ſed aues tangit hyrundo metu
hyrūdo iā ſeminatū ſc auib⁊ mag ꝑicula
Hec ait. hoc ſemen nobis mala damna minatur
eradicate ſemina ſemīata ꝑiculis
Uellite pro noſtris ſemita ſparſa malis
ſc auiū ꝯtēnit bona ꝯſilia iutiles curas
Turba fugit ſanos monitus. vanoſq; timores
reꝑhendit .i. ex terra .ſ. linū vireſcit
Arguit. exit humo ſemen. ⁊ herba viret
iteꝝ talis auis ꝯſulit obuiare futura deridēt
Rurſus hyrundo monet inſtare pericula. rident
volucres ꝯcordat
Rurſus aues. hominem placat hyrundo ſibi
.i. cum hoīb⁊ morans modulatōe applaudit ſuaui
Cumq; viris habitans cantu blanditur amico
ꝑ q2 ꝓſpecta nocere iacula
Nam prouiſa minus ledere tela ſolent
eradicaᵗ efficiunᵗ laquei .ſ. agricola
Iam metitur linum. iam fiunt rhetia. iam vir
capit volucres recogſcēs inculpat
Fallit aues. iam ſe conſcia culpat auis
bonū ꝯtemnit ſc ꝯſiliū
Utile conſilium qui ſpernit. inutile ſumit
ſecurus loq̄os iuſte incidit
Qui nimis eſt tutus retia iure ſubit

Hic au. po. aliam fabulā cui⁹ documentū eſt ꝙ null⁹ debet ꝯtemnere ꝯſilium alterius. q2 accidit multotiēs ꝙ reſpuētes ꝯſilium alioꝝ inutiles fiunt. vñ freq̄nter eis malum euenit. Iſtud declaraᵗ nobis ꝑ hyrundinē et alias aues. quodā eñ tꝑe hortulan⁹ ſeminauit ſemen lini in agro. ad quē hyrundo ⁊ alie aues ꝯſueuerūt venire ꝑ neccārijs. hyrundo ꝓo ꝓſciens futurū malū ammonuit alias aues reſiſtere huic ſeminatiōi dicens. hoc ſemen multiplex ꝑiculū nobis inferet. ḡ euellam⁹ illud ne malū inde venturū nobis eueniat. ſed alie aues hyrūdinis ꝯſiliū ſpreuerūt. qđ videns hyrundo ſuū genus ꝯuocauit. ⁊ fedus pacis cum hoīb⁊ iniuit: Erat aūt forma pacis iſta. ꝙ neutra ꝑs in damnū alterutri⁹ cogitaret: ⁊ ſic hyrūdines in ſignū federis in domib⁊ nidificauerūt. Tꝑe ḡ meſſis adueniēte hortulanus linū ſibi collegit. ⁊ retia ⁊ laq̄os inde ꝯtexit. ꝑ quos oēs alias aues decipiebat. q̄ ſic decepte recognouerūt ꝙ ſtulte hyrūdinis ꝯſiliū ꝯtempſiſſent. ¶ Allegorice ꝑ aues intelligere poſſumus pctōres. ꝑ hyrundinē vero ſpūales hoīes. qui ſepe ammonēt pctōres vt deſiſtāt ⁊ abſtineāt a

peccatis. ſed pctõres ammonitõem ⁊ doctrinã ſpiritualiũ ꝯtemnẽtes tã
dem ꝑ retia dyaboli capiunt. ⁊ eterno igni tradunt

De pplo at thico regem eligente

apta imitari ꝟtutes ornare sc pñtem
Fabula nata ſequi mores: ⁊ pingere vitam
monet eiuites imiteris viã
Tangit quod fugias. qꝺꝙ ſequaris iter
pncipe .i. dñi indigẽs .i. ñ viuẽs ſine lege
Rege carens nec regis inops. ſine lege nec exlex
sc alicui⁹ tulit illa ps grecie ſuitutẽ
Abſꝙ iugo geſſit atthica terra iugum
ſecuritas volũtarie coegit
Libertas errore carens ſe ſponte ſubegit
verecũdia sc acceptã vigoroſior gladio
Et pudor ob legem fortior enſe fuit
voluntatẽ pncipẽ plebs tuta petit
Ne libitum faceret regem gens libera poſcit
sc gens remouere pcepta ſuſtinuit
Et que non potuit pellere iuſſa tulit
incepit laudare pbos corrigere sc hoĩes
Rex cepit linire bonos. punire nocentes
quecũꝙ ſubleuãda ſubleuãs ꝯculcãda arcens
Queqꝫ leuanda leuans. queꝙ premenda premens
agguat .i. in noua lege
Hos onerat nouitas ciues in lege nouella
sc ſuſtinere potuerũt
Quod leuiter poterant vix potuere pati
ciuitatẽ grauẽ legem gemebũdo aĩo ſuſtinentẽ
Urbem triſte iugum querula ceruice ferentem
iſte liber oſtendit ꝯformia dicens
Eſopus tangit conſona verba mouens

De ſeruitute ſubditorum

¶ Hic au. po. aliã fa. q̄ eſt ꝙ q̄ndã ꝑpl's atthice⁹ liberrim⁹ ſuã nõ potẽs ferre libertatẽ elegerũt ſibi regẽ. qui regali ꝑotit⁹ ſceptro cepit eleuare bonos ⁊ opprimere malos deĩn pp'lm adeo coarcẽs ꝙ vitã quã pus duxerit liberrimã vix iã in ſuitute obtinere poterãt. Uñ poſtea querelõſo aĩo defleuerũt libertatẽ amiſſam. ¶ Tũc dr in fine. ꝙ ꝑ iſtũ pp'lm quãlibet ſcat ciuitatẽ grauib⁹ legib⁹ ⁊ exactõib⁹ oppreſſaꝫ ¶ Allegorice ꝑ iſtũ pp'lm intelligunt illi q̄ vitã liberã hñt. ⁊ nõ ꝯtenti in illa ſubdũt ſe vicijs. ⁊ ſic efficiũtur ſerui ⁊ miſeri. qꝛ q̄ pctm̄ facit ſuus eſt peti. Moralit hic inſtruim⁹ ꝙ null⁹ liber dꝫ ſe ſubdere ſuituti iuxta illd. Alteri⁹ nõ ſit q̄ ſuus eſſe pt.

De ranis regem hr̃e volentibus

qñ auſum fuit liberas moleſtare
Cum nihil auderet petulantes ledere ranas
rogauerũt illũ deũ ſine dño eſſent
Supplicuere ioui ne ſine rege forent

ille deus iſti petitiōi deriſionē attribuit audax ſecūdarias
Jupiter huic voto riſum dedit. auſa ſecundas
orōes inopinatū audit in fluuio ſtrepitū
Rana preces. ſubitum ſentit in amne ſonum
ꝑ q̄r illo deo mittēte ꝓ rege trunci īpetu fluuio q̄ſſato
Nam ioue dante trabem. trabis ictu flumine moto
demerſit repētinus sᶜ ranaꝝ pauor
Jmmerſit ſubitus guttura rauca timor
mitigato redierūt timore videre .i. trabem
Placato rediere metu ſpectare tigillum
manēdo a lōge ꝑncipē valde timuerūt
Stando procul regem pertimuere ſuum
poſtq̄ȝ nouerūt truncū nō valere
Ut nouere trabem per ſe non poſſe moueri
ꝓ rege dederūt tercias p̄ces illi deo
Pro duce fecerunt tercia vota ioui
iracūdia ꝯmouit sᶜ aliū ꝯtulit demiſit ſerpentē aq̄ticū
Jra iouem mouit regem dedit. intulit hydrum
coluber apto or incepit intrare amnē
Hydrus hiante gula cepit inire lacum
clamorē facit fluuiꝰ ꝑimus benigne d̄s exaudi
Clamitat ecce lacus. morimur. pie iupiter audi
o deus sᶜ nos o deus ꝯfer ſolamē
Jupiter exaudi. iupiter affer opem
ranas deuorat vterꝰ .ſ. hydri cibus regis
Nos ſepelit venter. noſtri ſumus eſca tyranni
remoue ſtragis cladē tribue pacis auxiliū
Aufer cedis onus. redde quietis opem
iupitꝰ dicit optatū mḡno deſiderio ſuſtinete regē v̄r̄m
Jlle refert: emptum longa prece ferte magiſtrum
vlciſcatꝰ ꝑpetua libtates ꝯtēptas ſuitus
Uindicet eternus ocia ſpreta timor
merces floccipenditꝰ
Omne boni precium nimio vileſcit in vſu
efficitꝰ amari ſaporis carius sᶜ acquiſitū
Fitq̄ȝ mali guſtus dulcius omne bonum
poſſidet decēs eſt hilarꝰ tenēdo
Si quis habet quod habere decet. ſit letus habendo
sᶜ hoīs nō fiat .i. ꝓprie libtatis
Alterius non ſit. qui ſuus eſſe poteſt
¶ Hic au. po. aliā fabulā ꝯſilem fabule p̄cedenti. cuiꝰ documentū eſt. q̄
hō exn̄s in q̄eto ſtatu nō d̄ȝ ſe cito mouere ab illo Jtem omne bonū diu

vſitatū nullo amore ꝑmixtū nequaq̄ delectabiliter ſapit. Nā hō aſſue‑
factus in delicijs neſcit q̄d eſt delicata vita niſi qn̄ patiť miſeriaȝ. Iſtud
nobis innuiť ꝑ ranas qui quōdā habuerūt vitā multū liberā. que cū eis
nō ſufficeret ꝯtinuis pulſabāt precibꝫ ipm iouēȝ vt dignareť eis ꝯcedere
regē qui regeret eas. Jupiter audiens deridebat eas. Secūdario inſtabāt
rane pro rege: Jupiter audiēs rogatōes ꝯtinuas miſit eis regē cui obe‑
dire deberent. ſcȝ trabē. qui cū de ſupioribꝫ eſſet p̄cipitata totā quaſſabat
aquā. ſtupebāt ergo oēs rane in aduentu magni regis. ⁊ ab eius ꝯſpectu
fugientes in antris ſuis ſe occultabāt. Poſtea ſono mitigato rane expo‑
nere ceperūt capita ſua ex aqua ⁊ venerūt ad ſalutādū regē. Cū aūt vi‑
diſſent ꝙ rex eaꝝ ſcȝ trabs ꝑ ſe nō moueret dicebāt ꝙ ille rex eſſet peni‑
tus inutilis. qꝛ ſuꝑ eū reſidentes viliter eū pedibꝫ ꝯculcabāt. Tūc iterū
rane rogauerūt iouem pro nouo rege dicentes. illū (quē miſerat iupiť) li‑
gnū eſſe ⁊ oīno ignarū. Jupiter ergo cū indignatōe miſit eis colubꝝ mi‑
re magnitudinis Coluber aūt rex ferocitate innata nullū pepcit. ſed oēs
(q̄s regere deberet) eripuit et deuorauit. Tūc inceperūt oēs rane a con‑
ſpectu tyrāni fugere nō audientes ꝯparere. ſed occulte mala ſua nuncia
uerūt ioui vt auferret regē oēs vnanimiť rogabāt. Quibꝫ rn̄dit iupiť. ha
beatis regē veſtruȝ ꝓ quo diu inſteriſtis. ⁊ qꝛ fuiſtis in pace ſitis ſempꝫ in
miſeria Allegorice rane pn̄t dici hoīes cuiſlibet ſtatus qui ſpernentes
ſeruire mitiſſimo dn̄o nr̄o Jeſu chriſto applicant ſe ſeruitio diaboli q̄ eos
poſtea in inferno crudeliter cruciant

De miluis et colūbis

valconem auis capaciſſimi .i. luctatōes
Accipitrem milui pulſurum bella columbe
capiūt dn̄m .i. in dānū laborat
Accipiunt regem. rex magis hoſte nocet
ſcȝ colūbe ꝯqri ꝯmodoſius
Incipiunt de rege queri quod ſanius eſſet
luctatōes ſcȝ milui dn̄o
Milui bella pati q̄ ſine marte mori
aliq̄d facis ſapiēter .i. inſpice
Si quid agas prudenter agas. ⁊ reſpice finem
ſuſtinere ꝑicula deſidero ſcȝ ꝑicula ſuſtineā
Ferre minora volo. ne grauiora feram

¶ Hic autor ponit documentū ꝙ in oī oꝑe debemus reſpicere finē actuum
noſtroꝝ. qꝛ act⁹ noſtri nō reddūtur moraliter boni niſi ex ꝑte finis. Aliud
documentū eſt ꝙ de duobꝫ malis minus malū eſt eligendū. qđ innuiť no
bis ꝑ colūbas ſic. Quodā em̄ tꝑe colūbe debebant habere guerras ꝯtra
miluū. cui volētes reſiſtere eligerūt accipitrē ſperātes ꝑ eū tueri ꝯtra mil
uū. Sed accipiter poſtq̄ rex fact⁹ eſt ꝓſeq̄tur eas pl⁹ q̄ milu⁹ eas dilace
rando. quapropter colūbe dixerūt adinuicē ꝙ melius eſſet ſuſtinere bella
milui q̄ ſic interfici a rege ⁊ mori ſine bello Allegorice q̄ ſeruit dn̄o ꝑ‑
uerſo cū defenſionis ꝑdit auxiliū qđ q̄ſiuit. Moraliter innuiť ꝙ quilibet
in ſuo ſtatu (licet patiať aliquā aduerſitatē) illā debet patienter tolerare
ne poſtea ſibi ꝯtingant grauiores

Cum perverſ…
nō est habend…
commercium

¶ Liber Eſopi

De fure et cane

et hͤ dico clamāte ꝑiecto nutrimēti
Fure vocante canem protenſo munere panis
deſpecto tales rñſiones dt
Spreto pane. canis talia verba mouet
taceā munera cupiūt ſtudent
Ut ſileam tua dona volunt. furtiſqꝫ laborant
aditū nutrimētū ſuſtineo oia
Eſſe locum: panem ſi fero: cuncta feres
portat donū nocumēta occultatᷣ laqueus
Fert munus mea damna tuum. latet hamus in eſca
canē nutrimēto iſte panis
Me priuari cibo cogitat iſte cibus
noon diligo magis nutrimēto diurno
Non amo nocturnum panem plus pane diurno
hō extraneꝰ ꝯgnito nō eſt placidꝰ inimicꝰ. ſ. dño
Aduena plus noto non placet hoſtis hero
ꝓuabit ꝑuū tps nocturnū tempoꝝ
Non rapiet nox vna mihi bona mille dierum
nō volo oī tpe indigere ſaturatꝰ
Nolo ſemper egenus eſſe. ſemelqꝫ ſatur
ꝑ latratū tuas rapinas. ſ. eᵒ canis volūtarie
Latratu tua furta loquar. niſi ſponte recedas
canis tacet .ſ. fur .ſ. ī domo canis latrat. ſ. fur recedit
Hic ſilet: ille manet. hic tonat. ille fugit
aliqͩ attribuitᷣ inſpice aliqͩ
Si tibi quid detur. cur detur reſpice cum des
tribuas o hō refrena
Cui des ipſe nota: teqꝫ guloſe doma

¶ Hic ponit documentū ꝙ nō oībꝫ fides adhibenda eſt. ſed viris ꝯſtātibꝫ et fidelibꝫ. Nā qui cito credūt cito decipiuntᷣ. ⁊ qñqꝫ inde magnā patiuntur miſeriā. Unͩ fabula iſta vult ꝙ nō debemꝰ oībꝫ fidē adhibere nobis munera ꝓmittētibꝫ aut etiā dantibꝫ. ſꝫ debemus videre cām cur dent et ad quē finē hoc detur. Qd nobis declaratᷣ ꝑ vnū furē ⁊ canē. Quodam enī tpe fur qdā egreſſus de nocte ad aliqd furtiue acqrendū a caſu intrauit domū cuiuſdā viri in q̄ erat canis ꝑuigil. q̄ laborauit ſuis latratibus furē effugere. ſed fur vt iram canis ꝑparet panē ei obtulit. Cui dixit canis. Panē tuū minime curo. quē ad me decipiendū mihi dare cognoſco ſcio enī ꝙ cā furandi huc veniſti. ⁊ ideo mihi ꝑbes panē vt taceā vt ſic tucius furari poſſes. qd nolo ꝑmittere. qꝛ niſus es me ꝓuare cibo domeſtico. ⁊ ergo niſi ſponte recedas tua furta meis latratibꝫ coram oībꝫ manifeſtabo. Sic moraliter ſaluatū eſt quicqͩ bono et fideli impenditur. qui accepti beneficij nunq̄ obliuiſcitur. ad hoc ſemper intendens vt vicē ſimilem benefactori reddere poſſit

i facile credit
facile decipitur

De lupo ꝛ ſuccula

petit ꝑducat .i.ſus ꝓlem
Uult lupus vt pareat maturum ſuccula fetum
ſolicitudinē ꝓmittit
Seqꝫ noui curam ſpondet habere gregis
dixit ſolicitudine sᶜ o lupe eᵒ ſus ſeruies
Sus aut. hec cura careas. mihi nolo miniſtres
timēt ſeruitiū pueri noſtri
Horrent obſequium viſcera noſtra tuum
vade. remote parere .i. ꝓles
I procul vt tutos liceat mihi fundere fetus
vade remote clemētia ꝯueniēs. ſ. ſuccule
I procul hec pietas non erit apta mihi
ꝓ filijs ꝑcipit timorē habuiſſe
Pro natis natura iubet timuiſſe parentem
termīo ꝯceſſo lupꝰ recedit. ſ. ſus ꝓducit
Fine dato verbis. hic abit. illa parit
.i. hora hominibꝫ ꝟba
Tempore non omni non omnibus omnia credas
ſcꝫ ille. hoī fallaci reputaꝛ̄ fallax
Qui miſero credit. creditur eſſe miſer
Hic autor ponit aliā fabulā cuiꝰ documētū eſt. ꝗ nō oībꝫ fides eſt adhi- benda. nā qui credūt miſeris deceptoribꝫ ſepe ꝯſequūtur inde miſeriam: Quod nobis declaraꝛ̄ ꝑ lupū ꝛ ſucculā ſic. Quodā eṁ tꝑe lupus ꝗdā ſupꝰ uenit vbi parere ſus deberet. ꝛ lupus accedens iuxta eam obtulit ſuū ſer uitiū dicēs: Audiui te in partu laborare ꝛ ergo veni cupiens tibi aſſiſte re ꝛ in tāta neceſſitate obſequiū fidele pſtare: veſtras tenēdo ꝓles ꝛ mo deſte tractando. Cui ſus rūdit. ſi mihi auxiliū ferre veniſti nūcꝗ̄ hoc me- lius facere potes ꝗ̄ ſi feſtinanter procul recedas. qꝛ ꝗ̄to remotior es tan to carior mihi eris ꝛ vtilior. eſt eṁ turpe viris talibus intereſſe negotijs Nam cū aliqua mater parit ipſe pater excludiꝛ̄ ꝛ abeſſe iubetur. quanto magis ergo aliquis extraneus debet excludi a talibꝫ Moraliter. ſic ꝑ- uerſis ꝛ falſis minime credendū eſt. ꝗ malū bono paleant. dulcia eṁ ꝓfe runt ſed vulnera tradūt. De quibꝫ dꝛ in euangelio. veniūt ad vos in ve- ſtimentis ouiū. intrinſecus aūt ſunt lupi rapaces

De adulatoribus et deceptori[bus]

tale elmētū illa inflatio .ſ. interiꝰ dolores
Terra tumet. tumor ille gemit. gemituſqꝫ fatetur
ꝗſi annihilaꝛ̄. ſ. tā vir ꝗ̄ mulier ꝓpꝛ̄ timorē
Partum. pene perit ſexus vterqꝫ metu
inflata ē terra .i. oſtēdit parituram
Cum tumeat tellus monſtrat ſe monſtra daturam
de hoc timent ſcꝫ hoc dānū abhorent
Hinc homines trepidant. ꝛ prope ſtare timent

de terra et hominibus

letitiā illa inflatio reuertiť inflata tale vile aīal
In riſum tumor ille redit..nam turgida murē
tellus ꝓducit.riſus pauor
Terra parit iocus eſt quod timor ante fuit
efficiť ſᶜ faciēda dicut
Sepe minus faciunt homines qui magna loquuntur
ꝓducit magnos parua timores
Sepe gerit nimios cauſa puſilla metus

Hic ponit documentū q̄ verboſi ꝛ pſumptuoſi ſepe min⁹ faciūt q̄ȝ hoīes taciti. Cōcludiť etiaȝ q̄ ex minima re ſepe eueuit magnus timor. qd̄ declarať nobis p terrā. Quodā enī tpe terra emiſit magnum ſonū ꝛ tumebat ꝛ tremebat.ꝓpter qd̄ q̄ſi oēs hoīes pre timore perirent. Et cuȝ terra ſic tumeret aſſerebat ſe pariturā vnū monſtrū magnū ꝛ horribile quale ante nō fuit viſum. Et ergo hoīes ꝛ cetera aīantia trementes non audebant tpe ſtare vbi terra ſic tumebat. Poſtea vero terra turgida peperit murem.et hoīes hoc audientes (qui pus timuerūt) ridebant. ꝛ inuicem iocabanť Eſt ergo documentū q̄ homīes (qui multa loquūtur) ſepe minus faciūt.q̄ȝ qui ſunt taciti ꝛ pauca loquentes

De lupo agno et capris

.i.capra ꝑ qn̄ gaudet iuuenis
Cum grege barbato dum ludit iunior agnus
ſcȝ agnū animi dicordātia
Tendit in hunc mentis diſſona verba lupus
q̄re fetidā purā imitaris magis
Cur olidam munda ſequeris plus matre capellam
tale nutrimētū.donaret ſuauis mater tua
Lac tibi preberet dulcius ipſa pares
ſᶜ mať accelera tuā poſtula duna ſᶜ tue
Eſt prope.feſtina matrem.pete munera matris
ꝑ q̄ tenet mām̄as ſcȝ agno
Lac bibe.nam ſeruat vbera plena tibi
ſᶜ dicit benigna agno prebet
Agnus ad hec.pia capra mihi lac dulce propinat
agnū loco mee nutrit genitricis
Me vice matris alit.me vice matris amat
ſcȝ oui ſᶜ meo vitā bre ſᶜ ego agnus
Non mihi ſed domino prodeſt me viuere:viuo
ſᶜ dn̄s .i.dorſa multas lanas
Ut metat in tergo vellera multa meo
oui ꝯuenit foueri fomēſo capre
Ergo mihi preſtat nutriri lacte caprino
mee ſugens deuoret ſcȝ lupino
Quam lac matris habens merga.i.in ore tuo

ſupat diuitias tutã habere
Omnes vincit opes ſecuram ducere vitam
miſerius nullũ ens miſera fruitio diuitiaꝝ
Pauperius nihil eſt ꝙ̃ miſer vſus opum
s^c eſt bono ↄſilio vilius s^c ↄſilio
Nil melius ſano monitu. nil peius iniquo
documẽtũ imitaꝛ iniquũ
Concilium ſequitur certa ruina malum

¶ Hic ponit documentũ ꝙ nihil eſt meli⁹ bono ↄſilio. imo ꝗlibet prudens dꝫ ſeq̇ bonũ ↄſiliũ. Etiã includitꝛ ꝙ illis (q̇ loquũtur deceptorie) nõ ẽ credendũ. Qð declaratꝛ nobis ꝑ lupũ ꝛ agnũ ſic. Quodã em̃ tp̃e ouis q̃daꝫ ↄmiſit cuidã capre agniculũ ſuũ nutriendũ: q̇ vberib⁹ capre ↄſuet⁹ cum grege capraꝝ ſiluas ꝛ paſcua frequẽtauit. Lup⁹ aũt vidẽs hũc agnũ in campo. nec audens eũ inuadere ꝓpter hircũ dixit doloſe ad eũ talia ỽba. o tu agne cur ãbulas cũ iſta ferida capra matre tua dimiſſa. ite ad matrẽ tuã q̇ ſeruat tibi plena vbera. Agn⁹ ad hoc ſapienteꝛ rñdit. O lupe nõ ſuꝫ meiipſius. ſꝫ dño alteri ſubiect⁹ ſum. q̇ me p̄cepit ire cũ grege caprino. cuius preceptis parere teneor. Meli⁹ em̃ mihi eſt ꝙ nutriar lacte caprino ꝙ̃ ꝙ habeã lac matris mee. ꝛ mergar finaliter in ore tuo. Concluditꝛ g̊ ꝙ ꝗlibet ſapiẽs debet vti ſano ↄſilio ꝛ fugere inſanum ꝛc̄

Manedum eſt primo propo[...] et intentione bona.

De cane ꝛ ſeruo īfideli dño

roborauit s^c venaticũ velocitate mordacitate. iuuẽtute
Armauit natura canem pede dente iuuenta
agilis atrox roboratus
Hinc leuis: hinc mordax. fortis ꝛ inde fuit
tanta dona capit ſenectus fortitudine
Tot bona furatur ſenium nam robore priuat
s^c ipi⁹ canis maxillas velocitate
Corpus. dente genas. et leuitate pedes
canis ſenex capit maxillas exilit debiles
Hic leporem prendit. fauces lepus exit inermes
debilẽ ſui corrigit ſeueritas
Elumbem domini corripit ira canem
dat loquelã canẽ exaltauit. ſ. iuuentutis
Reddit verba canis. dum me pio protulit etas
valuit euolare fera meã velocitatẽ
Nulla meum potuit fallere preda pedem
ꝓtegit pigritiã. ſenectutis magn⁹ honor
Defendit culpam ſenii laus ampla iuuentus
ꝓ antiq̇ ſcꝫ debilitate opatiões iuuentutis
Pro ſene (qui cecidit) facta priora vigent
nulla delectatio ꝑſeuerat vtilitas dilectiõem
Nullus amor durat: niſi fructus ſeruat amorem

¶ Liber Eſopi

ſ͠ hõ .i. tante dilectõis ꝯmoda oſtendit
Quilibet eſt tanti. munera quanta fecit
i ꝯſpcũ dñi. ſ͠ canis ſ͠ ſpolia portaui
Magnus eram dum magna dedi. iam muſcidus annis
floccipẽdoꝛ p̃terito recoꝛdatio ſ͠ exhibiti
Vileo. de veteri mentio nulla boni
approbas ſ͠ tp̃e iuuẽtutis ſ͠ tp̃e ſenij recõmẽdare
Si laudas quod eram. quod ſum laudare memento
.i. tibi vtilẽ expellere. viciũ ſ͠ eſt
Si iuuenem recipis. pellere turpe ſenem
lamẽtabilit̃ familiari famulat̃. hoi ingrato
Se miſere ſeruire ſciat. qui ſeruit iniquo
miſereri famulis prauus
Parcere ſubiectis neſcit iniquus homo

De ingratitudine malorũ hoium

¶ Hic ponit documentũ ꝙ hõ neceſſitatus ſeruire alteri debeat cauere ne ſeruiat miſero ⁊ ingrato. qꝛ ſeruientibꝫ ingratis ſepe fruſtrat̃ ſpes mercedis. Cõcludit̃ etiã ꝙ quilibet tp̃e iuuẽtutis dꝫ ſe exercere in bonis opibus. vt tãdẽ illa ꝑueniant ad augmẽtũ remuneratõis. Quõ declarat̃ fabuloſe ſic. Quodã em̃ tp̃e erat q̇dam canis multũ habilis ad venãdum q̃re dilectus fuit a dño ſuo. ſed ſucceſſu tp̃is ꝯtigit illũ canẽ adueniẽte ſenio illa venatõis habilitate ꝓuari. tñ ꝯtigit vno tp̃e ꝙ iſte canis ſenex curreret poſt leporẽ. quẽ tandẽ capiebat: ſed lepus a dentibꝫ canis euaſit. qꝛ canis iam pre ſenio edentatus leporẽ illũ tenere nõ potuit. qđ vidẽs dominus multis ꝟberibꝫ canẽ trucidauit. Canis ꝓ̄o turbatus dixit: o dñe cũ erã iuuenis nulla preda potuit meis euolare dentibꝫ: ſed iam ſenio obſtante nõ valeo tã fortiter p̄das cape. q̃re bona facta tp̃e iuuentutis debent intercedere ꝓ me antiquo vt habeas me excuſatuꝫ. Sed proch doloꝛ q̃ꝺdiu potui vtiliter vobis ſeruiui ⁊ tũc a vobis diligebar: ſed nũc ex quo viribꝫ deficientibꝫ vobis ꝓficere neq̃o. totã veſtrã a me auertiſtis dilectionẽ. Et iſte eſt modꝰ hodierni tp̃is q̃ꝺdiu hoĩes ab alijs ꝯſequũtur lucrũ ⁊ vtilitatem tamdiu eos beniuole tractãt. ſed lucro ceſſante tepeſcit amoꝛ ⁊ dilectio. Et ĝ bene đt canis. Magnus eram cum magna dedi. ſed iam vilis eſt antiquitas mea. nulla mentio habet̃ de bonis preteritis quod tamen eſt ꝯ͠ra veram iuſticiam. Concludit̃ ergo ꝙ ille male ſeruit qui ſeruit homini malicioſo ⁊ ingrato

De ranis ⁊ leporibꝫ

nemus ſonũ facit talia aĩalia t̃ra aq̃tica ſtant
Silua ſonat. fugiunt lepoꝛes. palus obuiat. herent
tardatio circũſpiciũt pauent
Fit moꝛa reſpiciunt. ante retroq; timent
in aĩo timoꝛes ꝯcoꝛdati
Deliberant in mente metus. ſe mergere pacti
qñ timent aquas ſubtꝰ ire cernũt
Cum metuunt. ranas ſtagna ſubire vident.

lepoꝝ dixit ſpē hr̄e. licitū eſt formidinis
Unus ait ſperare licet. non ſola timoris
collectio inutili formidat
Turba ſumus: vano rana timore timet
bonā decet habere pmū pncipiū ſaluatōis
Spem decet amplecti. ſpes eſt via prima ſalutis
multotiēs timeri nō timēda timor
Sepe facit metui non metuenda metus
ſcꝫ noſtri velocitas cordis ſtulticia leporis
Corporis eſt leuitas ⁊ mentis inertia nobis
leuitas occaſionē portat inertia timorē
Iſta fuge cauſam ſuggerit. illa metum
timorē habeat metuit grauedīe anxietatis
Sic timeat quicunqꝫ timet. ne mole timoris
deficiat intollerabilis recedēte pauor
Spe careat grauis eſt (ſpe fugiente) timor
ſpem habeat timuit q̄ deberēt mori in vita pmanēte
Speret qui metuit. morituros viuere vidi
sᶜ bono ducēte sᶜ vidi recedente obire
Spe duce victuros. ſpe fugiente mori

¶ Hic ponit documentū ꝙ nihil melius eſt bona ſpe. Iſtud nobis decla‑ rat̃ fabuloſe p lepores. Quodā eñ tpe vento multum impetuoſe flante arbores cuiuſdā nemoris p flatū venti magnū ſonū fecerunt. vnde lepo res iſtius ſilue territi ceperūt fugere. ⁊ ſic fugiēdo venerūt ad quādā pa‑ ludē quā ptrāſire nō poterāt. ipſi ꝯo ſic ſtantes viderūt ranas in palude ſe ſubmergere. q̄re ipi ducti erāt ad maiorē terrorēꝫ dubitātes an vellent ſe etiā ſubmergere ſicut rane. Ipis ꝯo ſic dubitātibꝫ dixit vnꝰ eoꝝ. vero nos nō ſumus ſoli q̄ vano timore timent. qꝛ videmꝰ ꝙ pre timore inutili rane iſte ſubmerſerūt ſe. q̄ſi diceret vane timemꝰ. ꝯſolemur ḡ ⁊ habeamꝰ ſpem bonā. nā ſpes eſt firma via ſalutis. leues eñ ſumꝰ ad currendū viā aſperā. licet graues ſumꝰ mente. Concludit̃ ḡ ꝙ nullus dꝫ ita timere ꝙ careat bona ſpe. Et dt̄ autor hoīes morituri habentes bonā ſpem de vi ta ſepe diutius viuūt. ⁊ econtra aliqui victuri per longa tpa deſperātes de vita citius ſepe moriūtur. nihil igit̃ eſt melius bona ſpe. ⁊ nihil peius deſperatōe Moralit̃ oīs hō patrie leges ⁊ ꝯſuetudines libenter ferre debet. qꝛ vanū eſt loca mutare. qꝛ vbicūqꝫ fueris aut ad quecūqꝫ loca fu‑ gias ſemp inuenies tuū ſuperiorem

De vano ti‑ more

De capra et lupo

tale aīal agnellū ꝯmittit caule ouiū
Capra cibum querens hedum ꝯmendat ouili
hedū capre firma cuſtodit caula clauſura
Hunc illi ſolida ſeruit ouile ſera
hedū ſapiēs capra ſuaſione preauiſit
Natum cauta parens monitu premunit amicum

¶ Liber Eſopi

maneat int⁹ nocumēta vagabūdus
Ut lateat. nec ſit in ſua damna vagus
hed⁹ abſcōdit ſe tāgit ianuas balatu
Hic latet. ecce lupus mouet oſtia voce caprina
dicit aperiant ianue peſſulate
Exprimit. vt pateant oſtia clauſa petit
maneas foris agnell⁹ dt falſa voce
Sta procul hedus ait. capriſas gutture falſo
indebite lupū foras
Cum male capriſes te procul eſſe volo
genitrix falſe figurat modus
Ut mea ſis mater mentitur himago loquendi
foramē p quā cerno oſtēdit
Rimula (qua video) te docet eſſe lupum
impſſa filioꝝ mēti inſtructio
Inſita natorum cordi doctrina parentum
facit honorē s^e doctrina parentū
Sepe parit fructum. ſpreta nocere ſolet

¶ Hic ponit documentū ꝙ pueri obedientes parentibꝫ ſepe ꝯſequūtur cō modū ⁊ honorē de hoc. Et p oppoſitū pueri ſpernentes p̄cepta parētum ſepe ꝯſequūtur dāna ⁊ vicia: Unū allegorice dr̄ Audiet hic vitricū patrē qui ſpernit amicū. Iſtud declarat fabuloſe ſic. Quodā eñ tp̄e dū capra q̄dā ad paſcua iret reliq̄t paruulū hedū in domo. cui p̄cepit domū obſe-ratā cuſtodire ne q̄s intraret donec ipſa rediret. Dū aūt iſta ad hedum capra dixiſſet. lupus ſecrete aſtitit ante fores audiens q̄d mater p̄cepit filio ſuo. ſed capra abeūte lup⁹ doloſe venit ⁊ pulſat ante oſtiuꝫ incipiēs loq̄ voce caprina. vt cū paruul⁹ maternā vocē audiret ſubito clauſas ia-nuas aperiret. ſꝫ hedus p rimulā ꝯſpiciēs ⁊ lupū vidēs ſic ait. vocē q̄dē maternā audio. ſed neqꝫ caput neqꝫ pedes eius video. imo himago (quā p rimulā video) docet te eſſe lupū. q̄re ad me nō intrabis. Cōcludit̄ g̃ ꝙ pueri ſuis parētibꝫ obediētes prudent̄ agūt. ſed nō obedientes ſepiſſime malo claudunt̄ fine. Etiā poſſet moraliter ꝯcludi ꝙ obediētes deo vitaꝫ eternā ꝯſequūtur. ſed q̄ diabolo obediūt damnantur

De bedientia filio-rum et ſubdito-rum

De ceruo et oue

tale aīal agno aſtāte dicit magnū
Ceruus oui preſente lupo ſic intonat. amplum
illi⁹ frumēti. teneris ſoluere reſtitue ceruo
Uas tritici debes reddere redde mihi
p̄cipit h̄ aīal obedit ouis ſcꝫ lupi
Sic iubet eſſe lupus: paret iſta timore iubentis
q2 tēo ſtatuto ꝓmittit s^e ſoluere
Namqꝫ die fixo debita ſpondet ouis
ꝓlongat agnellū īfeſtat ꝓmiſſo
Fit mora. ceruus ouem vexat de federe. ceruo

Cum commento

ait agnus nõ obligãt pacta .i. p̄ timore
Inſtat ouis. non ſtant federa facta metu
ſc oue᷑ oportuit pcipiẽte oĩa pmittere
Ne decuit cogente lupo quecunq̄ fateri
ſc oue᷑ oportuit dolũ remouere ſili dolo
Ne decuit fraudem pellere fraude pari
anxietas in p̄ntia adeſt vota anxietat̄
Cum timor in promptu reſidet. promiſſa timoris
nõ tenent metus tenent
Arent. nil fidei verba timoris habent

¶ Hic au. po. aliã fabulã. cui⁹ documentũ eſt. q̄ pmiſſiones fc̄e ꝓpter metum corꝑis nõ obligãt pmittentẽ. ¶ Cõcludit̄ etiã q̄ hõ cum fraude p̄t ſe etiã defendere ꝯ malos ⁊ fraudulẽtos. Iſtud declarat̄ nobis ſic. q̄dã eñ tp̄e ceruus impetebat ouẽ lupo p̄ n̄te dicẽs. q̄ ſibi vas tritici deberet. q̄re ceruus req̄ſiuit ouẽ vt ſibi ſatiſfaceret. ⁊ lupus h̄ audiens p̄cepit oui vt ſatiſfaceret. q̄d audiens ouis cũ magno timore reſpõdit q̄ h̄ libẽter faceret. ⁊ aſſig̃tus eſt termin⁹ ſolutiõis. termino aũt ſolutiõis adueniẽte acceſſit ceruus ad ouẽ exigens q̄d ſibi pmiſſum fuerat. ouis aũt reſpõdit ſe nihil ceruo debere. dicens. etſi triticũ tibi ſoluere pmiſerim. non tamẽ ſoluam. q̄r ſolum ex timore p̄ n̄tis lupi pmiſi. ſi eñ lupus nõ affuiſſet nihil tibi pmiſiſſem. q̄re nihil tibi dabo ¶ Concludit̄ ergo q̄ pmiſſiones timore mortis facte nõ obligant pmittentẽ ad ſatiſfaciendũ

De exactionibus iniustis

De ruſtico et angue

ruſtici longe alitũ nutrierat ſerpentẽ
Ruſtica menſa diu nutritum fouerat anguem
.i. hoĩs ſerpẽs diligere pietatẽ
Humanam potuit anguis amare manum
pietas magna ruſtici variat̄ .i. in ing̃titudinẽ
Gratia longa viri ſubitam mutatur in iram
ſerpẽtis mittit .ſ. ſecuri
Ira per anguineum dirigit arma caput
leſionis .ſ. ruſtic⁹ paup̄ efficit̄ .i. p̄ vuln⁹ depaup̄atũ
Vulneris actor eget. ſe vulnere credit egenum
ſerpenti rogitat ſerpens dixit
Angui pro venia ſupplicat. anguis ait
pellis iſtas recordat̄ ſciſſuras cuti
Dum cutis hec memorat vulnera facta ſibi
ſc anguẽ iterũ
Qui me leſit item ledet ſi ledere poſſit
vtile eſt pfido nõ adhibere fiduciã
Expedit infido non iterare fidem
peniteat delicti pctm̃ indulgeo
Sed ſi te pigeat ſceleris: ſcelus omne dimitto

Cum commento

ꝓ q꜕ fletus remiſſionē .i. ꝯtritiōe mētis ꝓmeret
Nam gemitu ſ veniam vulnere cordis emit
leſit ledere alia vice
Qui ſemel nocuit vult poſſe nocere ſecundo
miſcuit ꝑfidus dulcia aconita eſtimo
Que dedit infidus mella venena puto

Hic au. pō. aliā fabulā cuiꝰ documentū eſt. ꝙ hō ſemel inuētus in doſ lo ſꝑ habeť ſuſpectꝰ. q꜕ ſ'm iura Qui ſemel eſt malus ſꝑ preſumiť malꝰ in eodē gn̄e mali. vtꝫ de re. iu. li. vi. Includiť etiā ꝙ forefactor ex ꝯtritiōe veniā petens dꝫ merito veniā ꝯſequi. Iſtud declarať fabuloſe ꝑ ruſticū et anguē. quodā em̄ tp̄e ruſticꝰ in domo ſua ſerpentē nutriuit. quaꝓpť anguis merito tenebať diligere illū. q꜕ ab eo ſuū recepit nutrim̄tū. nec ſciuit ꝙ ruſticus ei nutrimentū ad malū finē miniſtrabat. Succeſſu ꝓo tp̄is ruſticus iratus intēdebat exequi finē ſui mali anguē ſecuri ꝑcuſſit ⁊ vulnerauit eū. poſtmodū ꝯtigit ruſticū depauꝑari. depauꝑatus g̃ ruſticus cogitauit ſibi pauꝑtatē accidiſſe eo ꝙ anguē ꝑcuſſiſſet. q̄re ruſticus rogauit anguē vt ſibi ignoſceret. Anguis aūt r̄ndit ruſtico dicēs. ex h̄ ꝙ volebas me interficere tibi nō credā amplꝰ. etiā nō ſum ſecurus cū in manu tua tantā habeas ſecurim. nam ex q̄ me ſemel leſiſti timeo iteꝝ a te ledi. tn̄ q꜕ peniret te delicti. iō forefactū tibi dimitto. q꜕ gemitꝰ ⁊ cordis ꝯtritio veniā ꝓmerenť. Concludiť hic etiā ꝙ dulcia ⁊ delectabilia ꝓpter malū finem alicui exhibita nō ſunt vera dulcia. ſed potius venena

De muſca et caluo

culex pūgit ſ'c hoīem ꝑcutere
Muſca premit caluum. caluus vult ledere muſcam
ꝑcutiat ſeip̄m muſca
Vt muſcam feriat ſe ferit. illa ridet
ſ'c hō dt .i. mors ꝓpinqua
Caluus ait. te parca iubet vicina iocari
ꝑcutior ꝑcutiaris morieris
Si ferior rides. ſi feriare cades
ſanus ꝑcuſſus vna vice morieris
Soſpes ero decies ictus. ſemel icta peribis
parata ſ'c caluo fauor ſ'c muſce
Eſt mea prompta mihi gratia. ſurda tibi
merito offendi offendat
Iure poteſt ledi leſor. ſi ledat in illum
a quo ꝑua īcepit leſura
Vnde breuis cepit leſio. magna redit

Hic au. po. aliā fa. cuiꝰ documentū eſt ꝙ hoīes debiles potētiorib9 volentes nocere ſepe decipiunť. Cōcludiť etiā ꝙ ex modica re freq̄nter mag̃na lis oriť. Iſtud declarať fabuloſe ſic. quodā em̄ tp̄e ſedit muſca ſuꝑ caput hoīs calui vt ip̄m morderet. caluus ꝓo ſentiēs muſcā extēdit manū ſuā vt muſcā ꝑcuteret. ſed ſeip̄m ꝑcuſſit. qd̄ videns muſca ridebat. Ait ergo caluus. tu muſca rides q̄m ego ꝑcutior. ſꝫ ſi tu ſemel ꝑcutiaris moꝛ

morieris. ⁊ licet ego decies ꝑcutiar ſanus tñ ꝑmanebo Allegorice per
iſtũ caluũ intelligi pñt religioſi. ꝑ muſcã hoīes ſeculares q̄ religioſos infe
ſtant ⁊ deridẽt. ſed ipſi ſentẽtia diuine iuſticie ꝯ eos lata eternal'r ꝑibunt

De vulpe
et cyconia

illo aīali inuitãte tal' auis s^c hr̄e
Vulpe vocante venit ſperatq; cyconia cenam
decipit cyconiã humidis irridẽte
Fallit auem liquidis vulpe iocante cibis
qñ lãbit s^c vulpes ſorbet s^c cyconia triſticiã
Cum bibit iſta cibos ſolum. bibit illa dolorem
iſta deceptio ꝯ vulpẽ machinat' .i. deceptões
Hic dolor in vulpem fabricat arma doli
modici tp̄s breue cyconia dixit
Sunt pauci mora pauca dies. auis inquit habemus
cibaria valent s^c tu vulpes s^c ad nos
Fercula. que ſapiunt. dulcis amica veni
vulpes cyconia cibaria fundit
Hec venit. hec vaſe vitreo bona fercula condit
admittit .ſ. ſtricti .i. cyconiã
Hec ſolam recipit formula vaſis auem
ꝯmẽdat cibos viſu ſplẽdor dapes denegat
Laudat opes oculo vaſis nitor. has negat ori
s^c vaſis duplicat ſcȝ ciboꝝ s^c vulpis
Formula: ſic geminat viſus odorq; famem
eſuriẽs reuertit' decipit'
Sic vulpes ieiuna redit. ſic fallitur audens
decipe dolo decipit' s^c vulpes
Fallere. ſic telo leditur ipſa ſuo
.i. nõ vis fieri s^c hoīb9
Que tibi non faceres. aliis feciſſe caueto
tormẽta nõ vales ſuſtinere
Vulnera ne facias. que nequis ipſe pati

¶ Hic au. po. aliã fa. cui9 documentũ eſt. ꝙ nemo faciat alteri qđ ſibi nõ velle͛t fieri. Etiã includit' ꝙ nemo aliũ decipiet ne ſibi mõ decipiat'. Hoc innuit' nobis ꝑ vulpẽ ⁊ cyconiã. quodã eñ tp̄e vulpes inuitauit cyconiã ad cenã doloſo tñ aīo. ⁊ ꝑauit vulpes bona ⁊ liq̄da cibaria. ⁊ effundit ea late ſup menſam. vñ cyconia roſtro ſuo lõgo cibaria illa ſumere nõ potuit vulpes aũt lingua ſua lingẽdo ſola oīa cibaria ſumpſit. Cyconia aũt videns ſe ſic deluſam cogitãs de vindicta volẽs vulpi reddere taliõe inuitauit eã paucos poſt dies in domũ ſuã. ⁊ bona fercula p̄parauit. q̄ in vaſe vitreo ſtrictũ hñte orificiũ repoſuit. Vulpes aũt ad cenã veniẽs cibaria nec lingua nec ore attigere potuit ꝓpter vaſis artitudinẽ. Cyconia vero roſtro ſuo lõgo in vas immiſſo oīa illa cibaria ſola comedit. Sȝ vulpes videns ſe ea (qua p̄us deceꝑat) arte deluſam triſtis ⁊ famelica receſſit

Quod tibi n
vis fieri al
ne feceris

¶ Liber Eſopi

De capite et lupo

ꝑ qn̄ ꝑtranſit ínuenit ſcia elatū
Dum legit aura lupus reperit caput arte ſuperbum
caput decorat mag̃ ſcia maxillis
Hoc ornat hominis ars precioſa genis
caput vtroqȝ vertit .i.ſeq̄ntia dicens
Hoc lupus alterno voluit pede verba reſoluens
ſine loq̄la maxille .i.ſine corde
O ſine voce gene. o ſine mente caput
obtenebrat delet m̄etis obtuſitas decorē
Fuſcat ⁊ extinguit cordis caligo nitorem
.i.mens in mūdo ſplēdor
Corporis eſt animus ſolus in orbe nitor

¶ Hic au. po. aliā fa. cuiꝰ documentū eſt. ꝙ bona naturalia multo p̄ſtā tiora ſunt fortuitꝭ. cuiuſmodi ſunt diuitie pulchritudo ⁊ alia ſi͠ita Inclu dit eriā ꝙ bona aīe ſicut boni mores ꝟtutes ⁊ ſcie p̄ualent bonis corpis vt ſunt pulchritudo fortitudo ſanitas ⁊c. Iſtud innuit nobis p̄ q̄dā ca put humani capitis formā hn̄s. Quodā em̄ tp̄e lupus ꝑtrāſiens cāpos inuenit q̄dā caput artificialr̄ fcm̄ hn̄s formā humani capitꝭ. qd̄ ſub pe dibꝫ ſuis voluebat dicēs. Tu q̄dē habes formā ⁊ diſpōem hoīs ſenſitiuā et cares rōne. ſi aūt rōem haberes nō ſuſtineres illd̄ qd̄ tibi facio

De graculo et pauone

tal' auis ornato tal' auis veſtitu
Graculus inuenti picto pauonis amictu
ſeipm̄ ornat ſuſtinere ſp̄nit .ſ.eiuſdē gn̄is
Se polit. et ſocias ferre ſuperbit aues
ſ.e g̃culū eſſe pluma oſtendit
Quem fore pauonem pauonis penna fatetur
nature ſ.e g̃culus ſocius
Pauonum generi non timet eſſe comes
fraudē ꝑcipit ficti .i.laudem
Pauo dolum ſentit. falſi pauonis honorem
arguit coartatā .i.ictibꝫ graculū
Increpat. ⁊ domitam verbere nudat auem
ſ.e g̃culus vitat .i.magnā verecundiā
Nuda latet. ſocioſqȝ fugit: nimiumqȝ pudorem
ſuſtinuit aſp̄o ſ.e g̃culū roſtro .ſ.pauo
Suſtulit. ⁊ duro vulnerat ore comes
exaltās ſe nimiū cadit in infimis
Aſcenſor nimius. nimium ruit aptus in ymis
ſ.e ad ruinā magna
Eſt locus. eſt leuis hic. illa ruina grauis
magis eſtimat ꝟtus naturalꝭ ꝯcedit
Qui plus poſſe putat ſua q̄ natura miniſtrat

ſuã ꝑtãtẽ   excedẽs ſeipo   .ſ.ad ꝑtãtẽ
Poſſe ſuum ſuperans ſe minus eſſe putat
gracule apta   ꝓtus naturalis
Si tibi nota ſatis natura mea fuiſſet
s[c] in corpe   pauꝑ   .i.ſine plumis eſſes
Nec vilis nec inops nec ſine veſte fores
ſcꝫ bona   nõ placet   ꝯtinu[9]   raptor
Cui ſua non ſapiunt. alieni ſedulus auceps
illud   capiẽs   .ſ.ille deficit
Quod non eſt rapiens deſinit eſſe quod eſt

Hic ponit documentũ ꝙ qlibet caueat petere illa q̃ ſtatui ſuo nõ ꝯgruũt. Etiã includit ꝙ qlibet caueat ſe vſurpare res alienas. nã quicunqꝫ appetit iniuſte bona aliena ſepe ꝑuat cã illis q̃ꝫ ꝓprijs: qd̃ declarat nobis ſic. Quodã em̃ tpe gracul[9] pulcrã pellẽ pauonis inuenit quã induebat et ſe in tãtũ extabat ſupbiẽdo de ſua pulcritudine ꝙ alioꝝ graculoꝝ ſocietate ſpreta pauonib[9] ſe adiũxit. inter q̃s ꝯuerſabat fingẽs ſe eſſe pauonẽ. Tandẽ q̃dã pauo ꝑcipiẽs eũ nõ eſſe verũ pauonẽ ſꝫ fictũ pellẽ pauonis ſibi abſtraxit denudãs ipꝫ oĩb[9] plumis ꝓprijs. multiſqꝫ plagis impoſitis extra pauonũ ſocietatẽ ipm ꝓiecit. Qũ aũt ſic erat eiect[9] nõ audebat venire inter alios graculos. ſed ſol[9] in ſecreto loco latebat. Quẽ ali[9] graculus increpauit dicẽs. ſocie mi q2 petebas qd̃ tibi nõ ꝯgruebat: ideo magnũ malũ paſſus es. q2 cupiẽs plumas pauonis ab honore ꝓprio ꝑuat[9] es. Concludit ergo vt prius dictum eſt.

De mula et muſca

tale aĩal   impetũ.ꝑ q2   .i.ductor
Mula capit curſum. nam mulam mulio cogit
ꝓmis   leſione
Mule muſca nocet verbere ſiue minis
q̃re   feſſo   aurigã   tardaris
Cur pede ſopito curtum tempuſqꝫ moraris
mulã   ꝓtero   trudo   mula
Te premo. te pungo. peſſima curre leuis
.i.dicit   dicis   .i.apparere
Mula refert. q2 magna tonas. vis magna videri
tue mine   opa   mule
Nec tua verba nocent. nec tua facta mihi
muſcã   patior   illa ꝑs aurige
Nec te ſuſtineo. ſed eum quem ſuſtinet axis
s[c] aurigã   retinet   deorſuꝫ ꝑcutit
Qui mea frena tenet. qui mea terga ferit
.i.pauẽs   robuſto
Audet in audacem timidus fortiqꝫ minatur
infirm[9]   qñ   cernit
Debilis audendi dum videt eſſe locum

Liber Eſopi

Hic ponit documentū ꝙ hoīes naturaliter timidi videntes alioꝝ miſe-
riā nocendo ſepe ſunt peiores his ꝗ̄ q ex natura ſunt audaces. Nō de-
claraꝛ nobis ſic. Quodā eīn tpe mula trahēs currū ꝑcutiebaꝛ duris ver
beribꝫ ab auriga: eo ꝙ veloci motu currū nō trahebat. qđ videns muſca
cepit morſibꝫ torquere mulā dicēs. o mula curre velociter qꝛ ego pūgo te
Audiēs hoc mula rñdit. o muſca qꝛ vides me caſtigari dicis mihi op-
probrioſa ꝟba. ꝛ tñ nec ꝟba nec facta tua nocent mihi. ſꝫ ſoluꝫ auriga q
ꝟberibꝫ me premit Concludit ergo ꝙ hoīes timidi qñ vidēt alios diſ-
fortunatos pati miſeriā magis eis nocent ꝗ̄ potentes ꝛ audaces. Inclu
diꝛ etiā ꝙ timidi audēt inuadere audacē dū viderint auxiliū. alˀs nō.

De muſca et formica

talis auis — iurgia — tale aīal — loqla — vexat
Muſca mouens lites. formicam voce fatigat
ſupſcriptōibꝫ — viliter — muſca
Se titulis ornat turpiter ipſa ſuis
angues — infuſa — cauernis — muſce — inueſtigaꝛ. velocibꝫ
Torpes merſa cauis. leuitas mihi queritur alis
cauerna — māſionē — muſce
Dat tibi foſſa domum. nobilis aula mihi
delicata cibaria. frumēta — muſcā. regalˀ mēſa fouet
Delicie ſint grana tue. me regia nutrit
potas — potū turbidū — bonū vinū
Menſa. bibis fecem. ſed bibo dulce merum
ſcꝫ terre — muſce — ꝑſtat — vas aureū
Quod bibis a limo ſugis. mihi ſuggerit aurum
lapides — .ſ. ſedēdo — ſedes regales
Quod bibo ſaxa premis. regia ſtrata premo
loco — nutrimēto — dormitorijs — dñis — vtor
Sede cibis potu talamis cum regibus vtor
domicelle — firmo — maxillis
Regine teneris oſcula figo genis
nocētia — attribuit — tale aīal — damna
Non minus vrentes reddit formica ſagittas
.i. multum — dulcedinis
Et ſua non modicum ſpicula mellis habent
ꝯgratulo — fora īcluſa cauernis — ala
Ludo menſa cauis. neſcit tua penna quietem
formice. modica — ſufficiūt — muſce. magna
Sunt mihi pauca ſatis. ſunt tibi multa parum
formicā iocūdā — ꝑcipit — ſpecula — muſcā. ſ. mēſa
Me letam iubet eſſe cauus. te regia triſtem
formice — frumēta — ſcꝫ muſce — diuitie
Plus mihi grana placent. ꝗ̄ tibi regis opes

ꝓducit formice muſce
Venatur mihi terre labor. tibi ferculi furtum
fercula. formice dulcificat ſcȝ regia cibaria
Nec mihi pax mellit. toxicat illa timor
pura farina vtor. muſca. maculas q̄cunqȝ tāgis
Mundo farre fruor. tu fedas omnia tactu
ꝓ q̄ s^e ego formica oīb⁊ tu muſca
Cum nulli noceam. cuilibet ipſa noces
formice. nō nocēdi exēplū muſce. vitalis operatio
Eſt mea parcendi ſpeculum. tua vita nocendi
accipio muſca ſpolia deglutiris
Sunt mea que carpo. tu niſi rapta voras
edas ſcȝ tu eſca s^e ego formica deficiam
Ut comedes viuis. comedo ne viuere ceſſem
formicā moleſtat muſcā. expellit
Me nihil infeſtat. te fugit omnis homo
a q̄b⁊ accipit ab illo naturali inſtrumēto
Unde petis vitam. rapitur tua vita palato
melliflua amaritudinē. ſtrēnue
Dulcia vina bibens. fel necis atre bibis
inficit muſce fugata flatu
Se necat ala tibi ventoſo victa flabello
mortē ſuſtineris .i. q̄ſi mortua
Aut mortem pateris. aut ſeminiua iaces
vales eſtatis ꝑſeuerare
Si potes eſtiui donis durare fauoris
oīa alia ſcȝ muſce
Cetera ſi parcant non tibi parcit hyems
iocūda s^e v̄bo vili vilia tribui
Dulcia pro dulci. pro turpi turpia reddi
ꝯſuetū illud inſtrumētū preparat
Verba ſolent. odium lingua fidemqȝ parit

¶ Hic ponit documentū ꝙ ꝓpl's nō dȝ vnū approbare ⁊ aliū vituꝑare pro/pter laudes ꝓprias. Includit etiā ꝙ hō dȝ tpate viuere ⁊ nō ꝓſumptuo/ſe. Includit etiā ꝙ honeſta allocutio honeſtā meret̄ rn̄ſionē. ⁊ allocutio ꝑ/uerſa generat odiū. Iſtud declarat̄ nobis ꝑ formicā ⁊ muſcā. Quodaȝ em̄ tpe muſca vituperauit formicā dicēs ſe eſſe nobilē. formicā aūt igno/bilē. q̄z formica eſſet tarda morans in cauernis terre. ipſa aūt muſca eſſet leuis potēs volare ꝑ alta. Etiā dixit ꝙ formica viueret de granis ⁊ bi/beret fecē ſugens potū ſuū ex limo terre. muſca aūt viueret de mēſa regia et biberet ex vaſis aureis. et ſic in multis alijs muſca vituꝑauit formicā vt pȝ in textu. His auditis rn̄dit formica muſce increpando eā dicens.

De bona pate pauperta te,

o muſca q̄uis ſic epularis. tñ nõ es laude digna. q̄uis etiã te laudaſti: licet illa (q̄ dixiſti) ſint vera: habes tñ alios defect⁹ maiores. ⁊ rñdebo tibi p ordinē ad obiecta tua. Primo licet moror in cauernis terre. tñ ibi habeo vitã q̄etã. tu licet p alta volas. cares tñ tua q̄ete. ⁊ licet etiã ↄmedis de menſa regali. ⁊ ego de granis cãpi. tñ iſta modica mihi ſufficiūt. ſʒ tua multa nõ ſufficiūt tibi. Et ſic formica ad oĩa rñdebat vt pʒ in textu Moraliter p formicã pñt intelligi hoĩes boni ⁊ iuſti. q̄ de laborib⁹ ꝓpriis viuūt ⁊ modico ↄtentanł. Per muſcã intelliguntł hoĩes q̄ curias dñorũ ſequūtur. multa ſibi accumulãtes iniuſte. ⁊ volentes aliis p̄eſſe dicentes ſe nobiliores eſſe ⁊ vituperantes paupes. Quib⁹ paupes pñt rñdere melius eſt modicū habere iuſte q̄ magnas diuitias iniuſte: Paupes eñi de laborib⁹ viuūt ſobrie ⁊ caſte. ⁊ iuſta poſſident. auari eñ ⁊ guloſi bona ſua interdū iniuſte acquirūt de q̄b⁹ guloſe viuūt.

De vulpe et lupo

tali aĩali .i. crimine cogitł
Reſpondere lupo de furti labe tenetur
ſcʒ vulpē .ſ. lup⁹. lup⁹. ſ. furtū. ſ. vulpes
Vulpes. eam vocat. hic petit. illa negat
hoc aĩal ſubtilitas
Simeus eſt iudex. iudicis non errat acumen
.i. ſecretū cordis portat
Iudicis archanum mentis in ore gerit
sᶜ ſime⁹ cogitat deſideras dolus
Iudicium fingit. poſcis quod poſcere fraus eſt
petis fiduciã ſcʒ aliq̄ fidelitas
Viſq̄ fidem de re. quam negat ipſa fides
vulpes rapinas lupū ↄſuetudo
Tu bene furta negas. te vite purior vſus
excuſat diſcordiã ſ̄uat odiū
Liberat. hanc litem pax domat. ira cadet
vnitas deceptio ꝓductrix
Simplicitas veri fraus eſtq̄ puerpera falſi
ↄcors opera
Eſſe ſolent vite conſona verba ſue
malis opib⁹ inſtructi nõ valēt .i. pctã
Sordibus imbuti nequiunt dimittere ſordes
decipe decipe deſiderat
Fallere (qui didicit) fallere ſemper amat

Hic ponit documentū q̄ hoĩes ↄſueti malefacere difficulter pñt ↄſueta relinquere. q̄ ↄſuetudo eſt altera natura. vnde ↄtingit q̄ hõ ↄſuetus male facere vix pt bñ facere. Qđ declaratł nobis p vulpē ⁊ lupū. Quodã eñ tpe lupus accuſabat vulpē de furto. ⁊ traxit vulpē in cãm corã iudice q̄ erat ſimeus. Sime⁹ aūt diſcret⁹ iudex dixit ad lupū. o lupe q̄re vulpi furtū imponis. certe credo q̄ vulpi iniuriã facis cū vulpes ſit iuſta et

recta in omnibꝫ ſuis factis ſine dolo ⁊ fraude. q̄re ammiroꝛ ꝙ a vulpe q̄ꝛ
ris hāc rem quā vulpes tibi nō abſtraxit. Quaſi aūt vulpes ſit iuſta ⁊ rcā
oñdit ſuus modus viuendi honeſtus Hoc aūt deriſoꝛie dixit. qꝛ vulpes
minime ſimplices ſunt Vñ ꝯcludit. ꝙ q̄ ꝯſueti ſunt mala facere difficult̃
pñt illa relinq̄re ⁊ bene facere. ſicut vulpes ꝯſuete ſunt frauduleter viuere

rapina raptoꝛ tale aīal rogat
Preda viri predo murum muſtela precatur
indulgentiā miſereri sc muſtele
Da veniam. debes parcere. parce mihi
mundat .ſ. mure ab immūdicia
Ꝙ caret hoſte domus. ꝙ abeſt a ſorde fatetur
sc ſeruitiū ſupplicat .i. parce
Eſſe meum pro me te rogat. ergo faue
miniſterio sc muſtele opeꝝ
Seruitio me redde tuo. mihi redde laborum
munera sc ſalua
Premia. pro dono ſit mea vita mihi
sc vir dt laboꝝ venia intentōī
Ille refert. operum debetur gratia menti
labori acceptū volūtas
Nam operi gratum mens bona reddit opus
actual'r .ſ. in aīo
Nemo licet proſit niſi vult prodeſſe meretur
vtilis eſſe inimicꝰ nocere
Non prodeſſe poteſt hoſtis obeſſe volens
.ſ. viro vtilis eſſes intēdebas
Cum mihi prodeſſes mihi non prodeſſe volebas
ſcꝫ muribꝫ sc muſtela inimicꝰ
Hoſtibus ipſa meis ⁊ meus hoſtis eras
.ſ. viro .ſ. mures interficiēs sc muſtele vtilis
Non mihi monſtra necans. ſed eras tibi prouida ſoli
valebas cōedere
Sic panem poteras rodere ſola meum
sc tu muſtela sc tue tributū
Pane meo pinguis mihi da pinguedinis vſum
sc meis reddo mortē rea mori moriaris
Damnis penſo necem. digna perire peri
ornat opus animi .i. ſola intētio
Nil decorat factum niſi mentis ſola voluntas
ꝯſidero animi intentōem
Non operis factum. ſed noto mentis opus

De muſtela et viro

Liber Eſopi

recta inten
ione et nō
fucata.

¶ Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū eſt. q̄ nihil tantū ornat opus aliq̄d q̄ntū bona volūtas ⁊ recta intētio. Includit etiā q̄ nō ſp merces tribuē-da eſt hoī benefaciēti. q꞉ aliq̄s interdū benefacit alicui. tn̄ ille intendit no-cere ei. Iſtud declarat fabuloſe ſic. quodā em̄ tpe muſtela morabat in do-mo cuiuſdā viri oēs mures illi⁹ domus deuorās Cōtigit aūt muſtelā il-lam capi a viro illo. q̄ capta rogabat veniā dicens. O bone vir pce mihi et da veniā mihi. q꞉ tota domus tua p me a muribꝫ liberata eſt. faue ergo et redde mihi premia laboris mei. ⁊ ſit mihi vita mea p mercede Cui vir ait. gratiaꝝ actiōes debent menti ⁊ nō operi. q̄ſi diceret. bona opa debent attendi ex bona volūtate opantis Vn̄ licet q̄s benefecerit alteri. ſi tn̄ nō intēdat nō meret ex h̄. ſic licet tu mihi pfuiſſes nō tn̄ intēdebas. q꞉ hoſtis mihi eras ⁊ etiā hoſtibꝫ meis. ſ. muribꝫ. q̄s nō interfeciſti cā mei. ſed tui-ipſi⁹ lucro. vt ſcʒ ſola meū poſſis rodere panē. vn̄ ⁊ tu ipinguata es. red-de ergo tributū de pinguedine tua. ⁊ p dān̄is mihi illatis mortē habebis ¶ Concludit ergo q̄ ſola bona volūtas reddit opus meritoriū ⁊ laudabi-le. ⁊ nō ipm opus Allegorice p muſtelā pn̄t intelligi hypocrite. qui p-ter humanā laudē faciūt multa genera bonoꝝ opeꝝ. vt appareāt boni et iuſti in ꝯſpectu hoīm. q̄ tandē in agone mortis ꝯſtituti eterno igni ꝯdem-nant. licet tūc excuſent ſe dicētes Nōne dn̄e opa bona fecimus Dn̄s aūt rn̄det eis. neſcio vos. q꞉ nō pter me. ſʒ pter glām tpalem feciſtis illa

De rana
et boue

ſimilari thauro inflat ſᶜ rane
Equari vult rana boui. tumet ergo: tumenti
iuuenis deſine in ꝯpatōe ad bouē
Natus ait. ceſſa. pre boue tota nihil
triſtat magis inflat increpat ſᶜ ranā
Rana dolet. meliuſq; tumet. premit illa tumentem
ſupare nō valebis ſupata rumpi
Vincere non poteris. victa crepare potes
tercia vice ſᶜ ranā infeſtat inflatio inflatiōis
Tercius iratam vexat tumor. illa tumoris
rūpit ranā itestina effluunt
Copia findit eam. viſcera rupta patent
.i. cum ſupiore inferior litigare poſtponat .i. ſeipm
Cum maior q̄ minor contendere deſinat. et ſe
ꝟtutes moderet
Conſulat. vt vires temperet ipſe ſuas

¶ Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū eſt. q̄ minor nō dʒ ſe ꝯpare maiori q꞉ ꝯpatōes ſunt odioſe. Cōcludit etiā q̄ ſupbia paupeꝝ eſt multū vitu-perāda Iſtud declarat fabuloſe ſic. q̄dā em̄ tpe rana ex palude egreſſa vi-dit magnū bouem in paſcuis: cui volēs eſſe ſitis incepit ſufflare dicēs fi-lijs ſuis. inſpicite me an ſim eq̄lis boui. Qui dixerūt. nequaq̄ q꞉ reſpectu bouis nihil es. Et tūc rana ſcdo magis inflauit ſe dicēs. quid mō vobis videt. At illi dixerūt. tu nullo mō potes eē boui eq̄lis. ſʒ potius creperes p mediū. Vn̄ rana irata tercio inflauit ſe adeo q̄ crepuit p mediū.

Cum commento

intendēs rapine ſentis
Sollicitus prede currit leo: ſpina leonem
ledit offendit s(cilicet) leonis infixa
Uulnerat. offendit in pede merſa pedem
pauſa agilitas improuiſa caſum
Fit mora de curſu. leuitas improuida lapſum
freq̄nt(er) offenſo .ſ. q̄tuor
Sepe facit. leſo ſtat pede turba pedum
s(cilicet) leonē p̄mittit leſio .i. putredinē ꝯquerit(ur)
Uix egrum ſinit ire dolor. ſaniemq; fatetur
leſio oſtēdit .i. plage leſura
Uulnus idem loquitur. vulneris ipſe dolor
p(ro) q̄n vulnerauit euētus medelā dat s(cilicet) miſeris
Cum leſit miſeros fortuna. medetur eiſdem
.i. ergo q̄re curatorē vulnus
Hinc eſt cur medicum cura leonis habet
p(ro) q(uia) opilionē inuenit
Nam leo paſtorem reperit: paſtorq; leoni
p(ro) cibo prebet agnū ſpernit s(cilicet) leo .ſ. agnū
Pro dape tendit ouem. reſpuit ille dapem
s(cilicet) leo vulnus extēſo oſtēdit s(cilicet) paſtorē
Supplicat. ⁊ plagam tenſo pede monſtrat. ⁊ illum
rogat auxiliū opilio plagas lenit ſpintre
Orat opem. paſtor vulnera ſoluit acu
recedit cū putredine .ſ. ſpina s(cilicet) extīs leſionis
Exit cum ſanie dolor ⁊ res cauſa doloris
s(cilicet) leo ſanantē .ſ. plingēdo s(cilicet) paſtoris
Hic blando medicam circuit ore manum
ſanus recedit beneficij memorias retinet
Hoſpes abit. meritiq; notas in corde ſigillat
duratōe tp̄is obliuiſci .i. beneficiū illatū nō p̄t
Tempore deleri gratia firma nequit
poſt h(oc) retia incidit vrb rhoma capture
Hinc leo vincla ſubit. rhomane gloria prede
s(cilicet) leonē tenet aſſociat(ur) leo beſtijs feris
Hunc habet. ⁊ multis additur ille feris
mortis occaſionē opilionis delictū dedit
Ecce necis cauſam paſtoris culpa propinat
includit(ur) .i. in medio aīaliū cibus leonib(us)
Clauditur in medijs. et datur eſca feris
paſtorē leo cog̃ſcit accedit paſtorē paſtor s(cilicet) paſtori
Hunc fera preſentit. petit hunc. timet ille. timenti

De leone
et paſtore

Liber Eſopi

paſtori leo applaudit s^e paſtor recedit anxietas
Huic fera blanditur. ſperat. abitqꝫ timor
crudelitatꝫ s^e leo leo applaudit
Nil feritatis habens. ludit fera. cauda reſultat
leo mãſuetus fit nõ oñdit crudelẽ beſtiã
Dum fera manſueſcit ſe negat eſſe feram
s^e paſtorẽ ꝓuat reddit cũ beneficio ſibi factã
Hunc tenet. hunc lingit. penſatqꝫ ſalute ſalutem
ꝑmittit plagas s^e vulnera
Nulla ſinit fieri vulnera. nulla facit
.i. rhomani miranť paſtori fere
Rhoma ſtupet. parcitqꝫ viro. parcitqꝫ leoni
s^e leo reuertiť nemora reuertiť paſtor .i. in domũ ſuã
Hic redit in ſiluas. ⁊ redit ille domum
beneficiũ obliuiſci lõgeuitas
Non debet meritum turpis delere vetuſtas
.i. recepti recordãtes hoĩes beneficij
Accepti memores nos decet eſſe boni

Hic au. po. aliã fa. cui⁹ documentũ eſt. ꝙ tꝑis lõgeuitas nõ dꝫ delere beneficiũ acceptũ: ſed omni tꝑe q̇ beneficiũ accipit teneť eſſe memor illius Iuxta dcm̃ Senece dicẽtis in libro de beneficijs Obliuiſci beneficij accepti eſt animi malignãtis Iſtud declarať nobis ꝑ quendã opilionẽ ⁊ leonẽ Quodã em̃ tꝑe leo prede cupidus ꝑcurrens ſiluã ꝑ loca ſpinoſa pedẽ ſuũ in ſpinis adeo vulnerauit. ꝙ vlterius ꝓcedere nõ potuit. Leo ꝓo ſic vulneratus huc ⁊ illuc circũiens remediũ ſui doloris q̃ſiuit. tandẽ aũt quendã vidit ouiũ paſtorẽ curã ſui gregis in vicino nemore agentẽ. hunc leo aggrediẽs medelã ab ipſo ſperãs pedẽ ſibi porrexit Paſtor aũt cognita doloris cã pedẽ apprehendẽs ſpinã cum ſanie extraxit. Leo ꝓo ſic curatus grates (q̃s natura ꝯceſſit) ſubmiſſo capite ⁊ amicabili ſue caude blãditione medico ſuo dedit. ⁊ ſic paſtorẽ valefaciẽs receſſit. ſed acceptũ beneficiũ in corde ſuo retinuit. Contigit aũt poſtea ꝙ iſte leo fuit captus a rhomanis. ⁊ incluſus in quodã caſtello cũ multis alijs feris ⁊ leonib⁹. in quod et malefactores a feris deuorãdi intrudebanť. Porro ꝯtigit ꝙ idẽ paſtor corã rege ſuꝑ q̊dã crimine accuſareť. qui iudicio regis in locũ dãnatoꝝ miſſus eſt a leonib⁹ deuorãdus. Leo aũt medicũ ſuum cognoſcẽs digno (quo potuit) venerať obſequio. alioſqꝫ leones in ipm̃ ſeuire volẽtes coercuit. ⁊ ſic paſtorẽ illum a dentib⁹ leonũ ⁊ feraꝝ defendit. Quod videntes rhomani mirabanť valde. vñ ammiratõe ⁊ pietate ꝯmoti ambos .ſ. leonẽ ⁊ paſtorẽ dimiſerũt. quo facto leo redit ad ſiluã ⁊ paſtor ad domũ ſuam Concludiť ergo. ꝙ ſꝑ bonũ eſt benefacere ⁊ beneficij reminiſci. qꝛ mutuis beneficijs creſcit amicicia. ⁊ mutuis maleficijs diſcordia creſcit.

Notandũ etiã. ꝙ ſm̃ quoſdã pñs textus nõ intendit fabulã. ſꝫ verã hyſtoriã. qꝛ hic nihil poniť quod includat impoſſibilitatẽ credendi. Vñ dicunt q̊dã iſtam hyſtoriã reperiri in cronicis rhomanoꝝ

memoria bene ... rũ & de grati ... ine eorum ... eſt dignus da ... qui no agit gra ... de datis. Greg.

Cum commento

rodit paſcuā aſpicit equū ars medicinal'
Tondet equus pratum. videt hunc leo. cura leonem De equo et leone
ↄmouet cibus
Hec mouet. vt fiat eſca leonis equus
sc leo ſalue vxor medicine
Inquit equo: mi frater aue. fruor arte medendi
ſocius sc equo annuit
Et comes ⁊ medicus ſum tibi. fauet equus
ꝑcipit dolos deceptōi cū dolo obuiat
Sentit equus fraudes. et fraudi fraude reſiſtit
.i. in aīo cogitās dolos dixit
Mente prius texens retia fraudis ait
inq̄ſitus optatus sc leonē p̄ſentas
Queſitus placiduſq; venis. te temporis offert
oportunitas rogat sc equo .i. ſpina leſus
Gratia. te rogitat pes mihi ſente grauis
sc leo annuit appropinq̄t demiſſo capite pedem
Hic fauet. inſtat equo. ſubmiſſo vertice. calcem
incuſſit extinguit .i. vitā
Imprimit. ⁊ ſopit membra leonis equus
receſſit illa extaſis poteſt redire
Uix fugit ille ſopor. vix audet vita reuerti
sc ſua erigēs ſuſpicit .ſ. equus receſſit
Uix leo colla mouens reſpicit. hoſtis abeſt
inculpat sc iuſte ꝑ fraude sc ↄdignā
Sic leo ſe damnat. patior pro crimine penam
ꝑ q2 finxi modū amicicie inimic⁹
Nam geſſi ſpeciem pacis. ⁊ hoſtis eram
sc tu hō ↄfitearis
Quod non es non eſſe velis. quod es eſſe fateris
sc aliq̄s .ſ. ſcḋm ꝟitatē nō fateť
Eſt male quod non eſt. qui negat eſſe quod eſt

¶ Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū eſt. ꝙ nullus dꝫ ſe fingere talem q̄lis nō eſt. nec ſilr dꝫ ſe negare eſſe talem q̄lis eſt. Includiť etiā ꝙ bene loquēs ⁊ malū intendēs ſepe ſuffert malū qḋ intēdebat. Iſtud oſtendiť nobis ꝑ leonē ⁊ equū. quodā em̄ tpe ſtetit equ⁹ in paſcuis. ⁊ ecce leo prede cupidus ex iprouiſo ſupuenit. quē vt vidit equ⁹ graui metu ꝑplexus eſt. et ait intra ſe. Anguſtie mihi vndiq;. q̄ fugiendū ſit ignoro. leoni em̄ reſiſtere tutū nō eſt. tergū etiā prebere viciū eſt. Sed cogitās leonē eſſe piū ⁊ miſericordē ſimulato lāguore hinnire cepit claudicās in poſteriori pede. qḋ vt vidit leo equū acceſſit ⁊ medicū ſe finxit. Qḋ audiēs equus leonē ſe diu inq̄ſiuiſſe dixit. ⁊ iam oportuno tpe adueniſſe. dextrū ſibi oſtendēs pedem poſteriorē. in quo ſpinā ſe hr̄e dixit. Leonē aūt appropinquātē vt

dolozis cām inquireret eleuato pede ꝯcuſſit frontē eiꝰ calce ſigillādo adeo
ꝙ ad terrā ſemiuiuꝰ cecidit. ⁊ leone ſic ꝓſtrato equus velocit̄ aufugit. Leo
ꝟo ſic extinctus cū poſt longā morā caput ſuū vix erexiſſet. ⁊ circūſpiciēs
equū nō vidiſſet. ait intra ſe. merito hec patior. qꝛ mentiebar me eſſe ami
cū cum tñ inimicus eſſem Caueat ḡ ſibi quiſq; ne alteri oñdat verbo vl̄
facto qđ corde nō intendat. nec oñdat ſe amicū cum ſit inimicꝰ. ne ſibi cō
tingat ſicut leoni ꝯtigit. Moralit̄ nullus dȝ ꝑuerſis miſereri. nec ini
quos fouere. qꝛ q̄nto plus fouent̄ tanto nociuiores efficiunt̄.

De aſino et equo

gloriat̄ .i. ornamētis exaltat ſe
Gaudet equus phalaris. freno ſellaq; ſuperbit
ꝓ certo ornat ornamēta
Iſta quidem veſtit aureus arma color
obuiat aſinus platea coartat
Obſtat aſellus equo. vicus premit artus aſellum
.i. agguat pōdus .i. pullus
Vexat onus. tardat natus. eundo labor
sc equo īpediuit equus ꝓclamat
Qui ſibi clauſit iter ſonipes inclamat aſellum
.i. obuias .i. tu miſer aſine
Occurris domino vilis aſelle tuo
sc aſino .i. grām delicto ſupbie
Vix tibi do veniam de tanto crimine faſtus
ꝓcedēda eſſet sc ego equus
Cui via danda foret libera dignus eram
.i. tacet sc aſinus .i. ex verecūdia tacēdo
Subticet ille timens: mutusq; pudore ſilendo
ſecurior nō aduertit
Tutior. ⁊ ſurda preterit aure minas
magna dignitas decreſcit ꝓ q̄n ſupare ꝓ̄ſumat
Summus honor declinat equi. dum vincere temptet
ſupatur inteſtina fracta nō ꝑmittunt
Vincitur. ⁊ curſum viſcera rupta negant
sc equus ornamētis ſpoliat̄ deaurato
Priuatur phalaris. freno priuatur honeſto
sc equū vexat ꝯtinue currus oneroſus
Hunc premit aſſidue reda cruenta iugo
poſt h̄ dorſum aſperat ledit .i. humerū
Hunc tergum macies acuit. labor vlcerat armum
sc equū in deriſionē groſſus
Hunc videt. inq; iocos audet aſellus iners
o ſtulte ſplendēs .i. aureū capiſtrū
Dic ſodes vbi ſella nitens. vbi nobile frenum

.i.qre :i.iſta macilētia receſſit ſplēdoꝛ
Cur eſt hec macies. cur fugit ille nitoꝛ

iſta miſeria pompa receſſit
Cur manet hic gemitus. cur illa ſuperbia fugit

.i.humiliat ſupbos ſtatus
Vindicat elatos digna ruina gradus

.i.qeſcere .i.ptās .i.dignitas .i.pulchꝛitudo .i.annoſitas
Stare diu nec vis nec honoꝛ nec foꝛma nec etas

in oꝛbe magis sᶜ pdicta
Sufficit. in mundo plus tamen iſta placent

.i.lōgo tpe .i.paup
Viue diu. ſed viue miſer. ſocioſqꝫ minoꝛes

ſuſtinere gaudiū tua miſeria sᶜ aſino
Diſce pati. riſum dat tua vita mihi

.i.trāſitoꝛijs fidē adhibe .i.potētia
Pennatis nec crede bonis: te nulla poteſtas

ꝯ paupes iactet paup fieri vales
In miſeros armet. tu miſer eſſe potes

De Superbia, et el fugienda.

¶ Hic au. po. aliā fa. cuiꝰ documētū eſt. ꝙ nemo dꝫ deſpicere paupes. qꝛ foꝛtuna pt mutari. q̄ em̄ nunc eſt paup pt fieri diues. Includit etiā ꝙ nullus dꝫ ſupbire ꝓpter abundantiā bonoꝝ tpaliū. breui em̄ hoꝛa illis puari pt. Iſtud innuit nobis fabuloſe p aſinū ⁊ equū. quodā em̄ tpe q̄dā aſinus vilis ⁊ tardus graue poꝛtās onus in doꝛſo obuiauit cuidā equo nobili ⁊ phalarato oꝛnamētis deauratꝫ in q̄dā victo ſtricto adeo ꝙ aſinꝰ vix poterat eq̄ cedere. vn̄ equꝰ indigtus cepit expꝛobꝛare aſinū ſic dicēs O miſer aſine quō audes obuiare mihi dn̄o tuo. cuꝫ merito deberes mihi cedere. Aſinus aūt timens ⁊ verecūdus receſſit. Poſtea aūt ꝯtigit illū equū ad q̄dā toꝛneamētū ire. in q̄ dum foꝛtit curreret rūpebat viſcera ſua. q̄re amplius dn̄o ſuo vtilis non erat. ⁊ iō vendidit ipm cuidā carrucario ad trahendū bigas. vn̄ ⁊ equus ille iugo maceratꝰ oēm pꝛiſtinū decoꝛē amiſit. Poꝛro accidit ꝙ pdictus aſinus huic equo bigā trahenti obuiaret. quē vt vidit aſinꝰ deridebat ipm dicēs. O care frater dic mihi vbi iā eſt tua pulchꝛa ſella. vbi tuū frenū deauratū. vbi mō eſt tua gl'a qua ſupbiebas De iure em̄ iſta pateris. qꝛ tpe pſpero nimia inflatus eras ſupbia. quare iuſta ruina vindicat viles gradus ſupbie ⁊ pōpoſitatis

De bello aīalium quadrupedū ⁊ auium

.i.aīalia q̄drupedia bellāt .i.volatilibꝫ palma vacillat
Quadrupedes pugnant: auibus victoꝛia nutat

mixta timoꝛoꝛe turbat .i.tā aues q̄ꝫ q̄drupedes
Spes onerata metu vexat vtrunqꝫ gregem

deſerit volucres .ſ.veſptilio
Linquit aues que ſumit auis de veſpere nomen

nō veret aduerſi tentoꝛia accedere exercitus
Nec timet oppoſiti caſtra ſubire choꝛi

Liber Eſopi

ↄfortat s^c alias fortitudo ↄplet
Armat aues aquile virtus. et viribus implet
monitõe timet .i. q̃drupedes timore
Et monitu torpet altera turba metu
circũdat volucres plumis palma
Amplexatur aues plumis victoria letis
ꝑ laude dampnũ recipit .ſ. veſptilio
Pro titulo penam transfuga ſumit auis
denudata ꝑ pennis plagas accipit
Vellere nuda ſuo pro plumis vulnera ſumit
.i. mandatũ recipit .i. nocturno tpe
Edictumq; ſubit. vt niſi nocte volet
.i. nõ ꝓbus incola p̃ponit amicis inimicũ
Non bonus eſt ciuis. qui prefert ciuibus hoſtem
.i. cõmode nullus hõ .i. dñis ſp^e ↄtrarijs
Utiliter ſeruit nemo duobus heris

Hic au. po. aliã fa. cui⁹ documentũ eſt. ꝙ bon⁹ ciuis nõ dꝫ extraneos ſuis p̃ferre vicinis. qꝛ ſepe ↄtingit hoĩes alienis adherẽtes ⁊ ſuos deſerẽtes dãna pati ⁊ ꝑicula: Includit̃ etiã ꝙ valde difficile ẽ ſuire duob⁹ dñis ↄtrarijs. iuxta illđ euangelij Nemo p̃t duob⁹ dñis ſuire. Iſtud declarat nobis fabuloſe ſic. qꝛ q̊dã tpe aĩalia q̃drupedia ⁊ volatilia ſup dignitate ſua diſceptãtes bellũ ſibi mutuo indixerũt. Cũq; aliq̃ꝫdiu bellatũ eſſet incepit exercit⁹ auiũ timere. qđ videns veſptilio caſtra aduerſa petijt ſua deſerendo. Hoc vidẽs aquila rex auiũ exercitũ ſuũ ↄfortauit adeo ꝙ aues tandẽ victoriã obtinuerũt. Bello aũt ſedato veſptilio de ꝑfidia ſua fuit corã rege accuſata. vñ ⁊ ſentẽtia ↄ̃ eam lata eſt ꝙ pennis ſuis ſpoliet̃. ⁊ in ꝑpetuũ a ↄſortio beſtiaꝝ ⁊ volatiliũ ſequeſtret̃. ⁊ ꝙ niſi nocturno tpe volaret Allegorice ꝑ volatilia boni angeli intelligi pñt. ꝑ beſtias mali angeli. qꝛ boni angeli obtinuer̃t victoriã in celo malis electis Moralit̃ hec fabula tãgit ꝑfidos ⁊ leues hoĩes q̃ veſptilioni ſil'ant̃ vtrãq; ꝑtẽ ſectãdo

De philomena ⁊ accipitre

ꝑ qñ talis auis s^c in arbore exercet delectabile
Cum philomena ſedet. ſtudium mouet oris amenum
ſibi ipſi .i. pullis placida eſſe
Hic ſibi ſic nido viſa placere ſuo
.i. inuadit tal' auis .i. pullos ꝑ pullis .ſ. philomena
Impetit accipiter nidum. pro pignore mater
.i. rogat .ſ. accipit̃ đt .i. ꝙ̃ p̃ces cantũ diligo
Supplicat: alter ait. plus prece carmen amo
rogatu munere ſuaui placare melodia
Non prece nec precio. ſed dulci flectere cantu
accipitrẽ accipit̃ ſuaui⁹ philomena
Me potes. ille tacet. dulcius illa canit

corde ſuſpirat ꝗuis cãtet ſc philomene
Mente gemit. licet ore canat. cor eius anhelat
dulce fluit .i.carmẽ
Cuius mellifluum manat ab ore melos
crudelis vt accipit fetet .i.cantus
Impia fatur auis. ſordet modus ille canoris
lacerat pullos ſcꝫ philomena
Et laniat natos matre vidente ſua
philomena lãguet mori valet
Mater obit nec obire poteſt. ſic viuit vt ipſam
vindicet .i.mortẽ morte peſtis
Uincat vita necem. plus nece cladis habens
philomene .i.pulli ſc ſuũ
Cor matris patitur. plus nati corpore corpus
lacerat philomena ꝑforat gladio triſticia
Rodit auis roſtro. cor fodit enſe dolor
inq̄rit .i.crimen .i.dolis
Ueſtigat ſua pena ſcelus. nam fraudibus vſo
auiũ captore .i.doloſam limus illaq̄at .ſ.accipitrẽ
Aucupe fraudulosam viſcus ineſcat auem
.i.termio finiri demeret ſc hois
Fine malo claudi mala vita meretur iniqui
ſc atre ſc hõ innocẽtes timet dolo decipi
Qua capit inſontes ſe dolet arte capi

¶ Hic ponit documẽtũ ꝙ hoĩes ꝑuerſe viuentes ſepe mala morte moriunt et vt in plurimũ talis eſt finis hoĩm: q̄lis eoꝝ vita fuit. Qd declarat nobis ꝑ philomenã ⁊ accipitrẽ. Quodã eñ tpe philomena ſedẽs in arbore dulcit cantauit ad ꝯplacẽdũ ſibiipſi ⁊ pullis ſuis. qđ vidẽs accipit inuaſit pullos philomene. vñ ipſa rogauit humilit accipitrẽ vt pullis ſuis pceret. Cui accipit rñdit nec prece nec ꝑcio me flectere poteris. ſꝫ tñ dulci cantu. q̄ audito philomena dulcit cantare incepit. mẽte tñ dolebat Accipiter aũt nõ ꝯtentꝰ de cantu eiꝰ dixit. cantꝰ tuꝰ ſordet in aurib; meis. et mox pullos philomene lacerauit ipſa vidẽte. Poſtea auceps iſtũ accipitrẽ cepit ⁊ ſibi dignã ꝓ delicto reddidit penã Moraliter ꝑ philomenã intelligũtur boni viri. ꝑ accipitrẽ ỹo mali ⁊ ꝑuerſi. q̄ ſepe bonos inuadũt ipſos tribulando. Tãdẽ venit auceps. i. diabolꝰ. q̄ laqueis ſuis homines molos capit ⁊ ſecũ ad eterna ducit ſupplicia

Qualis vita ... nis & ita

De lupo et vulpe

locupletat rapina .i.vitã delicatã
Ditat preda lupum: ducit lupus ocia lõga
.i.de cibo odit ſc ỹba ꝓfert
Facta cibo. vulpes inuidet. iſta mouet
ſc o lupe ſalue .i.q̄re .i.tã lõgo tpe
Frater aue. miro cur tanto tempore mecum

Liber Eſopi

nō poſſum .i.imemor
Non fueris. nequeo non memor eſſe lupi
sᶜ lup⁹ dt ſtudeat ſolicitudo rogare
Ille refert. pro me vigilet tua cura precari
.i.deos nō deſinas .i.cadat
Numina non ceſſes. ne me vita ruat
deceptōe pūtenta ad me deceptōem
Fraude tamen munita venis. falſumq̃ venenum
dulcedine.portas.triſticia.abūdātia cibarioꝝ
Melle geris. dolor eſt copia noſtra cibi
elicere queris intendis
Extorquere paras aliquid. furtumq̃ minaris
ↄtemnit cib⁹ crapulā
Sed mea furtiuam reſpuit eſca gulam
ↄtēpta reuertit ↄtēptā pūgit triſticia fraude
Spreta redit. ſpretam ſtimulat dolor. apta dolo
deceptio ſeqˣ ouiū tendit vulpes paſtorē
Fraus ſubit. ad pecorum trāſmeat illa ducem
paſtorē alloqtur amicicia dei
Nunc mouet his verbis tua gratia numinis inſtar
deᶦ vulpi ꝑ qz tradit diligētia.paſtori
Sit mihi nanq̃ lupum dat mea cura tibi
inimicū īterfice ſecuro latet lup⁹ ſpelūca
Hoſtem perde tuum. tuto iacet hoſtis in antro
paſtor ↄſentit.foueā.intrat.vir inficit.gladio
Vir fauet. antra petit. hic iacet enſe lupum
vulpes deuorat diuitias viget
Iſta lupi conſumit opes. ſed floret ad horam
ipſius vulpis nociua rethe capta ſuſpirat
Vita nocens. vulpes caſſe retenta gemit
dānū ītuli obeſt vulpi incuſaſſe lupo
Cur nocui. nocet ecce mihi nocuiſſe nocivo
merito morior interfect⁹ fuit fraude
Iure cado. cuius decidit arte lupus
rapinis tpalē accipit sᶜ hō̄ inſudās
Viuere de rapto vitam rapit. inuidus inſtans
hois nocumētis sᶜ ꝓpria cadit
Alterius damnis in ſua damna ruit

Inuidia

¶ Hic ponit documentū q̄ hoies viuentes de rapina ſepe de vita tolluntᷣ añ tp̄s. Quod nobis declaratur p lupū ⁊ vulpez. Quodā eñ tpe fuit q̄dā lup⁹ q̄ multas p̄das in ſuo antro ↄgregauit. ꝓpter qd̄ duxit longā vitā ocioſam. Contigit aūt q̄ q̄dā vulpes famelica p̄dis lupi ſaturari cu

piens ad lupū cucurrit ſub amoris ſpecie ipm ſalutādo dicens. O frater mi lupe ſalue. ego multū miror ꝙ in tanto tpe nō veniſti ad me. ego tanti amoris incendio te diligo ꝙ tui obliuiſci nequo. Cui lupus rūdebat. o vulpes ꝯſtanter ꝯfido ꝙ tu habes curā de me ⁊ ꝗtidie intercedis ꝓ me ipos deos. vt vita longa mihi ꝯcedat. et licet ita ſit tñ doloſe ad me venis cupiens aliqd habere de pdis meis. Vulpes ḡ a lupo ſic ſpreta cogitauit aliā fraudē ꝑ quā poſſet aliqd acqrere de pdis lupi. qre currēs ad paſtorē ouiū vulpes dixit ei ꝙ ſciret lupū incluſum in quodā antro. ⁊ paſtore ſic inſtructo acceſſit paſtor ad antꝝ ⁊ lupū interfecit. q̄ interfecto vulpes oēs pdas lupi deuorabat. Cōtigit aūt poſtea ꝙ iſta vulpes capta fuit a venatoribꝫ. q̄ capta ꝓtulit hec vba. vere qꝛ nocui lupo hec merito patior. Allegorice ꝑ lupū intelligūtur potētes ⁊ diuites huius ſeculi Per vulpē vo intelligunt inuidi q̄ alijs inuidēt ⁊ ad alioꝝ dāna laborāt. q̄s diabolus rapiēs ad tartara ducit. ⁊ tūc recognoſcūt ſe male egiſſe

De ceruo ſe ſpeculante in fontem

eq fontalis eqlis magna ſitis
Fons nitet argento ſimilis. ſitis arida ceruum
torquet bibit fontis videt .ſ. fontalibꝫ
Hun rapit: haurit aquas. ſe ſpeculatur aquis
ceruū letificat mitigat cornuoſe capitis
Hunc beat. hunc mulcet ramoſe gloria frontis
ceruū ꝯpmit macrū crus
Hunc premit hunc ledit tibia macra pedum
ſcꝫ veltres ſonat ceruus .ſ. ceruo
Ecce canes. tonat ira canum. timet ille: timenti
receſſus vilipēſi rogat auxiliū
Fit fuga culpati cruris adorat opem
nemoris dēſos dumos in dumis tēto tardat
Silue luſtra ſubit. cornu retinente moratur
effugere captū .ſ. ceruū nō ſinūt
Currere ſic raptum cornua longa vetant
vilipēdere ꝯueniēs eſt diligere noceat incōueniēs
Sperne quod proſit ⁊ amare quod obſit ineptum eſt
pficuū eſt vilipēdimus diligimus ꝯtrariat
Quod prodeſt fugimus. ⁊ quod amamus obeſt

Hic ponit documentū ꝙ qlibet caueat vitupare qd ſibi pficuū eſt. ⁊ laudare qd nociuū. Qd declarat nobis fabuloſe ſic. Quodā em tpe ceruus qdā ſitiens ſtabat ad fontem quedā ⁊ bibebat. qui qdeꝫ fons (qꝛ clarus erat ⁊ ꝯſpicuus) recepit quodāmō ymaginē cerui: ⁊ ſic ille ceruus ꝓſpexit oīa membra ſui corporis. ⁊ ante omnia proſpexit ſuū caput habens longa ⁊ romoſa cornua. ex quoꝝ pulcritudine nimiū gaudebat ⁊ delectabat ſꝫ de cruribꝫ macris multū doluit ⁊ ipſa nimiū vitupauit. Cōtigit aūt ceruo ꝙ venerunt canes qui venabantur ⁊ agitabant illū ceruū. quos videns ceruus celeriter aufugit implorans auxiliuꝫ a ſuis macris cruribꝫ

que p̄us vituperauit. ⁊ cucurrit ad nemora. in quoꝝ ramis frondoſis cū ſuis cornibꝰ detinebat̃. quare venatores ip̄m inſequētes apprehendebāt. Concludit̃ ꝗ ꝙ nullus ſapiens dꝫ vitupare qđ ſibi ſalubre eſt nec laudare qđ eſt nociuū. Allegorice ꝑ ceruū intelligimꝰ ſupbū. ꝗ plus delectat̃ in ſuis cornibꝰ. i. diuitijs ⁊ honoribꝰ. ꝙ̄ in ſuis macris crurib9. i. ꝙ̄ in humilitate ſpūs ⁊ amore. ꝗ faciūt hoīem ꝑcurrere viā mandatoꝝ dei. ſed cum venerit hō ad extremitatē vite detinebat̃ ꝑ ſua cornua ⁊ apprehendetur a canibꝰ. i. a demonibꝰ. ⁊ ad penas trahet̃ infernales

De muliere et milite cuſtodiente patibulum

qn̄ ſeinuicē feminā a dilecto
Cum vir ⁊ vxor amant. vxorem priuat amato
.i. mors mulierē ſepat a dilectōe mariti
Parca viro: nec eam priuat amore viri
mariti adherēs ſepulchꝝ ꝓ marito moleſtat
Coniugis amplectens tumulum. pro coniuge vexat
maxillas lachrimis os lachrimatōe
Vngue genas. oculos fletibus. ora ſono
mulierē triſticia nō pt̄ feia a tumulo depelli
Hanc iuuat ipſe dolor. nequit hec de ſede reuelli
tēpeſtate aeris obſcuritate rogatōe minatōibꝰ
Grandine ſeu tenebris. ſeu prece. ſiue minis
maleficū ad mortē patibulū sc furem
Ecce reum damnat iudex. crux horrida punit
patibulo .i. in nocte miles ꝗdam
In cruce cuſtodit tempore noctis eques
miles ſiti hꝫ ſepulchꝝ militē mulieris .ſ. reſplēdēs
Hic ſitit. ad tumulum venit hunc et clamor ⁊ ignis
rogat ſcꝫ hauſtū mulier miles
Orat aque munus. hec dat. ⁊ ille bibit
ſitibūdū dulcibꝰ ad mulierē excitare
Egrum nectareis audet cor iungere verbis
militē inſtigat anxietas .ſ. dn̄i ſui cuſtodia furis
Hunc vocat ad primum cura timoris opus
sc miles blādos affatus inſerit dolorosо
Sed redit. ⁊ dulces monitus inſtillat amaro
mulieris deuicta. itrat īteriora ſcꝫ mulieris ad militē
Cordi. victa ſubit clauſtra doloris amor
miles timēs remoueri patibulū
Vir metuens furem tolli ſuſpendia furis
aſpexit mulierē ſcꝫ carnali accedit
Viſit. ſic viduam tractus amore petit
mulierē ſcꝫ oſculādo actū venereū exercet
Hanc ligat amplexu. fructum quoqꝫ carpit amoris

miles maleficiū patibulum
Hic redit ad furem.ſed loca fure carent
miles.triſtat hac q̄rela hec triſticia ꝯpūgit mulierē
Hic dolet hoc queſtu.dolor hic inſtigat amicam
.i.male cuſtodito ſcꝫ dn̄i mei anguſtor
Non bene ſeruato fure timore premor
militi cuſtodiēdū s[c] militē rigor regalis iuſticie
Rex mihi ſeruandum dederat.me regius enſis
ꝑturbat puſillanimū militē cogit pauor
Terret.ꝛ excordem me iubet eſſe timor
mulier reꝑperi grām inueniat aſtuciā
Hec ait.inueni ſpem que mihi ſuſcitat artem
.ſ.defunctꝰ in patibulo ſuſpēſionē
Vir meus implebit in cruce furis onus
mulier.defuncti.tūbā apit ꝓ malefico ad patibulū ligat
Ipſa viri buſtum reſerat.pro viro cathenat
mulier.defunctū funē alligat marito
Ipſa virum.reſtem ſubligat ipſa viro
defuncto de iure ſuccēdit miles ſuccēdit dilectōi
Huic merito ſuccumbit eques.ſuccumbit amori
ſcꝫ militis ambos matrimonialis copula
Illa nouo ligat hos firmus amore thorus
puuit .ſ.militē timore ſuſpēſione.ſ.virū defunctū
Sola premit viuoſqꝫ metu.penaqꝫ ſepultos
mulier mulieris terminat
Femina femineum nihil bene finit opus

Hic ponit documētū ꝙ hoīes adhibendo nimiā fiduciā mulierib9 ſepe defraudant tā in morte q̄ꝫ in vita. Qđ declarat fabuloſe ſic. Quodā tp̄e vir q̄dā exutꝰ humanis reb9 traditꝰ eſt ſepulture.cuiꝰ vxor ſupſtes eius ſepulchꝛū ſepe viſitauit.ꝛ lachrimas ac gemitꝰ vehemēter effudit. ꝛ q̄ſi ſemꝑ māſit apud ſepulchꝝ:eodē ḡ tp̄e q̄dā in furto dep̄henſus ſuſpēſus eſt. Erat aūt dānatoꝝ cuidaꝫ militi cura ꝯmiſſa. q̇ eos cuſtodiret ne de patibulo tollerent ꝛ ſepelirent. Cōtigit ḡ hūc militē q̄dā nocte magna ſiti cruciari.ꝛ ipſe vndiqꝫ circūſpiciēs clamore mulieris ꝑcepto ad eaꝫ feſtinauit.ꝛ humiliter rogabat mulierē ꝓ potu:qđ cū mulier feciſſet reuerſus eſt ad dānatoꝝ cuſtodiaꝫ.ſequenti ꝟo nocte p̄fatus miles rediīt ad p̄dictā mulierē ꝛ iterū potū poſtulauit.habētes ergo miles ꝛ mulier dulcia colloq̇a adinuicē ceperūt ardere amore nimio.ſed tandē milite reuertente ad patibulū fur clā ſublatꝰ eſt ꝑ amicos ꝛ ſepultꝰ ꝯ legē patrie.q̄re multū doluit.timēs culpā furis in caput ꝓpriū redūdare. Rediīt ḡ iteꝝ ad mulierē triſtis ꝛ gemēs exponēs hoc factū mulieri. mulier ꝟo abſqꝫ longa deliberatōe optimū dedit ꝯſiliū.ſcꝫ ꝙ vir ſuus ſepulꝰ deberet extrahi de ſepulcro ꝛ ſupplere locū in patibulo. Ipſa ergo mulier vna cū mili-

De nequitia et
du lentia mulie
et de inconstan
earum

te ligabāt corpꝰ viri mortui ad reſtē patibuli. ⁊ ſic māſit miles in hono
re. ꝓpter quā amiciciā duxit miles hāc mulierē in vxorē. Dicit autor in
fine ꝙ hec mulier preſſit mortuos ⁊ viuos. viuos qdē timore. mortuos
aūt pena. pena inquā ꝯtū ad maritū ſepultū quē ipa ꝓprijs manibꝫ pati
bulo ligauit. Patet ḡ ꝙ mulieres raro aliqd bñ termināt. eo ꝙ ex natu
ra ſunt inſtabiles Allegorice ꝑ mulierē intelligit̃ aīa rōnalis. et ꝑ virū
ipm corpꝰ caſtū. ⁊ tādem venit mors. i. delectatio mūdi. ⁊ capit. i. ducit
hoiem in pccm̄. ſed mulier. i. aīa reſidēs circa tumulū plorat in nocte. i. in
ꝯſcia occulta. tandē cuſtos furis. i. bonꝰ angelꝰ viſitat illā ꝯſciam. ⁊ tan
dem ipam ꝯtrahit in ꝯiugē. i. in eternā beatitudinē.

aſtucia illa meretrix illaq̄at dilectōem
Arte ſua tays iuuenes irretit. amorem
ſimulat ex ſimulata ꝓficuū dilectōe
Fingit. ⁊ ex ficto fructus amore venit
a pluribꝫ cupit dona adoleſcētibꝫ sᶜ iuuenibꝫ
A multis fert multa procis. ex milibus vnum
nō ficte ꝓmittit dilectōis copiā
Eligit. huic veri ſpondet amoris opes
amaſia amator deſidero ꝑ alijs ſexte
Sim tua. ſiſq; meus. cupio plus omnibus vnum
ꝑſonā tuā pecuniā
Te volo. ſed nolo munus habere tuum
ſentit sᶜ iuuenis fraudes m̄dit intellexit
Percipit ille dolos. ⁊ reddit qualia ſumpſit
sᶜ amaſia amator ambos eq̄lis dilectio
Sis mea. ſimq; tuus: nos decet equus amor
ego iuuenis tu thays
Viuere non vellem niſi mecum viuere velles.
thays iuueni ꝯſolatio req̄es
Tu mihi ſola ſalus tu mihi ſola quies
decipi metuo iuuenē decepit
Sed falli timeo. quia me tua lingua fefellit.
exꝑientia ꝯgnoſcere sᶜ ꝑicula
Preteriti ratio ſcire futura facit
fugit talē herbā guſtādo
Vitat apis taxum. quem guſtu ſepe probauit
decipe intēdit mulier decepit
Fallere vult hodie. ſi qua fefellit heri
meretricē hō diligit sᶜ dona ꝑſonā ſuā diligē
Thayda ſi quis amat. ſua non ſe credat amari
meretrix recto deficit pecuniā iuuenis cupit
Thays amore caret. munus amantis amat

Cum cōmento

Hic ponit documētū ꝙ meretricib⁹ nō eſt fides adhibenda. qꝛ licet ſe dicant amare iuuenes: nō tñ amāt eos ſꝫ eoꝝ pecunias. Iſtud declarat de q̄dā muliere ſic. Quodā eñ tpe erat mulier q̄dā noīe thays ꝯſueta alli/cere iuuenes ꝓpter eoꝝ pecunias. q̄ elegit vnuꝫ valde deuotū. cui dixit. o amice ſum adeo inflāmata tuo amore ꝙ pre oīb⁹ te diligo. q̄re rogo vt ſis me⁹ amic⁹. qꝛ volo ꝑpetuis tpib⁹ me ſubdere vr̄is amicicijs tibi ſoli ad/herēdo ⁊ nulli alteri. nec te diligo ꝓpter munera tua. ſed tu ipſe es cauſa amoris. Ille aūt iuuenis mox eius fraudē ꝯſiderās ait. neſcio ꝙ diligis me. ⁊ ſi ſcirē me a te diligi iterū rediligere vellē. ſed ꝯſidero me poſſe de/cipi ſicut me ꝑus lingua tua decepit. ḡ(ſicut a ſilli apis guſtās amaritu/dinē ſemꝑ vitat eā)meli⁹ eſt vt te penitus dimittaꝫ. qꝛ mulier eſt talis nature ꝙ fallere vult hodie ſi q̄ fefellit heri. Cōcludit ḡ ꝙ mulieres cōi/ter amāt ꝓpter munera ⁊ aliter nō Allegorice ꝑ hāc mulierē pt intelli/gi vana ſpes lucri tpalis. ⁊ ꝑ hūc iuuenē pt intelligi q̄libet hō. qꝛ ſicut iu/uenis ꝑ mulierē decipit. ſic ꝑ vanā ſpem lucri tpalis ſepe hō decipit. Nā frequēter copia tpalium impedit hoīem a regno celeſti

genitor filı⁹ .ſ. fili⁹ nō vult
Eſt pater eſt natus. hic patri credere neſcit
reijciēda .i. ea q̄ facere dꝫ nō facit
Nam fugiēda facit. ⁊ facienda fugit
intentio ꝯcordat
Mens vaga diſcurrit. et menti conſonat etas
animi recedit
Mentis ⁊ etatis turbine frena fugit
antiqui filij peccato famulos
Ira ſenis punit pro nati crimine ſeruos
docet antiquū imitari
Inſtruit iſta ſenem fabula nata ſequi
aſtuta taurū ſcꝫ ad trahēdū aratrū
Cauta bouem vitulumq̄ꝫ manus ſupponit aratro
vitulus bos trahit ducēs aratrū
Hic ſubit. ille iugum pellit. arator ait
letare iocūdus .ſ. bos ꝯſuetudo
Gaude letus ara. tu quem domat vſus arandi
.i. a ſeniore tauro .ſ. vitulus
A boue maiore diſcat arare minor
declarat. vt ſudorē emittas ſcꝫ vitulo
Non placet vt ſudes. ſed des exempla minori
litigat recedere
A pede qui pugnat. pugnat abire iugo
reſtringit .ſ. vitulū .ſ. mediāte ſeniore aſtutus
Sic domat indomitum domito boue cautus arator

Deteriores ſu[...]
mulieres ipſis
in auaritia

De patre et fi[...]

¶ Liber Eſopi

.i.ſeniorē imitatˀ ſcꝫ vitulus
Sic veterem ſequitur iunior ille bouem
vtilis fit ſᶜ ſenioris boui aſtutia
Proficit exemplum multum cautela docendi
ſeniori det locū iunior
Maioriq́ꝫ ſua cedet in arte minor

¶ Hic ponit documētū ꝙ hō volēs alios informare dꝫ eis bona exēpla ꝓponere. Etiā minor dꝫ cedere maiori nec eiꝰ p̄ceptis iuſtis reſiſtere. qđ declaratˀ fabuloſe ſic Quodā eñ tp̄e vir qdā habuit filiū ſibi rebellē. qđ vidēs pater ſeruos ſuos ꝓpter delicta filij increpauit: vt filiꝰ hoc notādo ſe emēdaret: Et h̄ faciēs ꝓpoſuit eis iſta dicēs. ꝙ erat qdā ruſticꝰ q̄ poſuit vitulū ad aratrū. q̄ arare rēnuēs adiūxit ſibi antiquū bouēꝫ qui erat arare ꝯſuetꝰ. p̄cipiens ſibi ꝙ nō multū araret ne ſe nimiū fatigaret. ſꝫ ꝙ p̄beret bonū exēplū boui minori. vt ſic bos minor rebellis ꝑ bouem antiquū inſtrueretˀ in arādo: ¶ Allegorice ꝑ filiū rebellem patri poſſunt intelligi peccatores nō obediētes p̄ceptis dei. ꝛ per patrē intelliguntˀ ſp̄uales inſtructores. ſcꝫ p̄dicatores ꝟbi diuini. q̄ p̄cedere debent peccatores ꝟtuoſis exemplis ꝛ doctrinis. ꝓponendo eis vitā ꝛ exempla ſcōꝝ. vt ipſi peccatores ſic exēplo ꝟtutis attracti vitā poſtponāt erroneam

De vipera et lima

tale aīal cupida domū
Vipra fabrilem dapis anxia tendit in edem
inchoat. ſ. vipra mordere ſᶜ incipit
Incipit hec limam rodere: lima loqui
ignoras meā poteſtatē meus honor ignoras
Neſcis poſſe meum. que ſit mea gloria neſcis
morſu ꝯturbaris ſcꝫ lima morſu
Dente meo tereris. non ego dente tuo
ꝯtero .ſ. meo
In tenuem ferrum forti molo dente farinam
cecidit .i. fortis
Et cadit a tritu dura farina meo
ex ferro facta .i. meo dente
Ferrea precenti caſtigo tubera morſu
talia entia diuido .i. entia
Aſpera plena ſeco. longa foranda foro
fauus es morſu impotenti
Deliras igitur ꝙ dente minaris inarmi
gaudeo crucior dolores pati triſtaris
Rideo ꝙ ferior vulnera ferre gemis
potentē potēs diligit potētior punit
Fortem fortis amat. nam fortem fortior angit
potētiori paueat venire minor debilior
Maiori timeat obuius ire minor

Cum commento

¶ Hic au. po. aliã fa. que docet ꝙ hõ impotẽs non dꝫ ſe ſociare forti. qꝛ
ex hoc ſepe damnũ incurrit. Subdit ꝙ fortis ſepe vincit ab alio fortiori.
Iſtud nobis declarat ſic fabuloſe. q̄dã eni tpe vipa venit ad domũ fabri
cã querẽdi cibũ. ⁊ incepit rodere limã ferreã. qđ ſentiẽs lima dixit. O tu
miſer nõ potes mihi nocere. ſed potius dentibꝫ tuis. qꝛ durior ſum q̄ dẽ
tes tui. Nã poſſum terere maſſam ferreã in tenuẽ farinã. poſſum etiã fa-
cere aſpa plana. ⁊ pforare pforãda. q̄re multũ ſtultizas te opponẽdo mihi
qꝛ licet ferior a te. non tñ inde doleo ſed rideo. ⁊ tu poteris inde reportare
vulnera. Allegorice p limã intelligit deus omnipotẽs. per viperã ſo
ſtulti ⁊ pctõres. qui ſe diuine opponũt voluntati p ſua peccata. nõ tñ deo
ſed ſolum ſibiipſis nocere pñt. ſ. eternã damnatõem incurrentes

De Impote[ntia]

bellum illis aialibꝫ illa aia lia miles
Pugna lupis opponit oues. ouiumq̄ ſatelles
h aial hoc aial h auxilio ꝯfidit
Eſt canis. eſt veruex. hac ope fidit ouis
victoria expectat diffidit exercitꝰ
Palma diu dormit. deſperat turba luporum
fingens pacẽ inuadere illud aial
Et ſimulans fedus ledere temptat ouem
pacẽ iuramẽto ꝯfirmat
Fedus vtrunq̄ fides iurato numine firmat
pignere ſtabilit
Id lupus id ſimplex obſide firmat ouis
tribuit accipit
Datq̄ lupus mala. ſana canis. recipitq̄ luporum
filios timuit .i. picula ꝯſiderat
Pignera. nec metuit. nec ſua damna videt
p qñ ꝑcipit vociferare
Dum natura iubet natos vlulare lupinos
ꝯgregatio lupoꝝ fremit pacẽ fractã interrogãs
Turba lupina fremit. federa rupta querens
igit ouis defenſoris indigẽs in ſanguie morit
Ergo pecus tutoris egens in viſcera mergit
defenſore deſtituta ſuccũbit
Preſide nuda ſuo. ſic tumulatur ouis
defenſorẽ ſeruare .i. optima
Tutorem retinere ſuum tutiſſima res eſt
p qꝛ defenſor deeſt inimicꝰ nocere
Nam ſi tutor abeſt. hoſtis obeſſe poteſt

De bello lupoꝝ ⁊ ouiũ

¶ Hic au. po. aliã fa. cuiꝰ documentũ eſt. ꝙ in tpe neccitatis tutũ eſt hre
defenſores ⁊ amicos. Concludit etiã. ꝙ ciuitas vel oppidũ ſapiẽtes hñs
ꝯſules cauere debẽt ne illos expellãt. vel in obſides mittant. Iſtud nobis
fabuloſe declarat ſic. quodã eni tpe oues ⁊ lupi habebãt inter ſe guerras

De querẽda o[…] aduerſus alig[…] cauſa nocẽdi

oues q̃dē ꝓ defenſoribꝰ habebāt canes ⁊ verueces. lupi aūt nō habebāt
aliq̃s defenſores Cū ḡ lupi deſperarēt de victoria miſerūt ſuos legatos
ad ptem aduerſam ad tractandū de pace ⁊ ꝯcordia. Pacē aūt ſic initā
obſide firmauerūt. Lupi ꝓ ouibꝰ ſuos miſerunt catulos. ⁊ oues ecōtra
ſuos dederūt ſatellites Cūqꝫ ḡ catuli lupoꝝ ſm̄ inſtinctū nature inciperēt
vlulare. lupi hoc audiētes magno cū furore ad caulas ouiū cucurrerūt
dicētes Jam cognouimꝰ federa pacis ſtatute a vobis eſſe fracta. qr ca-
tuli nr̄i quos penes vos habetis in fortitudine clamāt ad nos. auxiliū et
defenſionē a nobis implorātes. q̄re iam venimꝰ cum furore illoꝝ iniur iā
vindicare. ⁊ ſic oues omni deſtitute defenſione ſuccubuerūt

De ſilua et ſecuri

cū quo indiget ſcindere
Quo teneatur eget nil auſa ſecare ſecuris
s. ſecuri ſilua rogat ſilua annuit
Armet eam lucus. vir petit. illa fauet
ſiluā inuadit in domo
Vir nemus impugnat. laſſans in ede ſecurim
ligni vna plaga incidit
Arboris omne genus vna ruina trahit
.i. ſilua dixit obedio mihiipſi occaſio ruine
Lucus ait parco. mihimet ſum cauſa pericli
s. lucū ſecat .i. manꝰ ruſtici
Me necat ex dono ruſtica dextra meo
dānificari poſſis inimicū ꝯfortare
Unde perire queas hoſtem munire caueto
s. mediāte s. hoſte
Qui dat quo periat. quem iuuat hoſte perit

¶ Hic au. po. aliā fa. cuiꝰ documentū eſt. ꝙ q̄ hoſtem ſuū nutrit ⁊ armat
ſibiipſi damnū ⁊ cladem infert Iſtud innuit nobis fabuloſe ſic. q̃dā eni
tpe faber q̃dā in ſua arte pitus ſecuri fabricauerat. ſed illiꝰ vſum manu-
brio deficiēte hr̄e nō poterat. Ille ꝓ ope ligni indigēs qđdā nemus ac-
ceſſit. ⁊ ipm̄ ſup ſua neccitate ꝯſuluit. Arbores aūt annuētes ꝯſiliū ⁊ auxi-
liū ipſi dederūt. cū in vtroqꝫ abundarēt. Lignoꝝ itaqꝫ vulgus pncipatū
et regimē nemoris albe ſpine ꝯceſſerūt. cuiꝰ ergo habēda erat grā vt faber
id qđ petijt obtineret. Rogata ḡ dn̄a nemoris benigne annuit. ⁊ p̄cepit
orno vt fabro ſubueniret ⁊ cito eum expediret. Ornus aūt cito paruit ⁊
manubriū ſibi ꝯceſſit. Faber aūt habito manubrio ſecuris induſtriā in
aliud expiri cepit. q̄ laudē meruit. ⁊ incudi obediēs fuiſſe ꝯmendabatur.
Poſtea omne genus lignoꝝ cepit incidere ⁊ detrūcare. Quare tunc ar-
dua q̄rcus graui leſa vulnere plagas ſuas fraxino ꝯquerit. que ſocia cla-
dis rn̄dit. merito hec patimꝰ. cū fabro inimico nr̄o ꝯſiliū dedimꝰ ⁊ auxiliū

De cane et lupo

cū illo aīali nemus aſſociat dicit pulchra
Cum cane ſilua lupum ſociat. lupus inquit amena
.i. cute ſplēdes abundātia ciboꝝ apparet
Pelle nites. in te copia facta patet

s[c] lupi ĩpinguat .i.dñi
Pro verbis dat verba canis. me ditat herilis
amicicia s[c] meo s[c] canē nutrit .i.tota familia
Gratia cum domino. me cibat ipſa domus
tpe nocturno ꝓmulgo .i.ſecurā
Nocte vigil fures latratu nuncio. tutam
.i.cuſtodio edem .i.ſtramē .i.lectū
Seruo domum. mihi dat culmus in ede thorum
s[c] ꝟba ꝓfert deſidero
Hec mouet ore lupus. cupio me viuere tecum
accipiāt eſcam
Communē capiant ocia noſtra cibum
ꝑbet opto habitare
Reddit verba canis. cupio te viuere mecum
.i.eadē s[c] ambob[9] victū
Vna dabit nobis menſa manuſq; cibum
lupus annuit imitat[r] .i.collum canis
Ille fauet: ſequiturq; canem. gutturq; caninum
inſpicit īterrogat q̄re ceciderūt crines
Reſpicit. ⁊ querit. cur cecidere pili
s[c] canis .i.vt nō poſſim offendere
Inquit. ne valeam morſu peccare diurno
.i.ligas diurnas porto exigēte diſcurro
Vincla diurna fero. nocte iubente vagor
donat abundātia
Reddit verba lupus. non eſt mihi copia tanti
ſuilis ꝯditōis .i.ꝓpt amorē gule
Vt fieri ſeruus ventris amore velim
felicior .i.paup .i.q̄ diues ſuus
Ditior eſt liber mendicus diuite ſeruo
ſāmul[9] ſeipm s[c] bona s[c] hō poſſidet
Seruus habet nec ſe nec ſua. liber habet
.i.valde dulce .i.fundat
Libertas predulce bonum bona cetera condit
s[c] librate s[c] lupo
Qua niſi condatur nil ſapit eſca mihi
mentis eſca .i.iocūditas
Libertas animi cibus eſt. ⁊ vera voluptas
s[c] librate abundās ditior nō poteſt
Qua qui diues erit. ditior eſſe nequit
nō volo meā voluntē ꝓ prauo cōmodo
Nolo velle meum pro turpi vendere lucro

Liber Eſopi

libtates fiat .i.paup
Has qui vendit opes hic facit vt ſit inops
.i.p omni amittit
Non bene pro toto libertas venditur auro
.i.de celo datū excellit mūdi diuitias
Hoc celeſte bonum preterit orbis opes

Hic au.po.aliā.fa.cui⁹ documentū eſt.ꝙ nihil eſt melius libertate.qd
oſtendit ꝑ lupū ⁊ canem. Quodā em̄ tpe canis ⁊ lupus obuiauerūt ſibi
mutuo in quadā ſilua. Lupus aūt ſalutās canē ait illi. Care frater. q̄re
tā pulcher ⁊ iocūdus es Cui canis.cā quare tam pulcher ſum ⁊ pinguis
eſt.qꝛ bona dieta ⁊ magna quies pſtant mihi forme laudes.cū em̄ ningit
aut pluit ſub tecto manere poſſum die ac nocte.⁊ ſomnos duco ſuaues ⁊
ſomnia leta.nullamqꝫ habeo ſollicitudinē.cibus em̄ meus ſp paratus eſt.qꝛ
dn̄s meus ſuo pane me paſcit. ⁊ tota familia mibi ꝓijcit oſſa. ⁊ pinguia
vaſa lingo Cui lupus ait.lōge melior eſt vita tua q̄ꝫ mea. hinc em̄ nō eſt
mirandū ſi pellis tua tā nitida ſit. O q̄ꝫ felix eſſem ſi talē vitā ſaltē ꝑ an
num ducerē. Cui canis.talē vitā de facili acq̄reres.ſi libera colla tua ſer
uituti ſubdere velles.ſunt em̄ caſtra ville ⁊ vrbes quibꝫ nō parum accep
tus eris.etſi dn̄m meū non contempſeris ipſe cū gaudio ſuſcipiet te.ſi bo-
nos mores ⁊ obſequiū cum bona fide ꝓmiſeris Cui lupus. o cariſſime
frater.vba tua me valde oblectāt.⁊ dulcit̄ ſonāt in auribꝫ meis Dn̄s em̄
tuus pre oībꝫ mihi placet.ḡ rogo te mihi ductor eſſe velis ad eum.⁊ bo-
nus ⁊ māſuetus mihi ſis Itaqꝫ villā adeunt lupus ⁊ canis ſociali confabu
latione iter ꝓſequētes Dum aūt aurora fulgēte ſe mutuo aſpicerēt vidit
lupus collū canis denudatū.⁊ mox ait. Quid tibi vult circul⁹ ille in col-
lo tuo Cui canis.ſolebā in iuuētute mea contumax eſſe ⁊ ferox.⁊ mordebā
tā notos q̄ꝫ ignotos.tūc iratus dn̄s meus vberibꝫ ⁊ vinclis me domuit.
precipiēdo ne aliquē preter furē ⁊ lupū offenderē His auditis de ꝓpoſi-
to ſuo lupus auerſus ait. Quoniāquidē ita volo tibi grām dn̄i tui cum
vinculis relinq̄re. ego aūt ꝑ nulla grā ⁊ glā vincula ſufferre poſſum. Sic
ergo tibi tua ſuilis conditio.mihi aūt maneat mea libertas Et ſic lupus ad
ſiluā.canis aūt ad villā reuerſi ſunt Moralit̄ hic inſtruimur.ꝙ mag᷒
iocundū eſt miſeriaꝝ eſſe dn̄m q̄ꝫ diuitiaꝝ ſeruū Et iocūdius ē pauperē
in libertate viuere. q̄ꝫ diuitē ſub alieno nutu ⁊ contēptu

De cōtentiōe ventris ⁊ alio rū membroꝝ

accuſant auari illa mēbra ocioſitatē
Acuſant auidi pes ⁊ manus ocia ventris
ſolūmodo cibaria
Omnia ſolus habes lucra.labore cares
.ſ.man⁹ ⁊ pedes exhauſit nutrit pigritia deuoras
Nos labor edomuit. te fouet inertia. ſorbes
ſollicitudo ꝓcurat
Omnia. que noſtri cura laboris emit
ſuſtinere onus intēde
Diſce pati famis aſpere iugum.vel diſce labori

.i.induſtria .i.nutriat
Cedere.teqꝫ tui cura laboꝛis alat
ſubuenire rennuit .i.vacuū
Sic ventri ſeruire negat.ſe venter inanem
inuenit petit auxiliū tribuit
Comperit.oꝛat opem.nil dat auara manus
sc venter reſumit sc man⁹ sc ventrē
Ille pꝛeces iterat.iterum fugit illa pꝛecantem
ꝓfundo perit sc naturalis
In ſtomachi fundo toꝛpet.abitqꝫ caloꝛ
eſurie perit arida maxillas
Victa fame natura fugit.vis arida fames
claudit ꝯſuetū ꝑmittit nutrimentū
Obſerat:et ſolitum non ſinit ire cibum
cibos tarda infirmi
Vult epulas dare ſera manus.ſed coꝛpoꝛis egri
.i.amiſſa foꝛtitudo .i.totū coꝛpus
Perdita vis refugit.machina tota perit
null⁹ hō ſufficiēs eſt
Nemo ſibi ſatis eſt.eget omnis amicus amico
tu hō.hoīb⁊ miſereri tibiipſi
Si non vis aliis parcere parce tibi

¶ Hic ponit documentū ꝙ nullus dꝫ habere tantā ꝯfidentiā de ſeipſo ꝙ velit carere amicis. Et hoc oſtēdit nobis ꝑ manus ⁊ pedes ⁊ ventrem. Quodā eīn tpe ꝯtentio facta eſt inter ꝑtes coꝛpis.⁊ dixerunt pedes et man⁹ ventri ⁊ capiti:noſtri gratia vos viuitis ⁊ valetis.qꝛ nos inceſſanter agimus ea quib⁊ mediante vos gloꝛiā habetis.ſed cedāt lites qꝛ nos āmodo laboꝛare nolim⁹. qꝛ ad vſum noſtrū ꝓuo laboꝛe indigem⁹.ſic ergo pes ſtetit quietus.⁊ manus iacuit ocioſa.frons aūt dolere cepit ⁊ ceruix artari.ipſa quoqꝫ fames cerebꝛi nouerca capiti grauamen intulit.qd tandē manus ⁊ pedes ſentiendo ceperūt de ventris penuria debilitari. Tūc ergo dextra mouit opus:⁊ pedes currere ceperūt vt releuarēt ventrē ⁊ caput:ſed ob longa ieiunia ⁊ iā oblitus ciboꝝ:eſcā oblatā rennuit et eā recipe nō potuit.tedio igit laboꝛabāt.quē moꝛbū phiſici appetitui ꝯtrariū dicūt:et tūc queſierūt vndiqꝫ ſubſidiū.ſed nullū ꝓfuit Nota liter.ergo nullus debet aliū vexare ne ſeipſum perimat

De ſimea et vulpe

illud aīal fetido culo tribuit auriculā
Simea de turpi queritur nate poꝛrigit aurem
nō ꝯcipit .i.i aīam auditu.oꝛōnes
Vulpes nec recipit mente.ſed aure pꝛeces
loqtur culi vituperiū honoꝛē
Simea ſic fatur.natis vt mihi dedecus oꝛnem

De iniqua im
bratione

¶ Liber Eſopi

ad qđ eſt vtile paſcua .i. ſcobare
Quid prodeſt nimios campos inſculpere cauda
ſatiſ eſt s^e aliq̄ ſimee modica
Sufficeat caude pars mihi parua tue
q̄ ps caude vtilis eſſet vulpi
Quod mihi prodeſſet eſt tibi pondus iners
dicit incōmodas grauitate
Jlle refert. nimio damnas de pondere caudam
curta nō grauis incōmoda
Eſt breuis: eſtqꝫ leuis. hec duo damna queror
magꝭ volo ꝙ tegat terrā ſimee pulcritudinis
Malo verrat humum q̄ꝫ ſit tibi cauſa decoris
coopiat turpes ſcꝫ cauda mea clunes
Quā tegat immundas res bene munda nates
ſupfluū diuiti diuitē faceret. pauperē
Jd nimium nimioqꝫ magis ditaret egenum
min⁹ puū paupi eſtimas. s^e hō ꝓdeſſe
Quod minimum minimo credis auare nimis

¶ Hic ponit documētū ꝙ illa (q̄ ſunt modice reputatōis diuitibꝫ) bn̄ prodeſſent paupibꝫ. qđ declarat̄ p ſimeā ꝛ vulpē. Quodaꝫ em̄ tpe ꝯtigit ꝙ ſimea vidit vulpē lōgā caudā hn̄teꝫ. cui dixit. Miror qđ tibi valeat hec lōga cauda. ꝛ eſt res diſſilis. cuꝫ tibi ſupfluit. ego aūt ꝛ pueri mei ſine ea naſcimur. Cū g̃ ſit tibi magis oneri q̄ꝫ vtilitati. maxime cū te venatores inſequūt̄. vellē vt dares nobis pte illā q̄ tibi ſupflua eſt. qꝛ nobis bn̄ deſeruiret. Rn̄dit vulpes. etiaꝫ ſi adeo eſſet grauis cauda mea vt eam vix portare poſſem. tn̄ nō eris tu inde honorat⁹. Moralit̄ ſic eſt de diuitibꝫ auaris. q̄ licet ſupflua hn̄t nunq̄ꝫ tn̄ aliqđ impartiri volūt paupibꝫ

miſericordia
aritia

De aſino optante morteꝫ

qn̄ nūdinas. celerā cupit moleſtat. aſinū
Cum fora feſtinus lucro petit. inſtat aſello
mercator aſinū onere baculo ꝑcutit
Jnſtitor. ꝛ preſſum pondere fuſte premit.
aſin⁹ mortē cupit morte ſpōdēte requiem
Jlle necem ſperat. nece promittente quietem.
morte pacta durare ſcꝫ poſt mortē
Sed nece completa. viuere pena poteſt
qꝛ qn̄ ꝑlia s^e rex s^e fit
Nam cum bella facit ꝛ tympona pellis aſelli
poſt hec ꝑcutit̄ s^e pelli ꝑcuſſione
Hinc laſſatur. ꝛ hinc pulſa tonante manu
hoī tpalis obeſt ſibiipſi deſtruere tpalē
Cui ſua vita nocet caueat ſibi rumpere vitam
morte bonis opibꝫ
Non nece. ſed merito iure quieſcit homo.

Hic ponit documẽtũ q̄ null⁹ ꝓpter miſeriã dʒ ſperare mortẽ. qꝛ mors ē terribiliſſima. qđ oſtendit ꝑ aſinũ ſic. Quodã eñ tp̄e ↄtigit q̄ q̄dã negociatoꝛ feſtinãs cũ aſino ſuo onuſto nũdinas ingredi grauiter eũ cedebat aſin⁹ ãt plagis ⁊ itinere feſſus optabat mortẽ ſperãs laboꝛes ſuos morte t̃minari. ſʒ eo mortuo de pelle ſua facta ſũt belli tympona. q̄ aſſiduis tõſionib⁹ ⁊ vſib⁹ agitabant. ⁊ aſin⁹ (q̄ ꝑ mortẽ ſperabat eſſe ſecur⁹) etiã p⁹ mortẽ cedebat vt ꝑus. Moꝛalit. ꝑ aſinũ intelligunt peccatores q̄ aliq̄n mortẽ vocãt vt plagis ꝑuent. ſed poſt moꝛtem magis vexant in inferno

De ceruo et bobus

agitat⁹ venaticoꝝ fugã capit deuia. nemoris
Motus voce canum ceruus fugit. auia ſilue
dimittit ꝑ̄ta ſtabulũ boũ intrat
Deſerit. arua tenet. clauſtra bouina ſubit
Dr ſilue obſcura prati
Bos ait. aut luci tenebras. aut deuia campi
ſecu⁹ ꝑcurreres tardus ibi velox
Tutius intrares hinc piger. inde leuis
ad ſtabulũ dominus
Huc veniet cuſtoſq̄ʒ boum ſtabiliq̄ʒ magiſter
.ſ. cuſtos ⁊ mgr̄. ceruũ vel cuſtos vel dñs
Si duo vel tm̃ te videt alter obis
dr ceruo mortẽ pietas auferat
Ceruus ait. mihi veſtra necem clementia demat
cooꝑire ceruũ ſtraminib⁹ nox
Condite me latebꝛis dum iubet vmbꝛa fugam
ceruũ cooperiũt viſitauit
Hunc tumulant feno. preſepe reuiſit aratoꝛ
folijs ꝓuidet nutrit iumẽta
Frondibus ⁊ feno munit. aliq̄ʒ boues
aratoꝛ recedit letatur
Hic abit ac ceruus pericula vitaſſe gaudet
refert grãꝫ actões ſcʒ ſenioꝛ. dr
Bobus agit grates. e quibus vnus ait
facile. euadere sᶜ cuſtodẽ mgr̄ dom⁹
Eſt leue vitare cecum. ſi venerit argus
mgr̄m valueris euadere tutus
Argum ſi poteris vincere. victoꝛ eris
.i. acute videt argo ꝓtinere sᶜ boues
Centum habet oculos. cui ſe debere fatentur
domiciliũ famuli oẽs poſſeſſiones
Et domus et serui: totaq̄ʒ iura loci
ceruũ īuenit mgr̄m
Res tua te reperit. argum res altera cecum

cerno dormit argo
Qui tibi dormitat ſcit vigilare ſibi
ceru⁹ vir itrat pabulū dat
Hic ſilet. argus init ſtabulum. bobuſq; miniſtrat
plus macilētos
Plus equo tenues viderat eſſe boues
puidet pabulis ꝯmouet. iracūdia
Dum munit preſepe cibo. dum fulgurat ira
audax aſpicere patefiūt
Auſa videre diem cornua longa patent
iacet in ſtabulo dixit. cerno .ſ. ceruū
Quid latet hic. quid ait video. ſentitq; latentem
euent⁹ ſcꝫ ceruū gaudēs in vſum ſue coq̄ne
Et bona fortune munera letus habet
ad ſuū velle dominoꝝ
Exulis eſt non eſſe ſuum. vigilare potentis
dormire famuloꝝ ſuccurrere
Stertere ſeruorum velle iuuare poteſt

Hic ponit documētū ꝙ ſtertere eſt ſeruoꝝ ⁊ vigilare dn̄oꝝ. Qđ decla-
rat fabuloſe ſic. Quodā em̄ tp̄e ceru⁹ venatoꝝ ſtrepitu perturbatus. vt
mortē euaderet villā perijt. ⁊ bob⁹ ſociat⁹ cū eis ad p̄ſepe intrauit. Qui
bos fert dixiſſe. q̄d voluiſti miſer huc ad mortē venire. ſilua te meli⁹ ſer-
uaret. aut leuis vngula ſeruaret te in campo. At ille rn̄det. rogo te parce
mihi ⁊ noli ꝑdere me. q; iā in crepuſculo ſaluus abire potero. his dictis
in ſecuro loco ſe poſuit. ſic itaq; latitās bubulco bob⁹ pabulātib⁹ occult⁹
remanſit. hinc ille gauiſus grates bob⁹ reddidit ꝙ fugiēti locū dediſſent
Tūc vn⁹ corꝑe grauis ⁊ grādis ait illi. ſaluū te q̄dē fore volumus. ſꝫ ca-
uendū eſt ne ab alio videaris q̄ centū oculos hꝫ ille eſt q̄ nobis dn̄at. a q̄
ſi viſus fueris nihil p̄ter vitā offerre poteris. His ſic ꝯferētib⁹ ecce dn̄s
ingredit̄ ſtabulū. ⁊ q; nuꝑ ꝑ ſeruoꝝ negligentiā viderat boues macilen-
tos. acceſſit ad p̄ſepia curā boū h̄n̄s. duꝫ ḡ p̄ſepia diligēter exq̄rit cornu
latitātis cerui apprehendit. vocatiſq; ad ſe bubulcis de ceruo inq̄rit qn̄
et q̄uo ſtabulū intrauerat: at illi ſe neſcire dixerūt. gauiſus ḡ dn̄s ceruum
bn̄ cuſtodiebat Moraliter. vtile eſt fugere cū ꝑ pugnā ſaluare ſe nō p̄t
prodeſt em̄ dn̄o reb⁹ ſuis curam preſtare ⁊ diligentiam

De iudeo ⁊ pincerna

portat diuitias ſᶜ timoris corde
Fert iudeus opes. ſed onus fert corpore maius
ꝯpūgit iudꝫū ſolicitudo exteri⁹
Intus adurit eum cura: laborq; foris
ideo timore iudeo dono. illi⁹ terre fauorem
Ergo metu damni ſibi munere regis amorem
acq̄rit dato viatore ſecur⁹ ꝑgat
Firmat. vt accepto preduce tutus eat

.i.regis iudeū ꝓpinator ducit s^c pincerne ꝯmouet
Regius hunc pincerna regit. cor cuius adurit
auida cupido s^c pīcerna gladio homicidiū
Auri dira fames. qui parat enſe nephas
nemus adeſt intrant in vrbis s^c pincerne
Silua patet. ſubeunt: iudeus in ore ſequentis
ꝯſiderat s^c ꝛ tu ſꝓcedas s^c iude⁹ pīcerna .i.nō vult ꝓcedere
Cor notat. ip ſe ſequar dixit. ꝛ ille negat
enſem euaginās s^c hō s^c pīcerna moriaris
Et gladium nudans. nullus ſciet inquit. obito
iudeus dt pctm̄ iſtud pandet
Ille refert. ſcelus hoc iſta loquetur auis
.i.euolat ex buſco tal'auis auē digito mōſtrat
Proſilit ex dumo perdix. hanc indice ſignat
ſtatī āputat gladio s^c iudei diuitias capit in ʒabulo corpus
Mox rapit enſe caput. et opes metit. in ſcobe funus
ſepelit ꝯplet veloces in mūdo circuit⁹
Celat. agit celeres annus in orbe rotas
s^c aſſas .i.regis menſe ꝓpinator apportat
Perdices domini cene pincerna miniſtrat
s^c pīcerna .i.ceſſat pīcerna
Ridet. ꝛ a riſu vix vacat ille ſuo
narrari vult pīcerna narrare tardat
Rex audire cupit. hic cauſam dicere differt
s^c ꝯſilij .ſ.rex ꝛ pīcerna s^c pīcerna rex inq̄rit
Fit locus. ambo ſedent. hic ſilet. ille rogat
iraſcit hilari fingit leticiā facie
Rex dolet. ꝛ leto mentitur gaudia vultu
ꝯſulatus .i.acq̄eſcit
Regis conſilium. conſilioq; ſedet
ꝓpinatorē .i.patibuli .i.dignū s^c regis decernit
Pincernam crucis eſſe reum ſententia prodit
patibulū delictū punit patibuli
Crux meritum flagitat iure fauente crucis
interficias aliquē ꝯſulat
Ut reprimas quemq; nullum tibi ſuadeat aurum
p q: bonu rē s^c tpalē cōeſta rapina diminuit
Nam decus ꝛ vitam meſta rapina rapit

¶ Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū eſt. q nullus ꝑſumat aliū interficere vt capiat bona ſua. q: tales ad malū finem deueniūt. Et hoc oſtendit nobis q̄ quendā iudeū. qui magnū portans theſaurū qoddā nemus dum

trāſiret ꝓpter timorē queſiuit ductorē. Qre regē acceſſit ſaluū ab ipſo petē
do ꝯductū ꝑ terrā ſuam. Et pincernā regis ductorē ſuſcepit. q̄ vidēs iu/
deum magnū ferre theſaurū ipm interficere cogitabat. Iudeus aūt atten
dens nequiciā ſuā dixit ei. p̄cedas tu ego ſequar. Pincerna aūt rennuit
et euaginato gladio dixit. nullus videbit ꝙ ego te interficiā. Cui iudeus
hec auis reuelabit latrociniū tuū. ⁊ ſtatim ex dumis perdix qdā euola/
uit. pincerna ꝓo nō curauit ſed iudeū interfecit. ⁊ in zabulo ſepeliuit. Po
ſtea ꝯtigit ꝙ pincerna dn̄o ſuo ꝑdices p̄ſentaret. ⁊ tunc adeo ridere cepit
ꝙ vix a riſu ſe ꝯtinere potuit. Rex aūt hoc videns cām ſui riſus exq̄ſiuit
Pincerna vero dilationē petijt. qui poſtea metu ⁊ minis ꝯpulſus ſeriem
facti regi narrauit. quō ſcʒ iudeū interfeciſſet ⁊ bona eius rapuiſſet. Quo
audito iratus eſt rex. ⁊ ſimulata fronte abiens ꝯſilium ꝯuocauit. ⁊ factū
pincerne ibi ꝓpalauit. Vn̄ ⁊ ſentētia mortis ꝯtra eum lata eſt ꝙ ſuſpēde/
retur. ⁊ ſic in patibulo digne ⁊ iuſte ſuſpēſus eſt

De ciue et miles

sc diues .i. miles habitāt sc miles sc gerit
Quis eques ſub rege vigent. hic prelia regis
sc ciuis diſponit diuitias miles ciuis
Hic diſpenſat opes. hic vir et ille ſenex
odioſe ꝯmota buccas inceſa
Inuide perflata genas ignita dolorum
sc militē ledit .i. ꝓpt̄ honorē
Flammis fax iuuenem mordet amore ſenis
falſas mentit̄ q̄rimonias
Regis in aure truces fingit de ciue querelas
sc ciuis .i. diſpēſator diſſipator sc ciuis
Eſt tibi non paſtor. ſed lupus iſte ſenex
diuitē faciūt auget̄ ſua ſuba .i. furtiuis reb⁹
Ditant furta ſenem. creſcit ſua copia furtis
de theſauro pecunia abciſa
Eſt ſua de cenſu gaza reciſa tuo
ꝯfirmabo .i. mea dicta sc ꝓpria ꝯfiteri
Firmabo mea verba manu. ſua furta fateri
sc ciuē ꝯpellā .i. duello iudicāte verax
Hunc faciam. bello iudice verus ero
sc ꝟba turbāt ꝓpoſita ciuē .i. fragilis ſenectus
Iſta mouent obiecta ſenem. plus fragilis etas
sc ciuē turbat .i. infamia reputat᷒
Hunc mouet. ⁊ ſenij crimine viſus obes
.i. fauent ſeni duellet
Parcunt iura ſeni: ſi pro ſene pugnet amicus
sc ciui dilectio p̄mij sc ad duellandū p ipſo
Cui nullius amor fenoris arma probat

querit .i. ꝓpugnatorē nō inuenit s' ꝓ ſene
Mendicat pugilem. ſed abeſt qui pugnet amicus
ꝓ qꝛ recedit necitate ficta dilectio
Nam refugit viſo turbine falſus amoꝛ
ꝓ qn̄ ſonat falſos ꝯturbat
Dum foꝛtuna tonat fugitiuos terret amicos
diligit .i. ſola necitas inſtruit
Et quis amat quis non ſola pꝛocella docet
ꝯuiuiū ꝯtrahit ꝓponit .i. pugnā
Cena trahit ciuem. defert vox vna duellum
ꝯmouet hoīes diſcūbētes ꝗrimonia
Sollicitat menſam iuſta querela ſenis
muneribꝫ feci ſcꝫ ꝓbo
Quos meritis emi. multos mihi fecit amicos
longū tempꝰ s' amicos ꝯuertit modicū tp̄is
Longa dies. cunctos. abſtrahit hoꝛa bꝛeuis
.ex tātis amicis nō fuit
De tot amicoꝝ populo non reſtitit vnus
s' opem exhibui s' hoībꝫ reddit auxiliū
Quamqꝫ dedi multis nemo repenſat opem
putabā ꝗete fungi ꝯuenit
Rebar pace frui. mea paci congruit etas
deſtruxit .i. latens inuidia
Sed mea turbauit gaudia liuoꝛ edax
.i. inimico victoriā dederūt s' ego
Hoſti multa meo palmam pepigere: tepeſco
s' miles .i. foꝛtitudīe miles
Ille calet. careo viribus. ille viget
ꝯtractaui s' miles
Arma parum noui. ſe totum pꝛebuit armis
s' ciui debilis foꝛtis s' militi
Eſt mihi, viſus hebes. viſus acutus ei
nihil ꝓmittit auxiliū recte ratio
Nil mihi ſpondet opem niſi iuſte gratia cauſe
debili ꝯquerit defenſoꝛe .i. cā iuſta
De fragili queritur pꝛeſide cauſa potens
.i. defectū pauet .i. animi
Coꝛpoꝛis eclipſim timet alti copia coꝛdis
ꝓ qꝛ debili diffidit s' militꝫ s' armata
Nam fragili peccat mens animoſa manu

Liber Esopi

.i.falſa ſplēdide diffamia
Si turpis nitide mendax infamia vite
ingerit ſplēduiſſe ꝓdeſt
Infigit maculas. quid nituiſſe iuuat
.i.diffidit triſtat̄ ciuis ꝯſolat̄ ruſticus
Deſperat lugetq; ſenex. hunc lenit arator
s^e^ arator ciuis arat .i.annale preciū accipiēs
Qui ſenis arua colit. annua lucra ferens
s^e^ aratorē mouet miſcōia accipe .i.pugnā
Me ſtimulat pietas pro te proferre duellum
aratori s^e^ manus s^e^ ad duellandū
Eſt mihi pro domino dextra parata meo
aduenit s^e^ ꝯueniēs .i.pugne
Ecce dies oritur. locus eſt tempusq; duelli
.ſ.miles ⁊ arator .i.in aīo .i.pīter
Stant pugiles. ineunt mente manuq; ſimul
militi dedecus duellet talis bō
Eſt equiti fetidum ꝙ ſtet ꝙ pugnet arator
eſtimat s^e^ a milite niſi miles
Necq; putat victum. ni cito vincat eques
fortitudo nō meminēs s^e^ mali
Nil de ſe retinet virtus oblita futuri
s^e^ manus violētas expēdit ꝟtutes
Dextera corporeas prodiga fundit opes
ꝟbera s^e^ miles inutiles emittit
Ictus ipſe ſuos ſteriles expendit in vſus
ꝑcutiēs ruſticū ſeipm̄ plus ledit
Et feriens hoſtem ſe magis hoſte ferit
fortitudīs occultat ruſticus
Sed proprie virtutis opes abſcondit arator
donec oportunitas tribuat̄ temp⁹
Dum locus expenſe detur ⁊ hora ſue
decipit .ſ.clipeo repellit ꝟbēra
Aut motu fallit. aut armis temperat ictus
s^e^ arator audax fit s^e^ manus ꝯſiderat
Et metuens audet. dextra locumq; notat
augmētat ꝟbera faciei
Producit minas frontis vtrumq; iubar
s^e^ ruſticus euigilat intēdit ꝟbera
Dormitans vigilat. ⁊ ceſſans cogitat ictus
pauſa .i.aſtutie cā metus
Nec mora non artis ratio. ſed cauſa timoris

.i.eſtimat᷑ vtens apparet fatuus
Creditur. arte fruens eſſe videtur iners
.i.letatur miles ſupaſſe eſtimãs vilipẽdit aratorẽ
Gaudet eques viciſſe putans. ſpernitqꝫ bubulcum
sc miles abſtergit .i.a facie ſua
Sudoremqꝫ ſuum tergit ab ore ſuo
tardatõem militẽ ꝑcutit arator
Ecce moram neſcit equitem ferit ipſe bubulcus
in illã brachij ꝑtẽ baculꝰ bubulci ꝑcutit
In cubiti nodum ruſtica claua ferit
ꝑcuſſio .ſ.cubiti tollit᷑
Huius plaga loci totius corporis aufert
virtutẽ fugit miles sc ad terrã q̇eſcit
Robur. cedit eques. ſeqꝫ cadente ſedet
sc ipſiꝰ ruſtici q̇eſcit sc ruſticꝰ attẽdit sc militẽ
O bona ſimplicitas. ſedet ipſe. notat atqꝫ ſedentem
sc ad pugnã miles sc ruſticus
Et niſi ſurgat eques. ſurgere velle negat
sc tu miles ruſticus dt ruſtico sc dt nõ volo
Surge bubulcus ait. cui miles ſurgere nolo
.ſ.ruſticꝰ sc tu miles ruſticũ licitũ eſt
Alter ait. ſedeas. meqꝫ ſedere licet
.i.ppl's mirat᷑ .ſ.regis pñs eſt militi ſedenti
Turba ſtupet: prefectus adeſt. equitiqꝫ moranti
iubet duellet deuictus recedat
Imperat vt pugnet. aut ſuperatus eat
tardat miles dt ſuꝑauit ruſticus
Heret eques. prefectus ait. te vicit arator
.i.duellũ ceſſat intimat᷑ euẽtus duelli
Pugna cadit. regi panditur ordo rei
dicit inchoatũ ꝓſequaris pugnã
Rex ait inceptum ſoluas perfecte duellum
.i.ſuꝑationẽ fateat᷑ sc miles ruſticus
Dedecus explanet ille vel ille ſuum
duellũ reincipit᷑ q̇eſcit ſicut
Pugna redit. mileſqꝫ ſedet velut ante ſedebat
sc tu miles ruſticus dt sc ſurgere dicit
Surge bubulcus ait. non volo miles ait
arator dt nõ vis rennuã
Cultor ait. ſi ſtare negas. me ſtare negabo

.i.pugnare intẽdas pugnare ꝑatus sc ego ruſticus
Surgere ſi temptes. ſurgere promptus ero
.ſ.miles ⁊ ruſticꝰ irridet turba p̃fectus ruſtico
Ambo ſedent: ridet populus. preſeſq; bubulco
p̃cipit duelles cede recedit
Intonat. aut pugnes. aut fuge. tempus abit
arator dicit sc miles sc ad pugnã nõ vult
Cultor ait. ſurgat. cadat ſi ſurgere negat
verbera p̃fectus dr̃ verbera miles
Percute preſes ait. percute ſurget eques
ruſticũ militẽ deuicti aſſcribere tytulũ
Te decet aut illum victi ſibi ponere nomen
sc ruſtico nõ aſſcribã tytulũ ruſticus
Hoc mihi non ponam nomen arator ait
sc ego ruſticꝰ sc tu miles dedecus ꝑcutere
Surgo. ſurge miſer. nam turpe ferire ſedentem
sc ruſtico sc militi dedecꝰ interire /
Eſt mihi. ſicq; tibi turpe ſedendo mori
dicit sc militẽ ſtimulat miles .ſ.ruſticũ
Sic ait. ⁊ timidum ſtimulat: rogat ille ferentem
sc militi ſupato rogo .i.vincens recede
Parce mihi victo. ſupplico victor abi
ꝓſpera renouat euẽtus .ſ.ciuẽ sc ciuis .i.ſucceſſor bonoꝝ
Leta nouat fortuna ſenem. ſenis vnicus heres
inſcribit meritas acq̃rit ruſticus diuitias
Scribitur. ⁊ dignas intrat arator opes
Iuſticia vincit robora malꝰ euẽtus oſtẽdit sc fideles
Ius ſuperat vires. ſors aſpera monſtrat amicos
ꝓdeſt .i.q̃ꝫ odiũ amicicia dolo fiducia
Plus confert odio gratia: fraude fides
.i.in fine sc libri :i.duobꝫ v̈ſibꝫ intẽdit q̃libet
Fine ſui gemino verſu quod continet omnis
moralizat exponit interiꝰ ꝯtinet
Fabula declarat. datq; quod intus habet

¶ Hic ponitur vna hyſtoria. cuiꝰ documentũ eſt. ꝙ iuſticia ſꝑ ſupat iniuſticiã. Etiã applicat. ꝙ neccitatis tp̃e vera dilectio approbat. Et ꝙ amicicia p̃ualet odio. ⁊ fides fraudi. Et hoc oſtendit nobis ꝑ duos famulãtes vni regi. ſ. ꝑ ciuem antiquũ ⁊ militẽ iuuenẽ. Vñ iſti duo diu ſeruierũt regi. ⁊ miles cepit inuidere ciui eo ꝙ multã haberet copiam reꝝ tp̃alium Quare acceſſit regẽ dicens. Iſte ciuis nõ eſt vobis paſtor immo lupus qꝛ multũ ditatus eſt ꝑ bona veſtra q̃ furtiue abſtraxit. Et ꝙ v̈ba mea

vera ſint ꝓbabo corꝑe meo ſi negare velit. Vn̄ euocauit ciuem in duellū
ſed cū multa eſſent ciui obſtacula vnū maius fuit. ſ. debilis ſenectus Et
ergo rex ꝯceſſit ipſi ſi amicū aliquē haberet q̇ ſine p̄mio duellū ꝓ ipſo ini-
re vellet. ipm adduceret. q̄re ciuis multos ꝓbauit amicos. ſed nullū inue
nire potuit q̇ ꝓ ipſo duellaret. Tandē magnū parauit ꝯuiuiū omnib⁹ ami
cis ſuis narrādo eis iniuriā ſibi illatā. ſed nullus miſertus eſt eius. Vn̄
dixit. q̄ndā multos habui amicos. q̄s munerib⁹ mihi ꝓcuraui. nunc aūt
nullus opē recōpēſat. putabā eīm pacifice viuere. ſꝫ inuidia turbauit me
et qđ magis doleo multi ſpōdent victoriā aduerſario meo. qꝛ ipſe fortis
eſt ⁊ arma nouit. ego aūt non. ⁊ nihil ꝓ me eſt niſi cā mea iuſta. Tūc ara
tor ꝯpatiens dn̄o ſuo dixit. ego aſſumā duellū ꝓ te. Qđ audiēs ciuis ga
uiſus eſt valde. ⁊ extūc aſſignatus eſt dies duelli. Die aūt deputato cō
uenerūt. miles aūt in ſeipſo ꝯfidens putabat primo ictu interficere ara-
torē. ipſumq̨ clipeo ſe defendentē fortiter inuaſit. ictus ſuos inutilit̄ ex-
pendendo. Aratorē aūt vires ſuas occultantē circūſtans pp̄ls deuictū
putabāt. ⁊ ꝙ timoris cā ſe nō defendiſſet. ſed nō fuit ita. Quare miles ſe
viciſſe putās abſtergebat ſudorē a facie ſua Arator ꝓo ꝯſiderans militē
fatigatū claua ſua ꝑcuſſit eum ad nodū cubiti ſui. vn̄ ⁊ miles in terrā ce-
cidit. Qđ videns arator dixit militi. ſurge o miles Cui miles. ſurgere neq̄
queo Cui arator. ſi tu ſedeas ⁊ etiā ſedere volo. Tūc p̄fectus p̄cepit mi-
liti ꝙ ſurgeret ⁊ pugnaret. ſinautē ſe victū daret. Milite ꝓo ſurgere nolē
te p̄fectus euentū duelli regi intimauit. quo mandāte duellum proſequi
prefectus iterꝫ iuſſit eos duellare. Tunc ſurgens arator dixit militi. dn̄e
ſurge. Cui miles. ſurgere nolo. Cui arator: ſi ſurrexeris ego ſurgā. et ſi
ſederis ego ſedebo Tunc cum hoīes circūſtantes riderēt prefectus iterꝫ
dixit aratori. vel pugnes vel te victū fatearis Cui arator. ſi ipſe ſurrexe
rit ⁊ ego ſurgā. Cui p̄fectus. percute eū ⁊ ſurget. qꝛ vel tu nomē victi ha-
bebis vel ipſe Cui arator. noⁿ victi nō habebo. ⁊ ſurgēs dixit militi. ſur
ge o miſer. turpe eſt eīm mihi te ſedentē ꝑcutere. ſilr̄ turpe eſt tibi ſedendo
mori. Et eum ſurgere nolentē pungere ⁊ ꝑcutere cepit. Tūc miles roga
uit eum vt ſibi ꝑceret ſe victū fatendo Videns hoc ciuis valde gauiſus
eſt. ⁊ aratorē omniū bonoꝝ ſuoꝝ heredē ꝯſtituit ꝓ eo ꝙ ipm a morte libe-
rauerat. Et ꝑ hoc oſtendit̄ quis ſit verus amicus ⁊ q̇s falſus In fine
dicit. ꝙ moralitas cuiuſlibet fabule in fine duob⁹ ſemꝑ ꝯcludit̄ verſib⁹

Moraliter ꝑ ciuem intelligit̄ vir bonus ⁊ religioſus. ꝑ militē intelli-
gunt̄ mali ⁊ inuidi. q̇ ſꝑ interp̄tant̄ opera iuſti ad malū. dicētes ꝙ ſi quid
boni faciat hoc ꝓpter vanā glām facit. Et tandē cum iſte bonus ⁊ reli-
gioſus in ſenectute ꝯſtitutus fuerit ⁊ in extremitate vite ſue. in qua ipm
duellare opoꝛꝫ reddendo rōem pro omnib⁹ factis ſuis. ⁊ cum nō inuenit
aliquē amicū quo ſe defendat a morte eterna. poſtremo venit ruſticus. i.
fides bona ⁊ recta liberās ipm de manib⁹ inimici. i. dyaboli. A quo nos
liberare dignet̄ qui trinus ⁊ vnus regnat in ſecula ſeculoꝝ

¶ Eſopus fabulator p̄clariſſimus cum ſuis moralizationib⁹ ad noſtrā
inſtructōem pulcherrime appoſitis Impreſſus anno ſalutis noſtre M.
cccc.xcij. tercio kalendas Octobris